

BEGROTING 2022

DOELSTELLINGEN & MAATREGELEN

Inhoud

Inleiding.....	5
Bestuur en ondersteuning - Hoofdtakveld 0.....	8
0.1 Bestuur.....	8
0.2 Burgerzaken (Dienstverlening).....	9
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.....	11
0.4 Overhead (Ondersteuning organisatie).....	12
Personeel en Organisatie.....	12
ICT.....	13
0.5 Treasury.....	15
0.62 OZB niet-woningen.....	15
0.63 Parkeerbelasting.....	15
Veiligheid - Hoofdtakveld 1.....	18
1.1 Crisisbeheersing en brandweer.....	18
1.2 Openbare orde en veiligheid.....	19
Verkeer, vervoer en waterstaat – Hoofdtakveld 2.....	23
2.1 Verkeer en vervoer.....	23
2.2 Parkeren.....	24
2.3 Recreatieve havens.....	24
2.4 Economische havens en waterwegen.....	25
2.5 Openbaar vervoer.....	26
Economie - Hoofdtakveld 3.....	27
3.1 Economische ontwikkeling.....	27
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.....	29
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen.....	30
3.4 Economisch promotie.....	31
Onderwijs - Hoofdtakveld 4.....	32
4.1 Openbaar basisonderwijs.....	32
4.2 Onderwijshuisvesting.....	32
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.....	33
Sport, cultuur en recreatie - Hoofdtakveld 5.....	35
5.1 Sportbeleid en activering.....	35
5.2 Sportaccommodaties.....	36

5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	37
5.4	Musea	38
5.5	Cultureel erfgoed	39
5.6	Media	40
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	41
Sociaal Domein - Hoofdtakveld 6		43
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	43
6.2	Wijkteams	46
6.4	Begeleide participatie	48
6.5	Arbeidsparticipatie	49
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	50
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	50
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	50
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	51
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	51
Volksgezondheid en milieu - Hoofdtakveld 7		55
7.1	Volksgezondheid	55
7.2	Riolering	56
7.3	Afval	58
7.4	Milieubeheer	59
7.5	Begraafplaatsen/crematoria	60
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Hoofdtakveld 8 ..		62
8.1	Ruimtelijke ordening	62
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	63
8.3	Wonen en bouwen	64
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing		71
2. Onderhoud kapitaalgoederen		76
3. Financiering		95
4. Lokale heffingen		100
5. Grondbeleid		109
6. Verbonden partijen		112
7. Bedrijfsvoering		129
Ontwikkeling organisatie en ontwikkeling HRM		129
Juridische kwaliteitszorg		130
FINANCIËLE BEGROTING 2022		134
Inleiding op de financiële begroting		136

Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting	138
Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves	141
Specificatie Overhead	143
Opgenomen stelposten.....	143
Financiële positie	146
Incidentele baten en lasten	146
Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves	148
Structureel begrotingsresultaat	148
Stand en verloop van de voorzieningen.....	149
Leningenportefeuille.....	149
Geprognosticeerde balans.....	152
EMU-saldo	153
Indicatoren en streefwaarden	154
Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld.....	155

Inleiding

Begroten is vooruitkijken. In onze begroting kijken we zelfs meerdere jaren vooruit, met de focus op het eerstvolgende begrotingsjaar. In dit geval 2022. We hebben te maken met een ongekend krachtig economisch herstel in 2021 dat ook in 2022 een voortzetting krijgt. De onzekerheid over de effecten van Corona blijft. Op Prinsjesdag heeft het CPB gemeld dat de groei in 2021 op 3,9% uitkomt, gevolgd door een verwachte groei van 3,5 % in 2022.

(Economische) ontwikkeling

Naast de bij de inleiding genoemde mooie economische vooruitzichten laten de cijfers ten aanzien van de verwachte werkloosheid in 2022 (3,5%) een positief beeld zien. De kanttekening daarbij is wel dat de krapte op de arbeidsmarkt blijft bestaan. Het is lastig om voor bepaalde functies de juiste personen te krijgen. Voor onze regio geldt vaak dat de werkloosheid later oploopt dan landelijk gezien het geval is. Dat geldt ook voor de daling van de werkloosheid. De cijfers van de MEV (Macro Economische Verkenningen) 2022 zijn ook de basis voor de begroting 2022 van de rijksoverheid. Een zorgpunt is de ontwikkeling van de gemiddelde koopkracht doordat de cijfers achterblijven bij wat vorige jaar nog werd gedacht. In 2022 lijkt de koopkracht zover af te vlakken dat nauwelijks sprake is van groei, maar de nullijn in beeld komt. Een van de redenen daarvoor is de hoge belastingdruk vanuit het rijk waar we mee te maken hebben.

Het volgende overzicht geeft de belangrijkste kerncijfers weer:

Kerngegevenstabel augustus 2021	2019	2020	2021	2022
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei, %)	2,0	-3,8	3,9	3,5
Consumptie huishoudens (%)	0,9	-6,6	2,4	5,8
Consumptie overheid (%)	2,8	1,0	6,0	1,5
Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp, %)	2,7	1,1	1,9	1,8
Koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens (%)	1,1	2,5	0,8	0,1
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	3,4	3,8	3,4	3,5

De 3,5 procent verwachte werkloze beroepsbevolking is inclusief de aanname dat de Tozo-regeling is afgeschaft. Het gaat hier echter weer om het landelijke beeld, waarbij de lokale gevolgen anders kunnen zijn. De effecten van corona en het afschaffen van de ondersteuning zal niet alleen gevolgen hebben voor de werkloosheid. Wij verwachten lokaal tevens effect op een breder economisch en maatschappelijk gebied.

Financiële (on)zekerheid gemeente

In 2021 is informatie verstrekt over de financiële positie van onze gemeente in het verleden, het nu en de verwachting naar de toekomst. De kernboodschap daarbij was dat onze structurele uitgaven zonder ingrijpen al snel de komende jaren hoger zijn dan de structurele inkomsten. De lokale voorzieningen staan daarbij niet in verhouding tot de lokale lasten (er is sprake van onbalans). In feite is dit ook de basis voor de ombuigingen die wij twee jaar geleden hebben ingezet en die bij de Kaderbrief 2022-2025 voor het jaar 2022 meer fundamentele keuzes van onze gemeente vergen. Gekozen wordt voor (financieel) perspectief op de langere termijn, met sluitende begrotingen voor 2022 én 2023. Met andere woorden een financieel solide basis. Daarbij is sprake van een verhoging van de lokale lasten om deze meer in evenwicht te brengen met het voorzieningenniveau. Het creëren van ruimte voor toekomstige investeringen is voor ons voorzieningenniveau ook essentieel. Het volgende is nodig om een samenhangend financieel perspectief te creëren:

1. Opbouw van een reserve voor dekking van de kapitaallasten van toekomstige investeringen (egalisatiereserve kapitaallasten). Vanaf 2022 wordt hiervoor structureel € 0,6 mln. vrijgemaakt. Daarnaast worden incidentele financiële overschotten ook in de reserve gestort.
2. Het voorzieningenniveau – in de basis - op peil houden, ook al zijn hier op onderdelen al wel keuzes in gemaakt bij het ombuigingen pakket.
3. Waar mogelijk minder ingrijpende maatregelen te treffen bij die organisaties en instellingen waar wordt omgebogen. Dit wordt ook gedaan met incidentele middelen.
4. Verhogen van de lokale lasten met 15% per 2022. Daarmee behoort Papendrecht tot het landelijk gemiddelde.

Toch blijft ook voor onze gemeente de financiële onzekerheid bestaan, hetgeen leidt tot de volgende aandachtspunten (die ook doorlopen in de volgende bestuursperiode)

Financieel gezien hoeven we de komende twee jaren niet meer om te buigen, maar stil zitten kan ook niet, omdat het financieel perspectief op de langere termijn niet goed is. Naast de oplopende tekorten in het sociaal domein krijgen we ook grote opgaven als de omgevingswet en de energietransitie. Ook op deze dossiers is het nog maar de vraag of het Rijk voldoende middelen aan gemeenten beschikbaar zal stellen. Ombuigen van het tekort in 2024 en 2025 vraagt aanvullende maatregelen op reeds voorgestelde ombuigingen. Het kabinet deelt het belang van medeoverheden om te komen tot structurele oplossingen op het gebied van bestuurlijke en financiële verhoudingen, zodat medeoverheden voldoende middelen en bevoegdheden hebben om hun taken uit te voeren en in staat zijn een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven. Mogelijk dat dit op termijn positief bijdraagt aan het meerjaren begrotingssaldo.

Daarbij komt ook nog als onzekere factor de herijking van het gemeentefonds. Omdat ook de autonome ontwikkelingen blijven doorlopen, is wel de conclusie dat de druk op de begroting fors is en blijft voor de komende jaren. Er is sprake van een disbalans tussen: taken, organisatie, bevoegdheden en bekostiging.

Ombuigingen

De ombuigingen zijn uitgebreid beschreven in de Kaderbrief 2022-2026. Op dat moment was nog niet zeker in hoeverre de rijksoverheid op onderdelen tekorten zou compenseren. Inmiddels is dat bekend, waarbij sprake is van incidentele compensatie. Er zijn nog geen garanties dat er structureel meer gelden naar de gemeenten gaan voor de uitvoering van taken. Op basis van de ombuigingen en de incidentele compensatie sluit de begroting 2022 structureel met een ruim overschot van circa anderhalf miljoen euro. In de financiële begroting is de opbouw van het overschot aangegeven. We hebben ons in eerste instantie vooral gericht op het sluitend krijgen van de begrotingen op de kortere termijn, de jaren 2022 en 2023, met natuurlijk doorwerking naar de latere jaren.

Participatie van en met betrokkenen en belanghebbenden was en is een belangrijk onderdeel van het ombuigingsproces. Daarbij zijn betrokkenen goed geïnformeerd en meegenomen in de ombuigingen. In een aantal gevallen is ook op basis van goede argumenten sprake geweest van bijstellingen van de beoogde ombuigingen. Dit geldt zowel voor de hoogte van de bedragen als ook voor het temporiseren van het doorvoeren van de ombuigingen. We zijn blijvend alert ten aanzien van signalen uit de samenleving, zodat wij de effecten van de ombuigingen goed kunnen monitoren. Hier en daar is uit voorzorg al voorzien in een 'zachte' landing.

Indicatoren en streefwaarden

Naast de verplichte indicatoren, geven we naast algemene tabellen gebaseerd op de gegevens in 'waar staat je gemeente' op onderdelen in de begroting 2022 streefwaarden. Wij hebben nu indicatoren opgenomen waarbij we zoveel mogelijk de gewenste ontwikkelrichting hebben aangegeven. Voor het einde van de collegeperiode worden dashboards gepresenteerd met

belangrijke data en stuurinformatie. Dit is de basis voor een goed gesprek over de behoefte van de raad op dit gebied. We combineren dit gesprek met aandacht voor verbetering van de P&C cyclus. Voor het einde van de collegeperiode leidt dit naar verwachting tot keuzes die in de begroting 2023 worden verwerkt.

Bestuur en ondersteuning - Hoofdtakveld 0

0.1 Bestuur

Doelstelling(en)

1. Doorontwikkelen regionale samenwerking
2. Samenleving meer betrekken bij het besturen

Maatregelen

1a.	Vormgeven van de nieuwe samenwerkingsvormen binnen de Drechtsteden. Per 1 januari 2022 hebben we een GR sociaal en een Servicegemeente (inclusief het invullen van het dienstverleningsconcept daarvoor). Inzetten op het werkend krijgen van de nieuwe samenwerkingsvormen	
1b.	Doorlopend samenwerken met de regio op basis van de inhoudelijke thema's. Het accent ligt op bereikbaarheid en openbaar vervoer, onderwijs en arbeidsmarkt, sociaal domein, ketenvorming en innovatie in de economische speerpuntsectoren en energietransitie	
1c.	Bespreken van de regionale speerpunten binnen de eigen gemeente en van daaruit (slim) samenwerken in de regio	
1d.	Invullen van het lokale accounthouderschap met betrekking op de sturing op de regionale verbonden partijen	
2a.	Volgens de aanbevelingen Foto van de Democratie richten op de kwaliteit van participatie, waaronder verbeteren van de loketfunctie	
2b.	Opstellen van een participatiekalender en twee keer per jaar uitgeven van een participatiekrant	
2c.	Participatie is een integraal onderdeel bij beleidsopgaven	
2d.	Vormgeven aan participatie bij grote programma's of projecten zoals de warmtetransitie, de omgevingsvisie en de ombuigingen	

0.2 Burgerzaken (Dienstverlening)

Doelstelling(en)

1. Inzetten op digitalisering en maatwerk om de kwaliteit, snelheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening te borgen
2. Consolideren van de structurele inzet van dienstverlening op alle dienstverleningskanalen
3. Verbeteren en consolideren van de informatievoorziening (waaronder met betrekking tot laaggeletterdheid)
4. Consolideren van de wettelijke verplichting ten aanzien van de kwaliteit van de Basisregistratie Personen

Maatregelen

1a.	Doorlopend blijven digitaliseren van de aanvraag (en waar mogelijk afhandelen) van producten en diensten (ook met e-diensten). In 2022 gaat het om de producten verkiezing, adreswijziging en overlijden	
1b.	Doorlopend verbeteren en uitbreiden van de dienstverlening voor kwetsbare groepen, als onderdeel van een inclusieve gemeente. Dat doen we door het volgen van een training laaggeletterdheid. Daarnaast vergroten we door het opdoen van kennis en ervaring van Sterk Papendrecht de kans op herkenning van kwetsbare personen aan de balie	
1c.	Doorlopend blijven uitbreiden van de eerstelijns vragen in FAQ's ter afhandeling bij de telefooncentrale. De streven is tussen de 70% en 80% van de vragen eerstelijns af te handelen. Investeren in bereikbaarheid van medewerkers is essentieel, evenals het openstellen van agenda's	
1d.	Uitwerken processen digitaliseren, waaronder E-diensten om processen zaakgericht af te handelen	
2a.	Sturen op tijdige en duidelijke afhandeling van mails, brieven, telefoontjes en social mediaberichten conform het kwaliteitshandvest. We onderzoeken de mogelijkheden voor het kunnen genereren van managementinformatie of stuurinformatie	
2b.	Verder uitwerken van de aansluiting op MijnOverheid voor zover dat in 2021 nog niet is gerealiseerd	
3a.	Om de informatievoorziening voor iedereen (met aandacht voor laaggeletterden) toegankelijk te maken en te houden, maken we gebruik van diverse hulpmiddelen om de teksten leesbaar te maken en te visualiseren. In de publiekshal wordt een computer geplaatst met de mogelijkheid om informatie van de gemeente te bekijken en eventueel hulp te geven als dat nodig is. Daarnaast breiden we de set tekeningen uit met zeker 15 exemplaren	

4a.	Participeren in de Landelijke Aanpak Adresfraude en Identiteitsfraude van het ministerie (BZK) alsmede in projecten ter voorkoming van ondermijning	
4b.	Continue inzet op behoud van de kwaliteit van de BRP door zelfstandige controles, dan wel in samenwerking met ketenpartners. Het betreft hier wekelijkse controles op kwaliteit. De totaalverantwoording voor de kwaliteit vindt plaats via ENSIA	

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelstelling(en)

1. Gemeentelijk vastgoed en gronden portefeuille die aansluit bij de maatschappelijke en actuele strategische doelstellingen
2. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Maatregelen

1a.	Het afstoten van zoveel mogelijk niet-strategisch vastgoed	
1b.	Het maken van een efficiëntieslag in het beheer en eigendom van gemeentelijke grondposities	
2a.	Het opleveren van een verduurzamingsplan op voor het gemeentelijk vastgoed, afgestemd op het toekomstperspectief van de panden	
2b.	Het maken van een start met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen die onderdeel zijn van het verduurzamingsplan	
2c.	Het (planmatig) onderhoud uitvoeren op een zo duurzaam mogelijke wijze	
2d.	Verduurzaming meenemen als één van de uitgangspunten in het nieuw op te leveren Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2023-2032	

0.4 Overhead (Ondersteuning organisatie)

Personeel en Organisatie

Doelstelling(en)

Vanuit organisatieperspectief

1. Ontwikkelen van een divers en evenwichtig samengestelde organisatie, die eigentijds en integraal verbinding maakt met de samenleving
2. Een flexibele organisatie die snel gevraagde actuele kwantitatieve en kwalitatieve inzet kan leveren

Vanuit medewerkersperspectief

3. Duurzaam inzetbare medewerkers (gezond, vitaal, competent en wendbaar)

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van het programma Lerende organisatie onder andere door het benadrukken van de rol van medewerkers gericht op interne samenwerking en de samenwerking met 'buiten' via specifieke opleidingen en leertrajecten
1b.	Voorrang geven aan het werven, behouden en benutten van (jong) talent onder andere door continuering traineeprogramma
1c.	Vernieuwen van het (regionale) werving- en selectiebeleid door de inzet van vernieuwde communicatiemiddelen binnen de arbeidsmarktcommunicatie (gedreven door de krapte op de arbeidsmarkt die om meer en andere zaken vraagt) en versterken 'werkgeversmerk'
2a.	Het bieden van een langere termijn inzicht in de consequenties van organisatieontwikkeling op de teamformatie (kwalitatief/kwantitatief)
2b.	Teamleiders faciliteren in de toepassing van het bestaand instrumentarium strategische personeelsplanning (SPP)
3a.	Faciliteren van de P-bevoegdheid van teamleiders waardoor medewerkers met toepassing van het bestaand HRM-instrumentarium goed ondersteund en gecoacht kunnen worden
3b.	Het ontwikkelen en implementeren van een nieuwe gesprekscyclus
3c.	Uitvoering geven aan SPP waarbij met medewerkers gekeken wordt waar talenten het best ingezet kunnen worden. Stimuleren initiatieven van medewerkers en benutten en faciliteren van ambities/loopbaankansen voor medewerkers
3d.	Het vinden van een optimale balans tussen werk en privé in combinatie met thuiswerken versus op kantoor werken (hybride werken)

ICT

Doelstelling(en)

1. Faciliteren van maatschappij en gemeentelijke organisatie met juiste en actuele Geo-data
2. Voorbereid zijn op nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen van de Geo-informatievoorziening
3. Klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet/Digitale Stelsel Omgevingswet
4. Faciliteren van digitale beschikbaarheid van onze producten en dienstverlening en een toekomstbestendige en toegankelijke digitale werkplek
5. Kanteling van bewustzijn naar daadwerkelijk bewust handelen van medewerkers op het gebied van informatieveiligheid
6. Versterken van de positie en zichtbaarheid van informatiemanagement en informatiebeleid, zowel lokaal als regionaal

Maatregelen

1a.	Beschikbaar stellen van geo-informatie in de vorm van data-analyses en dashboards, in samenwerking met andere vakgebieden in de organisatie. Verdere inrichting van het Geo-portaal waarop (open) geo-data verzameld beschikbaar wordt gesteld
2a.	Ontwikkelen eerste versie Digital Twin Papendrecht (3D stadsmodel) enerzijds ter voorbereiding op verschillende wettelijke ontwikkelingen, anderzijds ter ondersteuning van de maatschappelijke vraagstukken zoals de energietransitie en klimaatmaatregelen
2b.	Invulling geven aan wettelijke taken rondom geo-informatie, in samenhang met eigen actieplan (Geo-informatieplan)
2c.	Uitwerken visie op de nieuwe Samenhangende Objecten Registratie (SOR). Landelijk doel is meer samenhang te brengen in de bestaande geo basisregistraties, zoals de BAG en BGT, inclusief doorontwikkeling naar 3D
2d.	Organiseren van voorzieningen voor het (wettelijk) beheer van de bodem en bodemgebruik, zoals de BRO (Basisregistratie Ondergrond) en WIBON (Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken). Toezien op koppeling met de geo basisregistraties
3a.	Uitrollen van ondersteunende software voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en toezien op koppeling met de geo basisregistraties
4a.	Uitbreiden van het aanbod van e-diensten op basis van de roadmap van de leverancier om de gemeentelijke digitale dienstverlening te vergroten
4b.	Leveren van Papendrechtse input om te zorgen voor een soepele regionale implementatie en overgang naar Office 365
4c.	Implementeren formatie/capaciteits- adviezen uit het Berenschot rapport 2021 in relatie tot de ambities van de gemeente

	Waarborgen van goed opdrachtgeverschap en samenwerking met de nieuwe I-(regie)organisatie bij de transitie naar Dordrecht als centrumgemeente
5a.	Verantwoorden van de informatiebeveiliging over 2021
5b.	Uitvoeren van risicoanalyses over de (nieuwe) processen en systemen in de vorm van DPIA's(Data Protection Impact Assessment) en BRA's (Basis Risico Analyse)
5c.	Uitwerken van de processen met de grootste risico's en het benoemen en nemen van maatregelen om deze risico's te mitigeren
5d.	Continueren van bewustzijns campagnes over privacy en informatieveiligheid
6a.	Organiseren van trainingen en cursussen om databewustzijn verder te vergroten
6b.	Starten van minimaal 2 dataprojecten ter ondersteuning van sturing en besluitvorming
6c.	Uitdragen, promoten en toelichten van de rol en taken van het Informatie Beleids Team ten aanzien van de lokale informatievoorziening
6d.	Uitdragen, promoten en toelichten van de mogelijkheid en werkwijze om verbeteringen in de informatievoorziening naar het SCD aan te dragen via storyboards
6e.	Aanjagen van datagestuurde werken door het opzetten van een pilotproject
6f.	Onderzoeken van de gevolgen van de adviezen uit het Berenschot rapport 2021 voor de benodigde formatie van informatievoorzieningsfuncties in Papendrecht

0.5 Treasury

Voor specifieke informatie over treasury zie treasuryparagraaf

Doelstelling(en)

1. Optimaliseren en beperken schuldpositie en renterisico

Maatregelen

1a.	Monitoren economische ontwikkelingen en marktontwikkelingen
1b.	Opereren binnen de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en kader gemeenteraad

0.61 OZB woningen

Voor specifieke informatie over lokale lasten zie paragraaf lokale heffingen

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten

Maatregelen

1a.	Aanbrengen van balans tussen het niveau van de voorzieningen en de hoogte van de lokale lasten
-----	--

0.62 OZB niet-woningen

Voor specifieke informatie over lokale lasten zie paragraaf lokale heffingen

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten

Maatregelen

1a.	Aanbrengen van balans tussen het niveau van de voorzieningen en de hoogte van de lokale lasten
-----	--

0.63 Parkeerbelasting

Doelstelling(en)

1. Reguleren van de parkeerdruk in het centrum

Maatregelen

Niet van toepassing omdat wij geen betaald straatparkeren kennen

0.64 Belasting en overig

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten
2. Streven naar kostendekkende tarieven

Maatregelen

1a.	Efficiency in processen
2a.	Jaarlijks actualiseren van de tariefberekeningen

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Doelstelling(en)

1. Beperken van de invloed van fluctuaties in de algemene uitkering voor gemeentelijk beleid

Maatregelen

1a.	Monitoren ontwikkelingen in de circulaire
1b.	Herverdelingseffecten actief volgen en waar mogelijk (regionale) initiatieven ondersteunen

0.8 Overige baten en lasten

Doelstelling(en)

1. Presenteren van een reële meerjarenbegroting

Maatregelen

1a.	Inzichtelijk maken van volumeontwikkelingen en loon- en prijscompensatie
-----	--

0.9 Vennootschapsbelasting

Doelstelling(en)

1. Beperken van administratieve lasten

Maatregelen

1a.	Bij nieuwe activiteiten in de afweging de Vennootschapsbelastingplicht (vpb-plicht) betrekken
-----	---

0.10 Mutatie reserves

Doelstelling(en)

1. Goed inzicht in de reservepositie
2. Solide reserve positie (solvabiliteit tussen de 30% en 70%)
3. Voldoende weerstandsvermogen (weerstandsratio van 1)

Maatregelen

1a.	Beperken aantal reserves
2a.	Sparen voor grote uitgaven daar waar dat kan gezien de financiële positie
3a.	Monitoren en beperken van risico's

0.11 Resultaat van de rekening van de baten en lasten

Doelstelling(en)

1. Sluitende begroting voor het begrotingsjaar
2. Structureel sluitende begroting

Maatregelen

1a.	Gedegen financieel beleid op basis van ingecalculerde risico's
2a.	Borgen uitkomst ombuigingsproces
2b.	Volgen rijksbeleid bekostiging (nieuwe) gemeentelijke taken
2c.	Tijdig bijsturen met structurele maatregelen wanneer nodig
2d.	Actiever gebruik maken van ken- en stuurgetallen

Veiligheid - Hoofdtakveld 1

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Doelstelling(en)

1. Voorkomen, beperken en bestrijden van rampen, crisis en incidenten

Maatregelen

1a.	Opleiden en trainen medewerkers van de lokale crisisorganisatie in samenwerking met de Veiligheidsregio ZHZ (VRZHZ)	
1b.	Bijdragen aan het onderhouden van de regionale crisisorganisatie	
1c.	Aandacht geven aan preventie door het geven van voorlichting en het houden van toezicht (uitvoeren van periodiek en thematisch toezicht)	

1.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling(en)

1. Van Papendrecht een nog veiligere gemeente maken
2. Beperken en bestrijden van criminaliteit en verbeteren veiligheidsbeleving
3. Voorkomen en bestrijden van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit
4. Voorkomen, beperken of doorbreken van complexe leefsituaties en bijbehorende veiligheidsrisico

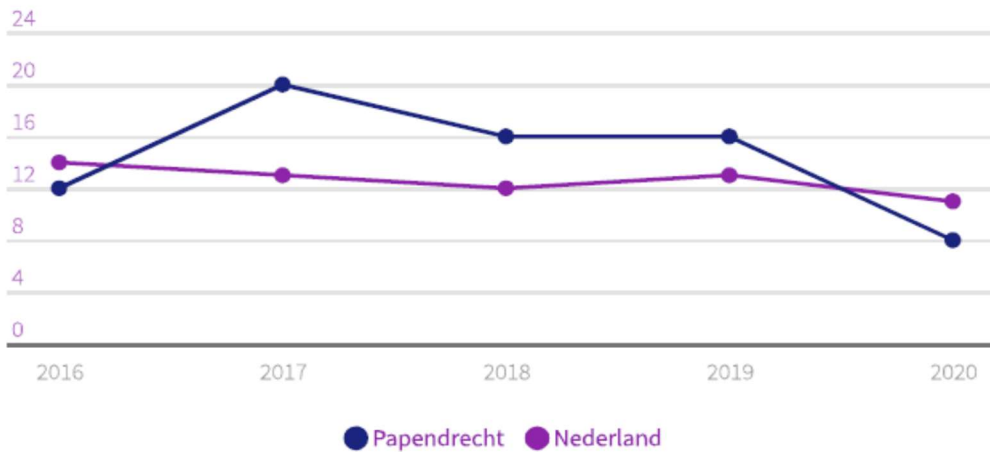
Maatregelen

1a.	Uitvoeren 'Uitvoeringsplan Leefbaarheid & Veiligheid'. Leveren van een bijdrage aan het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsplan	
1b.	Onderzoeken van mogelijkheden om de veiligheid en de veiligheidsbeleving te verbeteren	
2a.	Handhaving met name inzetten tegen overlast en uitvoering geven aan de prioriteiten uit het 'Uitvoeringsplan Leefbaarheid & Veiligheid'	
2b.	Participeren in overleggen veiligheidshuis en uitvoeren van de vernieuwde HIT (High impact targets)-aanpak	
2c.	Initiëren en/of meewerken aan campagnes om inwoners te attenderen op veiligheidsthema's	
2d.	Gezamenlijke inzet professionals om jeugd uit de criminaliteit te houden/krijgen	
2e.	Toezicht uitvoeren op het gebruik door ondernemers van het Digitaal Opkopers Register (DOR) om heling te voorkomen en te bestrijden	
2f.	Uitvoeren van adresonderzoeken op grond van de Basisregistratie Personen (BRP) om de leefbaarheid in de wijken goed te houden	
2g.	Samen met partners uitvoeren van een integrale controle in het kader van de openbare orde, wijkveiligheid, gezondheid en controle op naleving van diverse wettelijke en gemeentelijke bepalingen	
2h.	Aanpakken illegale verhuur en tegengaan woonoverlast om leefbaarheid te vergroten	
3a.	Participeren in ondermijningsonderzoeken geïnitieerd door het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) en uitvoering geven aan de resultaten	

3b.	Uitvoeren van het Plan van Aanpak ondermijning	
4a.	Samen met partners in beeld brengen en bespreken van complexe leefsituaties en afspraken maken over het plan van aanpak	
4b.	Via preventie en vroegtijdig signaleren van problemen (verdere) escalatie voorkomen	

Veiligheid

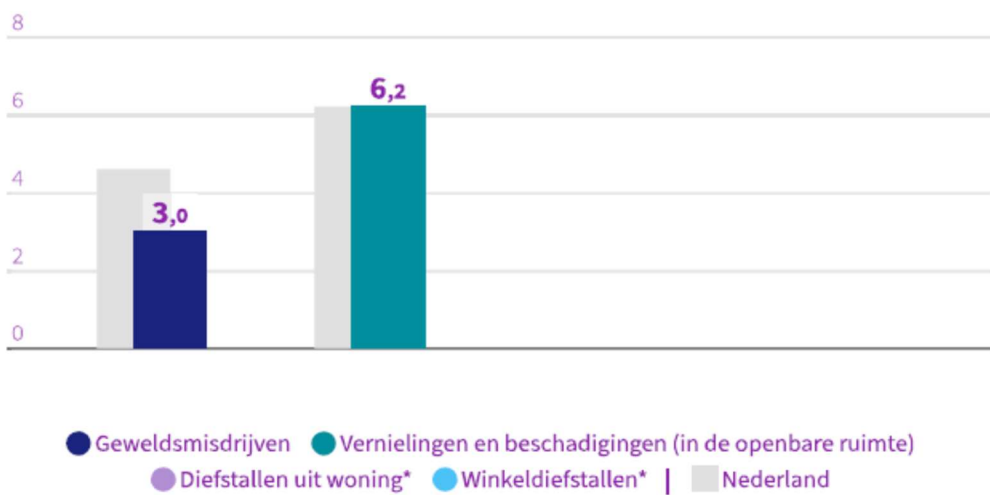
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Halt | 2016 - 2020

Misdrijven

Papendrecht, per 1.000 inwoners

meerdere bronnen | 2020

Verkeer, vervoer en waterstaat – Hoofdtakveld 2

2.1 Verkeer en vervoer

Doelstelling(en)

1. Optimaliseren van de verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers
2. Waarborgen van bereikbaarheid voor alle verkeersdeelnemers
3. In stand houden van kwaliteit en functie van de wegen en alle civiele objecten
4. Stimuleren van het fietsgebruik
5. Elektrische mobiliteit bevorderen

Maatregelen

1a.	Afspraken maken via de Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid over subsidie aanvragen en uitvoering van maatregelen en projecten	
1b.	Creëren van meer bewustzijn bij verkeersdeelnemers door middel van gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie zoals "SCHOOL op SEEF" en de verkeersveiligheidscampagne MONO	
1c.	Opstellen van een nieuw Mobiliteitsplan waarbij we nadrukkelijk aansluiting zoeken bij de Omgevingsvisie. Parallel hieraan maken we verdiepingsslagen als uitwerking van de verschillende beleidsterreinen op basis van het Mobiliteitsplan.	
2a.	Deelnemen aan de MIRT-verkenning A15 Papendrecht –Gorinchem, gericht op de verbreding van de A15	
2b.	Uitvoeren van een verdiepingsslag op basis van regionaal uitgevoerd onderzoek naar sluipverkeer (onder andere over de Burgemeester Keijzerweg)	
3a.	Aantrekkelijk houden of verbeteren van de leefomgeving van de inwoners van Papendrecht door middel van (groot) onderhoud van wegen, voet- en fietspaden, openbare verlichting of integrale vervangingsprojecten	
3b.	Openbare ruimte beheren en onderhouden volgens het Civiel Technisch Beheerplan, waarbij ook klimaat adaptieve maatregelen om hitte stress te voorkomen in de openbare ruimte worden toegepast (Wipmolen/Staringlaan). Herziening van het beheerplan wordt opgestart in 2022	

3c.	Start voorbereiding en uitvoering haalbaarheidsstudies vervanging Loswal	
4a.	Het koppelen van het ontwikkelplan fietsstructuur aan het Mobiliteitsplan, met als mogelijke fysieke maatregelen nabij de (brom)fietsoversteek Andoornlaan en rondom de rotonde Burgemeester Keizerweg – Veerweg	
5a.	In 2022 leggen van de basis voor een concessie voor een reguliere laadpaal infrastructuur. Daarnaast voeren we een aparte pilot rondom snelladen uit	
5b.	Monitoren van het gebruik van de Smart Stand Alone fietsenstalling aan de Burgemeester Keizerweg	

2.2 Parkeren

Doelstelling(en)

1. Bevorderen gebruik parkeergarages

Maatregelen

1a.	Parkeergarage De Meent volledig inzetbaar houden voor bezoekers van het winkelcentrum. Voor de parkeergarage De Overtoom monitoren we ontwikkelingen rondom het winkelaanbod en afhankelijk hiervan kijken we naar nieuwe huurders en/of maatregelen	
1b.	Het in stand houden (en voorbereiden van de evaluatie) van de proef met betrekking tot de overdekte fietsenstalling	

2.3 Recreatieve havens

Doelstelling(en)

1. Waarborgen van de bereikbaarheid van de Jachthaven

Maatregelen

1a.	Uitvoeren beheer en onderhoud haven (baggeren e.d.) in samenwerking met de gemeente Dordrecht	
-----	---	---

2.4 Economische havens en waterwegen

Doelstelling(en)

1. Waarborgen van de bereikbaarheid van de havens (Kooihaven, Ketelhaven, Schaarhaven en Johannahaven)

Maatregelen

1a.	Uitvoeren beheer en onderhoud havens (baggeren e.d.) in samenwerking met de gemeente Dordrecht	
1b.	Nader verkennen en uitwerken van de (structurele) vervanging van de kademuur bij de Loswal in de Kooihaven	
1c.	Uitvoeren nautisch beheer voor de Kooihaven, Ketelhaven en Schaarhaven in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam. De Johannahaven is een particuliere haven	

2.5 Openbaar vervoer

Doelstelling(en)

1. Verbeteren van het openbaar vervoer

Maatregelen

1a.	Openbaar Vervoer krijgt binnen het nieuwe Mobiliteitsplan een plaats en tevens volgt hiervan een (beleids)uitwerking	
1b.	Met de provincie meedenken, ontwerpen en toezicht houden op de uitvoering van nieuwe R-net bushaltes in de gemeente (fase 2)	
1c.	Stimuleren van het gebruik maken van aanvullende (kleinschalige en fijnmazige) OV-systemen. Hierbij geven we een impuls aan het vervoer over water via een driejarige pilot innovatief Personenvervoer Over Water (iPOW) (watertaxi-achtig systeem). Daarnaast bekijken we of er mogelijkheden zijn voor aanvullend OV	
1d.	Stimuleren van overleg over versterking van het openbaar vervoer. Dit doen we door aansluiting te zoeken bij de regionale OV-aanpak waarbij koppelingen met regionale HUB's zijn voorzien (bijvoorbeeld met de MLL), maar ook daar in te zetten op een fijnmazig(er) en aanvullend OV zoals iPOW	
1e.	Op basis van een nieuwe concessie met de waterbus (Blue Amigo) inzetten op comfortabel, snel, frequent en duurzaam (deels elektrisch) openbaar vervoer. De verbinding met Sliedrecht blijft in stand en Zwijndrecht, Dordrecht en Papendrecht krijgen een directe verbinding zonder overstap. Daarnaast wordt groot onderhoud aan de haltepontons uitgevoerd en waar mogelijk gecombineerd met aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de nieuwe schepen	

3.1 Economische ontwikkeling

Doelstelling(en)

1. Voeren van accountmanagement
2. Verbeteren lokaal ondernemersklimaat
3. Stimuleren van de regionale economie
4. Stimuleren van onderwijs & arbeidsmarktontwikkeling

Maatregelen

1a.	Op regelmatige basis afleggen van bedrijfsbezoeken al dan niet in het bijzijn van wethouder en/of burgemeester	
1b.	Periodiek overleggen met ondernemersverenigingen	
1c.	Stimuleren van onderlinge contacten tussen ondernemers door het organiseren, faciliteren en promoten van netwerkevenementen	
1d.	Positioneren van de accountmanagers als centrale aanspreekpunt voor ondernemers op diverse media	
1e.	Actief opdrachtgeverschap "Papendrecht verrast" en werken aan een visie op de toekomst	
2a.	Deelnemen in en faciliteren van de coöperatie Papendrecht Centrum en het voorbereiden van de voortzetting BIZ	
2b.	Deelnemen aan (winkel)centra versterkende initiatieven	
2c.	Stimuleren en aanjagen van duurzame (innovatieve) ontwikkelingen op bedrijventerreinen, zoals circulaire economie	
3a.	Deelnemen in regionaal economische instrumentaria om bedrijvigheid in de regio te promoten, werkgelegenheid en onderlinge samenwerking te bevorderen (b.v. Deal Drehtcities)	
3b.	Stimuleren, promoten en waar mogelijk faciliteren van innovatie versterkende en aanjagende initiatieven	
3c.	Lokaal uitvoering geven aan regionaal vastgestelde ambities (en aan laten sluiten op de doelstellingen van Papendrecht)	

3d.	Deelnemen aan het digitale Ondernemersplein onder regie van de Kamer van Koophandel	
4a.	Formeel afsluiten van het programma Onderwijs en Arbeidsmarkt en het nadenken over een vervolg, waarbij de Triple Helix essentieel is (samenwerking overheid, onderwijs en bedrijfsleven) en wordt uitgegaan van zoveel mogelijk onderbrenging van de onderdelen in de werkprocessen van de teams	

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelstelling(en)

1. Aantrekkelijke bedrijvenlocaties

Maatregelen

1a.	Blijven investeren in en maken van beleid voor winkelgebieden en industrieterreinen	
1b.	Faciliteren van samenwerkingsverbanden zoals Keurmerk veilig ondernemen	

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Doelstelling(en)

1. Invulling geven aan online en offline bedrijvenloket

Maatregelen

1a.	Up to date houden van informatie en nieuws (online en offline) en het centraal positioneren van de accountmanager	
1b.	Het verzenden van een welkomstfolder aan nieuwe bedrijven	

3.4 Economisch promotie

Doelstelling(en)

1. Succes en diversiteit van Papendrechts bedrijfsleven voor het voetlicht brengen
2. Versterking aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Maatregelen

1a.	Papendrecht Verrast in Business faciliteren	
1b.	Samen met partnerorganisaties promoten van Papendrecht en de Drechtsteden als vestigingslocatie en economische hotspot	
2a.	Uitvoeren van Onderwijs en Arbeidsmarkt versterkende activiteiten. Zie ook onderdeel 3.1, maatregel 4a.	

4.1 Openbaar basisonderwijs

Doelstelling(en)

1. Waarborgen van de continuïteit van het openbaar basisonderwijs

Maatregelen

1a.	Wettelijk toezicht houden op het openbaar basisonderwijs gericht op de continuïteit van het onderwijs door het beoordelen van statutenwijziging en het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht	
-----	---	---

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelstelling(en)

1. Passende huisvesting voor scholen basis en voortgezet onderwijs
2. Realiseren van een nieuw huisvestingsconcept voor het voortgezet onderwijs

Maatregelen

1a.	Adviseren over de spreiding van vestigingen voor het basisonderwijs over de wijken	
1b.	Nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2023-2032 opstellen	
1c.	Actualiseren van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs uit 2015	
1d.	Uitbereiding IKC (Integraal Kind Centrum) Oranje Nassauschool	
1e.	Afronding IHP 2013-2022 door renovatie IKC De Wielen	
2a.	Uitvoering geven aan de gemeentelijke visie en routekaart Huisvesting VO	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelstelling(en)

1. Iedereen moet zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen
2. Versterken van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (met de focus op technologie)

Maatregelen

1a.	Realiseren van een voldoende en toegankelijk voorschools aanbod voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en kinderen met een (risico op) (taal)achterstand	
1b.	Streven om een kindvriendelijke gemeente te zijn door het realiseren van structurele participatie van kinderen en jongeren in het gemeentelijk beleid en het verbeteren van de communicatie met kinderen en jongeren	
1c.	Uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van leerlingenvervoer, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, en toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang	
1d.	Uitvoeren van regionale aanpak laaggeletterdheid om inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) te ondersteunen door middel van les- en leeractiviteiten	
1e.	Versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp via het uitvoeren van de regionale samenwerkingsagenda passend verbinden	
1f.	Uitvoering geven aan het Nationaal Programma Onderwijs. De gemeente zal samen met partners uit het brede onderwijsveld (scholen, kinderopvang, maatschappelijke organisaties) werken aan het bestrijden van achterstanden die zijn ontstaan als gevolg van de corona crisis	
2a.	Aanpak (jeugd)werkloosheid vanuit het regionaal programma Arbeidsmarkt Drechtsteden, onder meer door de inzet van matchmakers, via de Sociale Dienst Drechtsteden en centrumgemeente Dordrecht met het onderwijs en Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten	
2b.	Meedenken en meepraten over de maatschappelijke stages die worden georganiseerd vanuit het onderwijs	

Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

1,5

Papendrecht

1,9

Nederland

DUO/Ingrado | 2018

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

10

Papendrecht

26

Nederland

DUO/Ingrado | 2019

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,0%

Papendrecht

1,7%

Nederland

DUO/Ingrado | 2020

5.1 Sportbeleid en activering

Doelstelling(en)

1. Sociale ontwikkeling bevorderen, overgewicht voorkomen en mentale en fysieke gezondheid bevorderen

Maatregelen

1a.	<p>Uitvoering van de in 2021 vastgestelde nota 'Verbinding door sport en bewegen' conform de aangegeven routes</p> <p>Route 1: Van sport naar gezondheid en vitaliteit Route 2: De beweegvriendelijke omgeving Route 3: Samen sterker door sport en bewegen</p>	
1b.	<p>Sportaanbieders faciliteren bij hun educatieve taak om zoveel mogelijk mensen met sport en bewegen in aanraking te brengen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie vitaliteitsakkoord Papendrecht • Uitvoeren 'Stapje fitter': activeren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door middel van sport en bewegen • Stimuleren sport-, beweeg- en cultuuractiviteiten (o.a. voor statushouders) met behulp van buurtsportcoaches • Van sport en gezondheid naar vitaliteit 	
1c.	<p>Stimuleren van de organisatie van sportactiviteiten door verenigingen door uitvoering te geven aan de regeling jeugdsportsubsidies</p>	
1d.	<p>Met betrekking tot de Omgevingswet adviseren over de mogelijkheden om te bewegen in de omgeving. Conform de tweede route van de beleidsnota verbinding, de beweegvriendelijke omgeving</p>	
1e.	<p>In samenwerking met andere beleidsterreinen zoals onderwijs, economie en volksgezondheid werken aan het bevorderen van de sociale ontwikkeling, het voorkomen van overgewicht en het bevorderen van de mentale en fysieke gezondheid Conform route 3</p>	

5.2 Sportaccommodaties

Doelstelling(en)

1. Behouden van goede sportvoorzieningen in Papendrecht

Maatregelen

1a.	In gesprek blijven met de sportverenigingen over vraag naar en aanbod van buiten- en binnensportaccommodaties met inachtneming van een ieders rol en verantwoordelijkheid en van daaruit versterken van de accounthoudersrol	
1b.	Afhankelijk van de locatiebestemming van de scholen voor Voortgezet Onderwijs aanvullend onderzoek doen naar de behoefte aan binnensportaccommodaties	
1c.	Invullen gemeentelijke accounthoudersrol binnen het verzelfstandigde sportcentrum. Focus op nakomen afspraken op het gebied van betaalbaarheid en toegankelijkheid (check op continuering bestaand beleid)	

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelstelling(en)

1. Bevorderen van verbinding en stimuleren van ontmoeting door cultuur
2. Bevorderen samenwerking lokale cultuuraanbieders
3. Cultuur en cultuureducatie vraaggericht vormgeven
4. Faciliteren van evenementen

Maatregelen

1a.	Cultuur(uitingen) gebruiken ter ondersteuning binnen het sociaal domein en onderwijs, zoals bijvoorbeeld cultuur inzetten bij mensen met dementie ter verbetering van hun situatie	
1b.	Ondersteunen van het cultuurprogramma 'Cultuur Dichtbij' voor senioren. Het gaat om het organiseren van professionele culturele activiteiten bij mensen thuis, in een wijkcentrum of op een dagbestedingslocatie. Hierbij ligt de focus op de positieve gezondheid	
2a.	Intensiveren van de samenwerking tussen lokale aanbieders om te komen tot een gezamenlijk cultureel aanbod en voortzetten van samenwerking om een cultuur-educatieprogramma aan te bieden voor scholen en peuterspeelzalen	
3a.	In samenwerking met Stichting Cultuureducatie ZHZ een modern cultuuraanbod en cultuureducatie tot stand brengen	
3b.	De vraag naar en behoefte aan cultuur inventariseren via de cultuurmakelaar in samenwerking met de cultuuraanbieders	
4a.	Faciliteren van culturele activiteiten en evenementen door maatschappelijke instellingen, ondernemers en anderen (onder andere op het Marktpllein)	
4b.	Faciliteren van het gesprek om maatschappelijke partners te enthousiasmeren met een ondersteunende houding. De insteek is om jaarlijks culturele activiteiten en evenementen plaats te laten vinden	

5.4 Musea

Doelstelling(en)

1. Faciliteren van initiatieven met betrekking tot de culturele identiteit van Papendrecht

Maatregelen

1a.	Ondersteunen van de activiteiten van diverse instanties om de culturele identiteit vorm te geven	
-----	--	---

5.5 Cultureel erfgoed

Doelstelling(en)

1. Behoud van het dijklint en de historische structuren die bijdragen aan de identiteit van Papendrecht
2. In beeld brengen cultuur historie

Maatregelen

1a.	Borgen en bewaken van de kwaliteit van de historische structuren bij herinrichting van delen van het dijklint die in 2022 uitgevoerd gaat worden	
1b.	Toetsen van initiatieven van derden in hoeverre die passen in de historische structuren (er zijn geen financiële middelen om zelf actief aan de historische structuren te werken)	
1c.	Ondersteunen onderhoudsmaatregelen voorgevels van beeldbepalende panden Dijklint door verstrekken subsidie	
1d.	Perspectievennota A5H verankeren in de Omgevingsvisie. Het rapport Bouwsteen kwaliteit dijk en oevers, vastgesteld door Gebiedsraad A5H, maakt deel uit van die Perspectievennota. Bewaken behoud cultuurhistorische identiteit van het dijklint bij ontwikkelingen rond waterveiligheid (toekomstige dijkversterkingen)	
2a.	Indien nodig leveren van een bijdrage aan de erfgoedtafel Waterdriehoek, waarin het maritiem erfgoed wordt geborgd in de driehoek (Dordrecht, Kinderdijk, Biesbosch)	

5.6 Media

Doelstelling(en)

1. Implementatie van de ombuiging van de Bibliotheek AanZet met een accent op herhuisvesting
2. Goed beheren van de Rietgorscollectie

Maatregelen

1a.	Meedenken met de bibliotheek over de (beoogde) huisvesting in het gemeentehuis	
2a.	Het eigen beheer van het niet in Dordrecht ondergebrachte deel van de Rietgorscollectie uit laten voeren door vrijwilligers	

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelstelling(en)

1. Behouden en versterken van het groene karakter van Papendrecht (diverser, aantrekkelijker groen en meer groen)
2. Versterken ecologische functie gericht op een natuurinclusief Papendrecht
3. Voldoende speelgelegenheden aanbieden
4. Versterken recreatieve functie
5. Versterken kwaliteit watergangen

Maatregelen

1a.	Het beheer en onderhoud van het groen wordt uitgevoerd vanuit het Groen Beleidsplan 2014-2024 en het Groenbeheerplan binnen de beschikbare middelen. Belangrijk uitgangspunt bij het groenbeheer is Papendrecht aantrekkelijk maken en houden voor mens, dier en natuur (natuurinclusief Papendrecht)	
1b.	Opstellen groenbeheerplan (loopt mogelijk door tot en met 2023)	
1c.	Samenwerken met inwoners en maatschappelijke partners aan een natuurinclusief Papendrecht. Dit doen we onder andere door (communicatie)activiteiten en door ruimte te geven aan maatschappelijk initiatief op het gebied van biodiversiteit en groene klimaatadaptie (zoals het beplanten van boomspiegels, het aanleggen van geveltuintjes en het vergroenen van binnenpleintjes)	
2a.	Het verder versterken van de biodiversiteit langs de A15 en aanleggen van ecologische verbindingen bij de N3 met ondersteuning van Rijkswaterstaat (subsidie). Dit traject loopt al en wordt in 2022 afgerond	
2b.	In 2022 zetten we het natuurvriendelijk maaibeeld voort. Zo zorgen we voor voedsel, schuilgelegenheid en huisvesting voor fauna en voor afwisselende flora. De ontwikkeling van de bloemrijke vegetaties heeft een aantal jaren nodig	
2c.	Natuurvriendelijk onderhoud van bosplantsoen wordt op 30% van het onderhouden areaal uitgevoerd. Dit doen we vooral in de hiervoor geschikte grootschalige vakken	
2d.	We betrekken ecologische experts bij omvangrijke projecten	

3a.	Buitenspeelruimtes inspecteren, onderhouden en indien nodig en mogelijk vervangen. Het streven is een veelzijdig speelaanbod in stand te houden	
3b.	In aansluiting op het bijgestelde investeringskrediet wordt bij de vervanging van speeltoestellen ook aandacht geschonken aan andere vormen van buiten spelen zoals natuurlijk spelen en speelaanleidingen	
4a.	Verkenning versterken recreatieve functie A-15 park	
5a.	Op een aantal locaties onderzoek uitvoeren naar andere onderhouds- en beheermethodes van de watergangen, om deze in meer ecologische balans te krijgen. Hierbij aandacht voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en ecologie en kosten	
5b.	Het op diepte houden van de watergangen vindt plaats vanuit het meerjarig beheer- en onderhoudsplan baggeren vijvers en watergangen, waarbij ook het waterschap wordt meegenomen in het belang van ecologisch beheer	

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

54,4%

Papendrecht

49,3%

Nederland

Meerdere bronnen | 2020

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstelling(en)

Deel A

1. Ophalen van goede ideeën en initiatieven die bijdragen aan versterking van de sociale samenhang en prettige woonomgeving. De gemeente verbindt, ondersteunt en verlaagt drempels.
2. Bewerkstelligen van een sfeer, cultuur en omgeving die uitnodigt om te participeren en bevorderen van het luisterend vermogen

Deel B

1. Inzetten op een sterke lokale ondersteuningsstructuur om de deelname van inwoners van jong tot oud aan de samenleving en hun eigen kracht te bevorderen
2. Bieden van passende ondersteuning en waardering aan mantelzorgers
3. Stimuleren van vrijwilligerswerk en het bieden van passende ondersteuning en waardering aan vrijwilligers
4. Integratie en participatie van statushouders

Maatregelen

Deel A

1a.	Stimuleren maatschappelijke initiatieven, concrete ideeën aansporen en daar waar mogelijk enthousiasmeren en faciliteren	
1b.	Initiatieven integraal bekijken en maximaal mogelijk maken	
1c.	Ondersteunen bestaande en nieuwe activiteiten, indien deze mogelijk zijn in het kader van de coronamaatregelen	
1d.	Puur Papendrecht ontwikkelt, in samenwerking met Sterk Papendrecht Vrijwilligerspunt, zich verder als sociale marktplaats (online en offline). Sociale relaties en capaciteiten van inwoners, organisaties en instellingen die er binnen de lokale gemeenschap zijn, zijn vindbaar en worden benut. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om elkaar betekenisvol te ontmoeten. De samenwerking tussen bewonersinitiatieven, vrijwilligers diensten en professionals wordt bevorderd.	

1e.	Stimuleren van de vindbaarheid van Papendrechtse voorzieningen door middel van communicatiecampagnes op verschillende communicatiekanalen	
2a.	Vergroten van kennis en transparantie door scholing van ambtenaren op het gebied van samenspraak met onze inwoners	
2b.	Vooraf bedenken, bij elk onderwerp, vraag of wens, op welk niveau participatie mogelijk is	
2c.	In gesprek gaan bij initiatieven om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de plannen verder uit te werken	

Deel B

1a.	Uitvoering geven aan het Jeugd- en Jongerenwerk Papendrecht door Suppord te richten op vroegtijdige signalering, versterken doelgroep, voorkomen duurdere zorg en goede samenwerking met Sterk Papendrecht en het onderwijs	
1b.	Versterken van de stevige sociale basis van voorzieningen (zoals ouderenbonden, Bij Bosshardt-huis en Odensehuis), conform het Kompas Sociaal Domein 2021-2024, die mogelijkheden bieden tot ontmoeting, tegengaan van eenzaamheid, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning	
1c.	Uitvoering geven aan de uitkomsten van de woonzorganalyse en de actieagenda 'Ouderen en Wonen' in samenwerking met maatschappelijke partners	
1d.	In co-creatie met maatschappelijke partners de preventiemogelijkheden versterken en bestendigen op het gebied van opgroei- en opvoedhulp aan de hand van een Uitvoeringsagenda Jeugd(hulp)	
2a.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke instellingen uiting geven aan de waardering richting mantelzorgers voor hun inzet	
2b.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke instellingen mantelzorgers attenderen op ondersteuningsmogelijkheden en het verder vormgeven van het ondersteuningsaanbod om hen adequaat te steunen bij hun zorgtaken	
3a.	Promoten, stimuleren en aanjagen van vrijwilligerswerk via het platform PuurPapendrecht en via activiteiten georganiseerd door Sterk Papendrecht	
3b.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke partners uiting geven aan de waardering richting vrijwilligers als stimulans voor hun inzet	

3c.	Ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties onder meer via de inzet van Sterk Papendrecht, het platform PuurPapendrecht en de vrijwilligersverzekering	
4a.	Vanaf 1 januari 2022 uitvoering geven aan de taken in het kader van de nieuwe Wet inburgering (in samenwerking met onder meer de SDD en Vluchtelingenwerk)	

6.2 Wijkteams

Doelstelling(en)

1. Versterken van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van inwoners en hun sociale omgeving (familie, vrienden, kennissen en buurtgenoten) om te participeren in de samenleving, waarbij we streven om zo min mogelijk inwoners afhankelijk te laten zijn van zwaardere zorg en ondersteuning
2. Doorontwikkelen van Sterk Papendrecht tot het eerste (centrale) punt voor alle inwoners van 0 tot 100 jaar met een ondersteuningsvraag op alle levensgebieden met de gedachte: zo dichtbij mogelijk, zo vroeg mogelijk en zo zwaar als nodig

Maatregelen

1a.	Vanuit het Kompas Sociaal Domein 2021-2024 initiëren van verschillende acties om een zorgzaam en veerkrachtig Papendrecht te blijven en waar mogelijk te versterken. Jaarlijks zorgen voor het opstellen van een uitvoeringsagenda sociaal domein	
2a.	Opstellen van prestatiegerichte (subsidie)afspraken met Sterk Papendrecht die continu stapsgewijs worden doorontwikkeld. De afspraken zijn gericht op maatschappelijke relevantie met aandacht voor kwaliteit, inhoudelijke effecten, procesresultaten en doorontwikkeling collectief aanbod	
2b.	Invulling geven aan het lokaal opdrachtgeverschap richting Stichting Jeugdteams	
2c.	Uitvoering geven aan het Convenant Preventiehuisuitzetting waarbij Sterk Papendrecht, Woonkracht10 en de SDD gezamenlijk inzetten op het voorkomen van huisuitzettingen vanwege betalingsachterstanden	
2d.	Door de inzet van Buurtbemiddeling door Sterk Papendrecht, in samenwerking met Woonkracht 10, beperken van burenoverlast	
2e.	Samen met Sterk Papendrecht, de scholen en andere gelieerde instellingen die professioneel actief zijn met jeugdigen, inzetten op een stevige samenwerking op het gebied van onderwijs en jeugd(hulp) aan de hand van de nieuwe lokale samenwerkingsafspraken	
2f.	Samen met Sterk Papendrecht, zorgaanbieders, huisartsen, SDD en andere gelieerde instellingen zorgdragen voor een stevige verbinding tussen het sociale en het medische domein. Dit gebeurt onder andere door de inzet van Sterk Papendrecht met een wijkverpleegkundige en jeugdhulp bij en rondom de huisartsenzorg	

6.3 Inkomensregelingen

Doelstelling(en)

1. Inwoners met een laag inkomen en/of schulden ondersteunen, waar mogelijk preventief

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD ondersteuning biedt (o.a. bijzondere bijstand, Leergeld en budgetbeheer)	
1b.	In het kader van de verwachte boeg golf aan schulden door de coronacrisis wordt samen met maatschappelijke instellingen vorm gegeven aan een actieplan om financiële problematiek onder inwoners verder te bestrijden en te voorkomen	
1c.	Samen met SDD, Sterk Papendrecht, Schuldhulpmaatje en andere maatschappelijke partners wordt lokaal uitvoering gegeven aan taken die voortkomen uit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (in bijzonder vroegsignalering bij betalingsachterstanden)	

6.4 Begeleide participatie

Doelstelling(en)

1. Bieden van beschut werk voor aangewezen personen op basis van de Participatiewet
Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD en Drechtwerk invulling geven aan beschut werk	
-----	---	---

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelstelling(en)

1. Inwoners stimuleren van werk naar werk en van uitkering naar werk
2. Stimuleren van zelfstandig ondernemerschap
3. Verminderen van werkloosheid, met name onder de jeugd

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD uitvoering geeft aan de wet	
2a.	Uitvoeren van de actiepunten uit het economisch beleid	
3a.	Aanpak (jeugd)werkloosheid vanuit het regionaal programma Arbeidsmarkt Drechtsteden, onder meer door de inzet van matchmakers, via de Sociale Dienst Drechtsteden en centrumgemeente Dordrecht met het onderwijs en Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten	
3b.	Invulling geven aan het lokaal opdrachtgeverschap richting participatieplekken bij lokale bedrijven en organisaties	

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Doelstelling(en)

1. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven waar nodig met de inzet van maatwerkvoorzieningen

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van het Wmo-beleid en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de Maatwerkvoorzieningen Wmo worden verzorgd door de SDD	
1b.	Versterken van de verbinding tussen de algemene en maatwerkvoorzieningen door invulling en uitvoering te geven aan een samenwerkingsagenda met de SDD en Sterk Papendrecht als vervolg op de opdracht Gezamenlijk transformeren	

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Doelstelling(en)

1. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven, waar nodig met de inzet van maatwerkvoorzieningen

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van het Wmo-beleid en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de Maatwerkvoorzieningen Wmo worden verzorgd door de SDD	
1b.	Versterken van de verbinding tussen de algemene en maatwerkvoorzieningen door invulling en uitvoering te geven aan een samenwerkingsagenda met de SDD en Sterk Papendrecht als vervolg op de opdracht Gezamenlijk transformeren	

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Doelstelling(en)

1. Jeugdigen groeien gezond en veilig op en krijgen kansen om zich te ontwikkelen en om naar vermogen mee te kunnen doen

Maatregelen

1a.	Uitvoering geven aan beleidskaders en de regionale samenwerking op basis waarvan de maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp worden verzorgd door de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). Zie ook onderdeel 6.2, maatregel 2.b	
1b.	Uitvoering geven aan een hervormingsagenda jeugd die voortvloeit uit de arbitrage afspraken tussen Rijk en VNG. Naast de lokale uitvoeringsagenda vindt nadere uitwerking van een aantal zaken plaats in regionaal verband via het portefeuillehoudersoverleg jeugd, zoals de afbakening van jeugdhulp en de verbinding met de jeugdbeschermingsketen	

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Doelstelling(en)

1. Bieden van voldoende Opvang en Beschermd wonen voorzieningen binnen de regio Drechtsteden, Alblasserwaard & Vijfheerenlanden waar mensen met psychische of psychosociale problemen, verslavingsproblematiek, daklozen en mensen die opvang nodig hebben vanwege huiselijk geweld terecht kunnen

Maatregelen

1a.	Op basis van een regionale samenwerkingsovereenkomst wordt door Dordrecht (als centrumgemeente) invulling gegeven aan de maatwerkvoorzieningen op het gebied van Beschermd Wonen en Opvang	
1b.	Op basis van een regionale samenwerkingsagenda met aanbieders wordt inhoud gegeven aan de beweging beschermd thuis in de wijk waarbij mensen, met de nodige ondersteuning, zelfstandig in hun eigen wijk kunnen (blijven) wonen. In dit kader wordt uitvoering gegeven aan de resultaten van de pilot Wijk GGD'er en Waakvlam in samenwerking met onder meer de DG&J, Yulius en Sterk Papendrecht	

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Doelstelling(en)

1. Bieden van voldoende opvang aan en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen die zwaardere hulpverlening nodig hebben

Maatregelen

1a.	Uitvoering geven aan de beleidskaders en de regionale samenwerking op basis waarvan de maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp worden verzorgd door de SOJ (inzet Veilig thuis, jeugdbescherming en jeugdreclassering)	
-----	--	---

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Papendrecht
761,5

Nederland
795,9

Meerdere bronnen | 2020

Jongeren met een delict voor de rechter

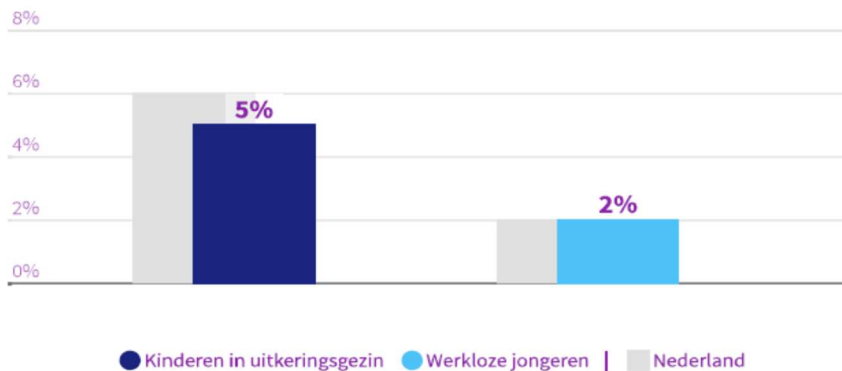
1%
Papendrecht

1%
Nederland

CBS Jeugd | 2019

Achterstand onder jeugd

Papendrecht

CBS Jeugd | 2019

Netto arbeidsparticipatie

69,5%
Papendrecht

68,4%
Nederland

CBS | 2020

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

Papendrecht

Nederland

CBS | 2020

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

116,3

Papendrecht

202,0

Nederland

CBS | 2020

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Papendrecht

Nederland

CBS Jeugd | 2020

Jongeren met jeugdbescherming

1,2%

Papendrecht

1,2%

Nederland

CBS Jeugd | 2020

Jongeren met jeugdreclassering

0,4%

Papendrecht

0,4%

Nederland

CBS Jeugd | 2020

Clënten met een maatwe...
per 10.000 inwoners

Papendrecht

710

Nederland

700

CBS MSD WMO | 2020

Volksgezondheid en milieu - Hoofdtakveld 7

7.1 Volksgezondheid

Doelstelling(en)

1. Het versterken van de gezondheid en welzijn van onze inwoners
Maatregelen

1a.	Uitvoeren van een preventief gezondheidsbeleid, de nota lokaal gezondheidsbeleid en het Papendrechts Vitaliteitsakkoord in samenwerking met de DG&J en andere partners gericht op onder meer het versterken van de mentale weerbaarheid, stimuleren van een gezonde leefstijl en bevorderen van de vitaliteit	
1b.	Regie voeren op de uitvoering van de basistaken van de wettelijke jeugdgezondheidszorg (JGZ) die via de regionale samenwerking worden georganiseerd door de DG&J en Jong JGZ/Careyn	
1c.	Faciliteren van de samenwerking om vroegtijdig problemen bij jeugdigen te signaleren en maatregelen te kunnen nemen door de inzet van Jong JGZ samen met Sterk Papendrecht en het onderwijs (onder andere de maatwerktrajecten Voorzorg en de indicatiestelling ten behoeve van de voor- en vroegschoolse educatie)	

7.2 Riolering

Doelstelling

1. Uitvoering geven aan: inzameling en transport van stedelijk afvalwater, inzameling en verwerking van hemelwater en het in het openbaar gebied treffen van maatregelen om de grondwaterstand te reguleren, een en ander conform het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023
2. Het beperken van de negatieve gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen) conform de nota "Strategie Klimaatadaptatie Papendrecht 2017"

Maatregelen

1a.	Vervanging van riolering wordt integraal opgepakt samen met wegen, groen en klimaatadaptieve maatregelen. Adaptieve maatregelen zijn regenwater bovengronds afvoeren naar de sloten, regenwater tijdelijk bergen in groen en daarna langzaam afvoeren, regenwater bergen in de funderingen van de wegen en het vergroenen van tuinen	
1b.	Uitvoeren van onderhoud en beheer aan de riolering en gemalen. Dit betreft planmatig onderhoud en onderhoud op basis van meldingen en calamiteiten. Daarnaast vindt een investering plaats in rioolgemalen	
1c.	Bij alle nieuwbouwwontwikkelingen als eis stellen dat minimaal 20mm neerslag op het eigen terrein wordt vastgehouden	
2a.	Het samen met overige gemeenten en waterschap opstellen van een gemeenschappelijk uitvoeringsplan klimaatadaptatie 2023- 2027 voor de polder Alblasserwaard- Vijfheerenlanden. Met het uitvoeringsplan kunnen de door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen worden aangevraagd voor uitvoering van de lokale en regionale klimaatadaptatieprojecten. Dit is de derde stap voor een klimaatbestendige regio volgens het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie	
2b.	Uitvoeren van klimaat adaptieve maatregelen zoals waterberging, aanvullen van grondwater en aanleg groen voor schaduw en verkoeling bij reconstructies in wegen, groen en groene daken	
2c.	In samenwerking met partners als Woonkracht10 en andere organisaties het stimuleren van een klimaat adaptieve inrichting op privaat (en publiek) terrein. Activiteiten zijn gericht op voorlichting, het wegnemen van barrières zoals eerder bij acties voor vergroenen tuinen, aandacht voor zuinig omgaan met water en als gemeente het goede voorbeeld geven in de openbare ruimte. Ook worden tegels gratis opgehaald	
2d.	Opstellen van een uitvoeringsplan om de effecten van hevige regenbuien te beperken. Dit als uitwerking van het samenhangend model voor watergangen (van Waterschap) en riolering (van Papendrecht)	

7.3 Afval

Doelstelling

1. Inzamelen van huishoudelijk afval door HVC en op het afvalbrengrstation
2. Stimuleren van hergebruik of recycling door gescheiden afvalinzameling
3. Zorgen voor een toekomstbestendig afvalinzamelsysteem

Maatregelen

1a.	Het inzamelen van huisvuil, afkomstig van bewoners aan huis, van verzamelpunten in de wijken en van het afvalbrengrstation	
1b.	Uitvoeren van de gemeentelijke afvaltaak en andere daarmee samenhangende taken zoals straatreiniging en rattenbestrijding. Deze taken en ontwikkelingen zo mogelijk regionaal afstemmen met gemeenten en afvalverwerkers	
1c.	Onderhouden, beheren en vervangen van de inzamelvoorzieningen	
2a.	Voorlichting verzorgen aan bewoners over huishoudelijk afval, stimuleren hergebruik en faciliteren van het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval. In de voorlichting afval wordt een meer gestructureerde aanpak voorgestaan met aandacht voor de verschillende doelgroepen en op verschillende momenten door het jaar. Daarnaast is voorlichting / stimulering ook in de gemeentelijke organisatie een wens. Hierbij zijn beperken afvalproductie, beperken gebruik nieuwe grondstoffen en bevorderen hergebruik grondstoffen onderwerp van gesprek	
2b.	Samen met scholen evalueren van voorlichting over afvalscheiding, wijze van afvalscheiding, inventarisatie van eventuele verbeterpunten. Dit met het doel de voorlichting afvalscheiding en gescheiden inzameling op scholen te verbeteren	
3a.	Na besluitvorming over de business case Afvalinzameling in de gemeenteraad voorbereiden en uitvoeren van verbetermaatregelen (no regret) op korte termijn zoals invoering GFT inzameling bij hoogbouw	
3b.	Het voorbereiden van het inzamelsysteem Papendrecht voor de komende jaren met o.a. verbetering inzameling huis aan huis van restafval en andere afvalstromen. Dit conform de door de gemeenteraad vastgestelde business case afvalinzameling	

7.4 Milieubeheer

Doelstelling(en)

1. Een veilige omgeving en een prettig woon-, werk- en leefklimaat

Maatregelen

1a.	Regie voeren op de uitvoering van 'Jaarprogramma 2022 uitvoering milieutaken door OZHZ', waarin lokale prioriteiten zijn opgenomen. Die lokale prioriteiten zijn een plan uitwerken om asbestdaken binnen de gemeente substantieel te verminderen, implementatie omgevingswet op milieuthema's en de E-agenda	
1b.	Advisering over vergunningverlening Chemours/DuPont. De nadruk ligt op het verlagen en waar mogelijk naar nul terugbrengen van emissies naar lucht, water en bodem en op de aanpak van de gevolgen van eerdere emissies, die met name tot uitdrukking komen in de bodem. Daarnaast opvolging van de dagvaarding	
1c.	Uitvoeren van maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA), waaronder acties op het gebied van mobiliteit, inkoop en het monitoren van het 'maatwerkplan' (jaarlijkse rapportage richting Ministerie)	
1d.	In overleg met de projectleider Omgevingswet uitwerken van milieuthema's onder andere ten behoeve van het Omgevingsplan, projectontwikkelingen, woningbouwopgaven (geluid en omgevingsveiligheid)	
1e.	Vorbereiding overdracht taken Wet bodembescherming vanuit provincie naar gemeente op het moment van de invoering van de Omgevingswet, vooralsnog 1 juli 2022	
1f.	In overleg met betrokken gemeenten en TenneT verder uitwerken wat de mogelijkheden zijn om de magneetveldzones van de 380 kV hoogspanningsverbinding te verkleinen	

7.5 Begraafplaatsen/crematoria

Doelstelling(en)

1. Het bieden van een begraafplaats aan de Admiraal de Ruyterweg 23 met een hoog kwaliteitsniveau van onderhoud en inrichting

Maatregelen

1a.	Zorgdragen voor een schone, goed verzorgde en begaanbare begraafplaats	
1b.	Creëren van een parkachtige sfeer en rust. Uitvoeren van integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) op A-niveau	
1c.	Toepassen van gedifferentieerde tarieven (en inventariseren van de gevolgen daarvan)	
1d.	Onderzoek mogelijkheden herinrichting begraafplaats	

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Papendrecht

213

Nederland

161

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2019

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

3,8%

Papendrecht

20,1%

Nederland

berekening | 2019

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Hoofdtakveld 8

8.1 Ruimtelijke ordening

Doelstelling(en)

1. Borging van de ruimtelijke kwaliteit en zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht
2. Uitvoeren van het Woonplan Papendrecht (naar rato bijdragen aan Drechtstedelijke woningopgave) en het stimuleren en bijdragen aan voldoende, kwalitatief hoogwaardige woningen
3. Bieden van een ruimtelijk kader voor de toekomst door te werken aan een omgevingsplan

1.0

Maatregelen

1a.	Bestemmingsplannen opstellen om gewenste (woningbouw) ontwikkelingen mogelijk te maken en het actueel houden van de beheersverordeningen door middel van een veegbeheersverordening, zodat de overgang naar de Omgevingswet soepel verloopt	
1b.	Gelet op het ingewikkelde overgangsrecht van de Omgevingswet aan initiatiefnemers vragen ruim voor 1-7-2022 hun verzoek voor een bestemmingsplan of buitenplanse afwijking in te dienen	
1c.	Snel en klantvriendelijk afhandelen van aanvragen/meldingen voor een omgevingsvergunning	
1d.	In beeld brengen van de financiële en personele consequenties door de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen per 1-7-2022, waarbij (private) kwaliteitsborgers de bouw kwaliteit (Bouwbesluit) gaan toetsen en toezicht op de bouw gaan houden	
1e.	Zorgvuldig en efficiënt handhaven van vergunningsvoorschriften en andere wet- en regelgeving	
2a.	Het leveren van een actieve bijdrage aan de planontwikkeling van nieuwbouwprojecten, herstructureringsprojecten of investeringen in de openbare ruimte van derden en het initiëren en mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen. Daarbij is natuurinclusief bouwen een belangrijk aandachtspunt. Zie ook onderdeel 8.3	
2b.	Beeldbepalende locaties (indien aan de orde) herontwikkelen op een manier die past bij de groeistrategie, rekening houdend met een hogere	

	omgevingskwaliteit, duurzaamheid, klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen. Aan de hand van borging ontwikkeling en voorbereiding realisatie) ontstaat een transparant en helder ontwikkelproces waarin de raad wordt meegenomen	
3a.	In 2022 vaststellen van een eerste omgevingsplan	
3b.	In samenhang met het te maken omgevingsplan in beeld brengen hoe het nieuwe omgevingsloket wordt gevuld met het oog op de toekomstige dienstverlening	
3c.	Betrekken van de samenleving, college, raad en ambtelijk apparaat vanuit de participatietool	
3d.	Na het nemen van de wettelijk minimaal vereiste besluiten over onder andere participatie, welstand, delegatie en adviesrecht voor bepaalde typen aanvragen verder voorbereiden en uitwerken van nadeelcompensatie, legesverordening en DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet), etc.	

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Doelstelling(en)

1. Verbeteren van de structuur en het functioneren van het centrum
2. Versterken van de ruimtelijke kwaliteit bij grote(re) investeringen vanuit de lokale en regionale doelstellingen (groeiajenda)

Maatregelen

1a.	Uitwerken planontwikkeling locatie Veerpromenade	
1b.	Opstellen bestemmingsplan en opnemen van de locatie PC Hooftlaan 180 in de grondexploitatie Centrum	
2a.	Afronding realisatie woningbouw Kombuis	
2b.	Afronden van woongebied Land van Matena en Tiendzone, waaronder het woonrijp maken van de buitenruimte	

8.3 Wonen en bouwen

Doelstelling(en)

1. Geschikte woningen voor alle inwoners en waar mogelijk een passende bijdrage leveren aan de regionale groeiambitie
2. Duurzaam Papendrecht: voorbereiden van en inspelen op de energietransitie

Maatregelen

1a.	Afronden gebied Land van Matena en Tiendzone als rustig, groen woonmilieu. In het Land van Matena is de bouw van woningen grotendeels afgerond; op nog enkele laatste kavels wordt in 2022 gebouwd. 2022 staat in het teken van het woonrijp-maken van het woongebied (met afronding van die werkzaamheden in 2023). Ook in Tiendzone vinden laatste werkzaamheden plaats op de individuele bouw kavels. Daarnaast worden werkzaamheden voor de aanleg van de bruggen naar de kavels uitgevoerd	
1b.	Bij de realisatie project Kombuis gaat het om het afronden van de bouw van 30 woningen in de Oostpolder en het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van woonrijp-maken van het woongebied	
1c.	Onderzoeken waar kansen liggen voor verantwoord verdichten / herontwikkelen met als doel het toevoegen van kwaliteit in de leefomgeving en onderscheidende woonmilieus (door uitwerking en oplevering Businesscase ruimte en bouwen)	
1d.	Ook in 2022 voeren we het Papendrechts Woonplan uit met daarbij aandacht voor alternatieve samenlevingsvormen, Conform raadsinformatiebrief van mei 2021. Daarin is ook aandacht voor gemeentelijk woonwagengebeleid op basis van landelijk beleidskader en huisvesting voor statushouders	
1e.	Actualiseren van de lokale PALT behorend bij regionale PALT en uitvoeren meerjaren prestatieafspraken PALT 2022-2023 op basis van een verkenning in de commissie Ruimte	
1f.	Uitvoering geven aan de Agenda huisvesting kwetsbare groepen (het gaat om mensen die niet vallen onder de reguliere urgentieregeling). Opvolgen contingent afspraken (op basis van regionale afspraken, uitvoering in 2022)	
1g.	Verder uitvoeren van de motie Ouderen en Wonen om in 2022 te komen tot een programmatische aanpak voor ouderen en wonen vanuit de leidraad van de landelijke Taskforce voor Wonen en Zorg (aanpak op basis van een woon/zorg-analyse)	
1h.	Naast projecten die definitief worden gerealiseerd zijn we constant bezig met locaties om die in ontwikkeling te brengen. In de tweede helft van 2022 zal dat tot nieuwe productie leiden	

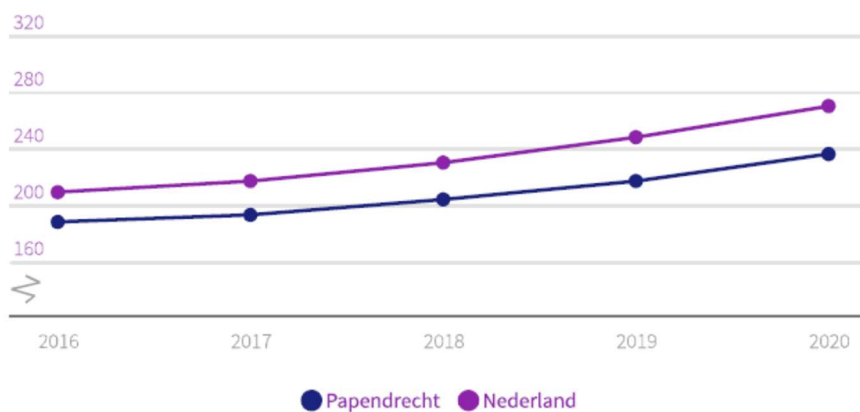
1i.	Op basis van de groeiagenda wonen faciliteren we onze autonome groei en streven we naar een bijdrage aan de groeiagenda. De businesscase ruimte en bouwen levert een bijdrage om het aantal locaties te kunnen vergroten	
2a.	De RES 1.0 is vastgesteld en moet worden geborgd in het lokale beleid in afstemming met ambities uit aangrenzende domeinen. Het uitvoeren van onze energiestrategie vergt inzet op energiebesparing, de opwekking van duurzame energie, de verduurzaming van mobiliteit én de warmtetransitie. De komende jaren is het van belang om te komen tot een organisatie die passend is voor de opgave en de uit te voeren werkzaamheden	
2b.	Promoten van het Energieloket Papendrecht voor woningeigenaren en extra promoten van het loket Zakelijk Drechtsteden	
2c.	Handelingsperspectief bieden aan inwoners en zo besparen en verduurzamen van energie stimuleren. Dit doen we onder meer met doelgerichte communicatie en wijkgerichte aanpakken 'energie besparen en verduurzamen'. Ook bieden we de 1 ^e helft van het jaar cadeaubonnen aan voor kleine energiebesparende maatregelen gesubsidieerd door het Rijk	
2d.	Het eerste uitgangspunt van de Transitievisie Warmte is dat we voortvarend aan de slag gaan met isolatie en andere vormen van energiebesparing. Aandachtspunten daarbij zijn het tegengaan van energiearmoede en het zoveel mogelijk aansluiten bij natuurlijke momenten voor woningeigenaren in Papendrecht. Hiervoor wordt een doelgroepenaanpak uitgewerkt met gerichte maatregelen en voorlichting	
2e.	Samen met WK10, HVC en Stedin clusteraanpakken opstellen en uitvoeren in wijken die voor 2030 van het aardgas gaan. Dit doen we stap voor stap. We starten in wijken waar huurwoningen met SAH-gelden (Subsidie Aardgasvrije Huurwoningen) voor 2026 op het warmtenet worden aangesloten	
2f.	Afhankelijk van toekenning van subsidie voor een proeftuin aardgasvrije wijken door BZK eind 2021 gaan we hier met de verschillende stakeholders uitvoering aan geven	
2g.	Gebruik maken van mogelijkheden om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen	
2h.	Handelingsperspectief bieden aan ondernemers en eigenaren van maatschappelijk vastgoed en zo het verduurzamen van o.a. hun panden te stimuleren.	
2i.	Bevorderen van de duurzaamheid van nieuwbouwwoningen, conform de omgevingsvisie	
2j.	Uitvoeren van acties voor ondernemers vanuit het Jaarprogramma en de E-agenda OZH zoals:	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gratis energiescans voor 10 ondernemers uitgevoerd door bureau Klimaatroute 2. Voorlichting en maatwerkadvies over zonnepanelen door Energieke Regio 3. Aanpak verduurzamen bedrijfsterrinen - bedrijfsterein Oosteind door het uitvoeren van enkele energiescans en een bijeenkomst voor alle zittende bedrijven 4. Opzet website Duurzame Bedrijven Route 5. Voorbereidend informeren over C-label verplichting voor kantoren 6. Organiseren webinar verduurzamen scholen <p>Daarnaast zijn acties in het kader van duurzaamheid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stimuleren bedrijven door gemeente Papendrecht om reststromen circulair in te zetten als nieuwe grondstof 2. Bevorderen van circulair werken samen met bureau Cirkellab 3. Op basis van onderzoek OZHZ stimuleren circulaire bedrijvigheid door inzetten van reststromen op de bedrijventerreinen van de Drechtsteden 	
--	--	--

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

x €1.000

CBS - WOZ | 2016 - 2020

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

4,4
Papendrecht

8,9
Nederland

BAG/ABF | 2020

Demografische druk

Papendrecht

Nederland

CBS | 2021

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 759

Papendrecht

€ 733

Nederland

COELO | 2021

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 759

Papendrecht

€ 810

Nederland

COELO | 2021

PARAGRAFEN

Inhoud

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	71
2. Onderhoud kapitaalgoederen	76
3. Financiering	95
4. Lokale heffingen	100
5. Grondbeleid	109
6. Verbonden partijen	112
7. Bedrijfsvoering	129

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om deze risico's op te kunnen vangen. Weerstandsvermogen geeft aan of het vermogen van de gemeente Papendrecht toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast.

Het weerstandsvermogen bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Het incidentele deel is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen, het structurele deel om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat van het lopende jaar. Het weerstandsvermogen op termijn wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat op termijn. Het weerstandsvermogen geeft het volgende beeld:

Weerstandsvermogen	incidenteel	structureel
Direct beschikbaar 1-1-2022	54.700.000	50.000
Op termijn (na 2023) beschikbaar	63.000.000	550.000

Structureel weerstandsvermogen

Het structureel weerstandsvermogen is bestemd voor tegenvallers als gevolg van autonome ontwikkelingen en calamiteiten waarvoor geen budget aanwezig is. Het is toegestaan om gedurende een aantal jaren een bestemmingsreserve in te zetten. Structurele tegenvallers dienen uiteindelijk structureel uit het begrotingsresultaat te worden gefinancierd. Het structureel weerstandsvermogen van de gemeente Papendrecht is:

Structureel weerstandsvermogen	2022	op termijn
Budget voor onvoorziene uitgaven	50.000	50.000
Onbenutte belastingcapaciteit	0	700.000
Subtotaal	50.000	750.000
Rente-effect aanwending van alle reserves	-	-200.000
Weerstandsvermogen	50.000	550.000

Toelichting:

1. Budget onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 50.000 beschikbaar.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit op korte termijn hebben we op nihil gezet omdat we bij de ombuigingsoperatie de woonlasten hebben vastgesteld op 50% van het landelijk verwacht gemiddelde 2022. Op langere termijn is o.b.v. berekeningen artikel 12 status sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van € 700.000. Overige belastingen zijn 100% kostendekkend.

3. Rente-effect aanwending van alle reserves

De gemeente Papendrecht heeft ultimo 2025voor naar verwachting € 60 miljoen aan reserves. Het aanwenden van reserves heeft een ongunstig effect op het renteresultaat. Bij aanwending neemt de financieringsbehoefte toe en stijgen de rentelasten, dit kan leiden tot een nadeel van € 0,2 miljoen.

Incidenteel weerstandsvermogen

De stand van de reserves per 1-1-2022 bedraagt € 63 miljoen. Hiervan is € 54,7 miljoen vrij besteedbaar. Dit betreft de algemene reserve en specifieke risico reserve grondexploitaties. Het risico

wordt gecalculeerd op afgerond € 24,8 miljoen. Het incidenteel beschikbaar weerstandsvermogen komt hiermee uit op afgerond € 29,9 miljoen (voor de berekening zie tabel).

Incidenteel weerstandsvermogen	1-1-2022
Algemene reserve	54.348.000
Vrije reserve	0
Algemene bestemmingsreserve	0
Reserve frictie personeel	0
Risicoreserve grondexploitaties	400.000
Risicoreserve deelnemingen	0
Risicoreserve sociaal domein	0
Beschikbare reserves	54.748.000
Risico's frictie personeel	367.000
Risico's grondexploitaties	400.000
Risico's deelnemingen	356.000
Risico's verbonden partijen GRD	9.860.000
Risico's overige verbonden partijen	460.000
Risico's afgegeven gemeentegaranties	145.000
Risico's overig	13.200.000
Totaal risico's	24.788.000
Incidenteel weerstandsvermogen	29.960.000

Toelichting van de risico's

Risico frictie personeel

Dit betreft het risico op frictiekosten bij (re)organisaties als gevolg van lokale en regionale ontwikkelingen. De gemeente is bij aangaande ww-verplichtingen eigen risicodragers. Daarnaast brengt de begeleiding van medewerkers van werk naar werk ook kosten met zich mee.

Risico grondexploitaties

Voor de beheersing van het risico op de grondexploitaties wordt een reserve aangehouden ter grootte van het financiële risico. Dit wordt jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd.

Risico deelnemingen

De gemeente loopt bij de deelneming en verstrekte lening aan de Fabriek Slobbengors CV en bij de verstrekte lening aan Rivas een financieringsrisico. Het risico is bepaald aan de hand van de jaarlijkse rentebaten.

Risico's verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op de diverse verbonden partijen. Verbonden partijen hebben zelf beperkt weerstandsvermogen, omdat de gemeenten als achtervang dienen. Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico is uitgegaan van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing uit de begroting 2022 van deze verbonden partijen. Daarnaast is rekening gehouden met het risico, dat verbonden partijen opgenomen taakstellingen niet halen of in tegenstelling tot voorgaande jaren geen sprake is van onderuitputting van budgetten. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico verbonden partijen	waarschijnlijkheid	Ingeschat risico periode 2022-2026		Risico gemeente
			Aandeel	
SDD				
Vangnetregeling	klein	2.500.000-	7,1%	180.000-
Bestandsontwikkeling ink ondersteuning	klein	4.800.000	7,1%	340.000
Intensivering participatiewet	middel	2.400.000	7,1%	170.000
WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	9.000.000	7,1%	640.000
Wijkhopper	klein	600.000	7,1%	40.000
WMO begeleiding	middel	2.400.000	7,1%	170.000
Apparaatskosten	middel	4.800.000	7,1%	340.000
Bedrijfsvoering	middel	600.000	7,1%	40.000
Bewindvoering	middel	1.200.000	7,1%	90.000
SCD				
Realisatie taakstelling	middel	3.600.000	7,1%	260.000
Invoer KZA systeem	groot	1.200.000	7,1%	90.000
GRD				
Huisvestingslasten	groot	1.850.000	7,1%	130.000
VPB - aanvullend opgenomen	klein	600.000	7,1%	40.000
GBD				
Vergoeding bezwaarschriften WOZ	middel	4.200.000	7,1%	300.000
Loonkosten	groot	1.200.000	7,1%	90.000
Kwaliteitseisen GEO-data	klein	600.000	7,1%	40.000
Smart Data Center	groot	600.000	7,1%	40.000
SoJ				
15% gemeentelijke bijdrage incl. herijking GF	middel	6.750.000	100,0%	6.750.000
DG&J	middel	4.500.000	5,9%	270.000
Drechtwerk	middel	200.000	100,0%	200.000
Subtotaal GRD		48.400.000		9.860.000
Bureau Openbare verlichting		-		-
Gevudo (behartigen aandeelhoudersbelangen in NV HVC)		-		-
VRZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	2.360.000	6,1%	140.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	3.060.000-	6,1%	190.000-
		-		-
ODZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	6.495.000	2,0%	130.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	6.115.000-	2,0%	120.000-
Dividenden	middel	500.000	100,0%	500.000
Subtotaal overige verbonden partijen		680.000		460.000
Totaal				10.320.000

Risico's afgegeven gemeentegaranties

De gemeente staat voor in totaal € 79,8 miljoen garant. Hiervan heeft € 70,3 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur van dat fonds is hieraan een relatief laag risico verbonden. De directe borgstellingen

(exclusief de borgstelling voor de gemeenschappelijke regelingen) is € 9,5 miljoen. Ook hier zijn voldoende zekerheden gesteld, waardoor het risico beperkt is.

Risico's overig

Dit betreft onder andere negatieve bijstelling van het gemeentefonds, schadeclaims, hogere inflatie, risico afwaardering onroerend goed door hertaxatie of verkoop, oninbare gemeentelijke belastingen, overdracht extra milieutaken vanuit de provincie en wijziging in (fiscale)wetgeving.

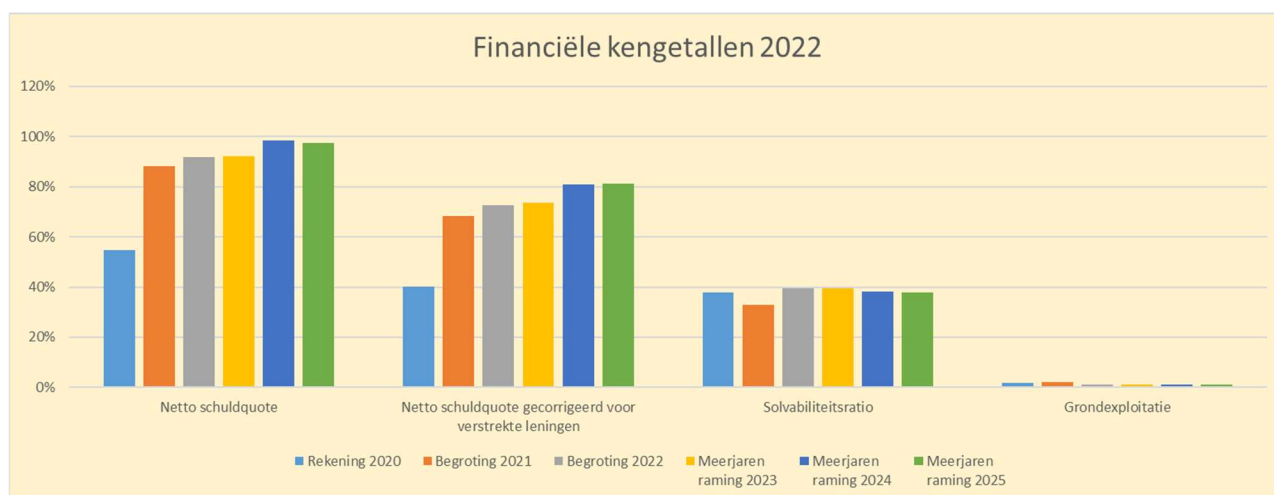
Beoordeling weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de weerstandscapaciteit gaat het om een beoordeling van de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het, aan de risico's gerelateerde, benodigde weerstandsvermogen. Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. Een gangbare norm is het hanteren van een beoogde weerstandsratio (= weerstandsvermogen gedeeld door risico's) van tussen de 1 en 1,5. Met een weerstandsratio van 2 of hoger is het weerstandsvermogen goed tot uitstekend te noemen. De norm voor het weerstandsvermogen is door de raad vastgesteld op 1. De gemeentelijke weerstandsratio is begroot op 2,2. De stand van de vrij besteedbare reserves is hiermee ruim voldoende om de risico's op te vangen. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen.

Berekening weerstandsratio		1-1-2022
Totaal risico		24.788.000
Totaal weerstandsvermogen		54.748.000
Weerstandsratio		2,2

Financiële kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

Overige financiële kengetallen				
Papendrecht	Begroting 2022	Begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Netto schuldquote	92%	92%	98%	97%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	72%	74%	81%	81%
Solvabiliteitsratio	40%	39%	38%	38%
Grondexploitatie	1%	1%	1%	1%
Structurele exploitatieruimte	2%	0%	-2%	-3%
Belastingcapaciteit	100%	100%	100%	100%
	Voldoende			
	Matig			
	Onvoldoende			

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote worden de totale schulden afgezet tegen het totaal aan baten van de gemeente. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de gemeentelijke jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd. Tussen de 100% en 130% is matig, meer dan 130% is onvoldoende. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 stijgt de netto schuldenquote van 55% naar 92%. Dit wordt veroorzaakt omdat in de jaarcijfers over 2020 de baten € 26,7 mln. hoger waren als gevolg van de verkoop van de aandelen Eneco. Houden we rekening met de lening over in erfpacht uitgegeven gronden bedraagt de netto schuldenquote 67%.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De verstrekte leningen betreffen o.a. de leningen aan Rivas en Fokker. Hiervoor wordt een rentevergoeding ontvangen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het bezit van de gemeente wordt bekostigd met eigen vermogen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat gemiddeld de solvabiliteitsratio zich begeeft tussen de 30% en 70%. Bij een solvabiliteitsratio tussen 20% en 30% is het matig en bij een percentage van <20% heeft een gemeente zijn bezit te zwaar belast met schuld.

Kengetal grondexploitatie

Met het aandeel grondexploitaties wordt aangegeven hoe de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. De norm is maximaal 25%, meer dan 35% is onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele begrotingsruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting of rekening en geeft daarmee aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De artikel 12 norm is 0,5%, de structurele ruimte is matig als deze tussen de 0,0% en 0,5% ligt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de woonlasten zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Meer dan 110% is matig, meer dan 130% onvoldoende. Aangezien de lokale lasten in balans zijn gebracht met 50% goedkoopste gemeenten landelijk hebben wij de belastingcapaciteit op 100% gezet.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf is aangegeven hoe omgegaan wordt met gemeentelijke kapitaalgoederen. De gemeente heeft op haar grondgebied kapitaalgoederen in de vorm van wegen, civiele constructies, riolering, openbare verlichting, water, groen, speelruimten, sportvelden en vastgoed. Deze kapitaalgoederen zijn afgestemd op de functie (nu en in de toekomst) en zijn van belang voor onder andere de volksgezondheid, handel, verkeer & vervoer, ecologie en recreatie. De gemeente Papendrecht wil haar kapitaalgoederen goed onderhouden en in een goede staat houden. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van onderhoud & vervanging en de benodigde financiële middelen.

De ambitie is om de technische kwaliteit en de leefbaarheid in Papendrecht verder te versterken, passend in een gezond financieel kader, waarbij het in Papendrecht goed vertoeven is met het oog op biodiversiteit en circulariteit. We gaan zorgvuldig om met onze kapitaalgoederen, waarbij de voorzieningen binnen een goed rentmeesterschap worden beheerd. Vooral in samenspraak met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaan we Papendrecht de komende periode nog mooier, prettiger, veiliger en leefbaarder maken.

Het beheer, onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen is vastgelegd in het Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR), de individuele beleids-/beheerplannen en/of meerjarige onderhoudsplannen, waarbij aandacht is voor de komende energietransitie, klimaatadaptatie, verminderen afvalproductie, duurzaamheid en circulariteit. Bij riolering is dit vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Bij wegen is dit het Civiel Technisch Beheerplan en bij groen het Groenbeleids- en beheerplan. In 2022 wordt gestart met de actualisatie van het Civiel Technisch beheerplan en het Groenbeheerplan.

Kerncijfers (in beheer) van Papendrecht

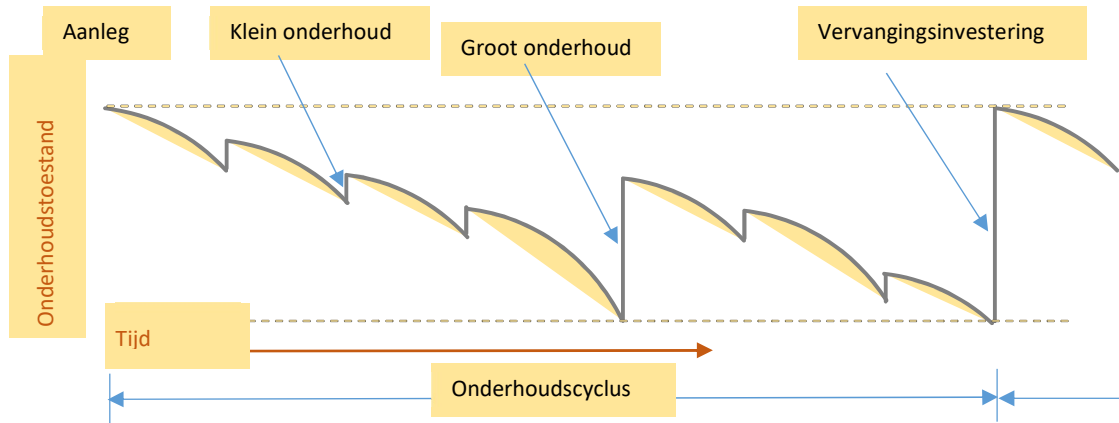
Verharding	1.799.000	m2	77% elementen, 21% asfalt en 5% overige verharding
Groen	1.727.000	m2	Incl. sportvelden, begraafplaats
Water	375.000	m2	Excl. onderhoud derden

Het beheerareaal omvat verder:

Riolering (vrijverval riolering)	157	km
Riolering (persleiding)	13	km
Gemalen	84	stuks
Bomen (excl. Waterschap en derden)	14.570	stuks
Beschoeiing en oevers	80	km
Lichtmasten	6.425	stuks
Speeltoestellen (incl. scholen)	676	stuks
Bruggen	201	stuks
Waterbushaltes	3	stuks
Damwanden en (wal)muren	1.891	m1
Geluidsschermen	4.100	m1
Buiten sportlocaties	8	stuks
Verkeersregelinstantaties	5	stuks

Beheervisie

De openbare ruimte wordt door middel van integraal beheer en onderhoud in stand gehouden. Belangrijk is de onderlinge samenhang voor een goed financieel beheer en effectief gebruik van de maatregelen waarbij klein onderhoud, groot onderhoud en vervanging integraal worden uitgevoerd. Dit proces is, aan de hand van de levenscyclus van de weg, onderstaand in beeld gebracht.

Figuur 1: Onderhoudscyclus

Beheer wordt kort gedefinieerd als alle maatregelen waarmee de openbare ruimte in stand wordt gehouden. Naast het uitvoeren van fysieke onderhoudsmaatregelen, betekent dit ook sturing geven aan beleidsontwikkeling, het optimaliseren van de bedrijfsvoering, maar ook (functie) aanpassing door nieuwe ontwikkelingen. Bij het fysieke onderhoud onderscheiden we verzorging (van de openbare ruimte) en het technisch onderhoud van de objecten. Voorbeelden van deze verzorging zijn bijvoorbeeld de bestrijding van onkruid, het verwijderen van zwerfvuil en graffiti. Het technisch onderhoud omvat het onderhouden van de objecten door middel van onderhoudsmaatregelen, bijvoorbeeld het herstraten van wegen, vervangen van bruggedelen, etc. Belangrijk hierbij is dat zowel het klein onderhoud als het planmatig groot onderhoud en tijdige vervanging bijdragen aan een voldoende technische staat gedurende de technische levensduur van een voorziening.

Beleidskaders

Algemeen

Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, inclusief doorkijk naar 2025

Het Uitvoeringsplan IBOR 2015-2020 met de doorkijk naar 2025 gaat over het beheer en de kwaliteit van de openbare ruimte en de hierbij horende inzet van financiële middelen. Het uitvoeringsplan biedt een kader voor integraal beheer en samenwerking en leidt tot samenhangende planvorming, logische en efficiënte uitvoering en een financieel beheersbaar geheel. Bij de ombuigingen die onderdeel zijn van de Kaderbrief 2022 zijn de financiële kaders geactualiseerd. Hierdoor is het Uitvoeringsplan IBOR met de doorkijk tot 2025 de komende jaren nog steeds relevant.

Riolering

Beleidskader

- Gemeentelijk Rioleringsplan Papendrecht (GRP) 2019-2023.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Strategie Klimaatadaptatie Papendrecht 2017.
- Gemeentelijke begroting 2022
- Kaderbrief 2022-2026.

De Wet milieubeheer (binnenkort onderdeel Omgevingswet) bepaalt dat gemeenten verplicht zijn een geldig gemeentelijk rioleringsplan (GRP) te hebben. In het GRP geeft de gemeenteraad aan op welke wijze zij invulling geeft aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Naast deze

zorgplichten zijn de kosten van de activiteiten en de gevolgen voor de rioolheffing op korte en lange termijn in beeld gebracht. In 2020 is het GRP door de gemeenteraad vastgesteld.

In het GRP zijn tevens de maatschappelijke opgaves opgenomen als klimaatadaptatie en (technische) tendensen. Het gaat hierbij om een rechtvaardige kostenverdeling tussen riolering en wegen/groen bij integrale vervanging, het vervangingstempo van de riolering, de inzet op klimaat adaptieve maatregelen bij reconstructies en klimaat adaptieve stimuleringsmaatregelen voor derden.

Gemeente Papendrecht heeft gezamenlijk met Waterschap Rivierenland een Stedelijk Waterplan (SWP) vastgesteld. In 2017 is het Stedelijk Waterplan verder uitgewerkt en aangevuld met het streefbeeld waterplan. Het doel is het bevorderen van de flora & fauna in en rond de watergangen in de gemeente en het verbeteren van waterkwaliteit. Het huidige Waterplan blijft zijn geldigheid behouden.

De riolering is leidend in vervangingsprojecten, waarbij bij de vakdisciplines wegen en groen nadrukkelijk wordt gestuurd naar dit integrale vervangingsmoment. In de wijk Kraaihoek vindt specifieke afstemming plaats met Woonkracht 10 vanwege de komende vervanging van de woningen, inclusief de aanleg van een warmtenet. In de meerjarenplanning van het GRP wordt hierop gestuurd, waarbij het integrale vervangingsproject Weteringsingel/Boomgaardstraat als eerste project is opgenomen in de programmering.

De klimaatverandering heeft grote gevolgen voor het leefmilieu op de korte en langere termijn. Een belangrijk gevolg waarmee gemeenten op korte termijn te maken kunnen krijgen is het optreden van lange droge periodes en van extreme neerslag, waarbij in relatief korte tijd veel neerslag valt. Veel rioolstelsels, afwateringssystemen en het oppervlaktewaterstelsel zijn onvoldoende berekend op deze extremen waardoor wateroverlast ontstaat. Vanwege de klimaatveranderingen en bijbehorende droogte en wateroverlast wordt bij integrale vervangingsprojecten klimaat adaptieve maatregelen uitgewerkt en toegepast met extra waterberging en waar mogelijk aanvulling van het grondwater. Een structurele aanpak voor het omgaan met klimaatverandering is opgenomen in de strategienota Klimaatadaptatie Papendrecht die in 2018 door het college is vastgesteld. Met deze strategienota is het aanpassen op de gevolgen van de klimaatverandering breder in de organisatie geïmplementeerd.

Klimaatadaptatie vergt om met een andere blik te kijken naar de inrichting van de openbare ruimte. Gazon kan hierbij worden ingezet voor tijdelijk bergen van water of het vertraagd afvoeren van hemelwater. Bij renovatie plannen van woningbouwcorporaties of nieuwbouw wordt 20 mm water per m² terreinoppervlak op eigen terrein vastgehouden en vertraagd afgevoerd. Hierdoor kan het water op particulier terrein tijdelijk worden opgevangen zodat er extra capaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is om neerslag op te vangen. Vanuit het thema hitte worden er lichtere kleuren bestrating toegepast en meer groen (beplanting/bomen) aangebracht.

Om op particulier terrein water te bergen worden bewoners en bedrijven gestimuleerd te bewegen om hun tuin en/of terrein klimaatbestendig in te richten.

Droogte, en daarmee samenhangend de verdeling van het water, vormt hierin een belangrijk onderdeel in zowel de plaatselijke als de regionale samenwerking. Het oppervlaktewaterpeil en grondwaterpeil wordt gemonitord. Beide zijn belangrijk vanwege de volksgezondheid, waterkwaliteit (botulisme/blauwalg) en de houten paalfunderingen van woningen.

Regionale klimaat Adaptatie Strategie Alblasserwaard - Vijfheerenlanden (RAS A5H)

Met het vaststellen van de regionale klimaat Adaptatie Strategie Alblasserwaard- Vijfheerenlanden (RAS A5H) is de tweede stap gezet om als betrokken overheden (zeven gemeenten, twee provincies en het waterschap) te komen tot een gezamenlijke klimaatadaptatieve polder A5H.

De volgende stap is het samen met overige gemeenten en waterschap opstellen van een gemeenschappelijk uitvoeringsplan klimaatadaptatie voor de periode 2023- 2027.

Met het uitvoeringsplan kunnen de door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen worden aangevraagd voor uitvoering van de lokale en regionale klimaatadaptatieprojecten. Dit is de derde stap voor een klimaatbestendige regio volgens het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Het uitvoeringsplan wordt uitgewerkt aan de hand van vier omgevingsthema's waarbinnen op hitte, droogte, wateroverlast en overstroming op samenhangende wijze kan worden ingespeeld:

- 1) Verstedelijking en gezonde leefomgeving
- 2) Landbouw en natuur (toekomstbestendig landelijk gebied)

- 3) Landschap en recreatie
- 4) Veilige infrastructuur en vitale objecten

De RAS A5H is een samenwerking vanuit de deelnemende gemeenten en het Waterschap en kent een provinciale betrokkenheid. Een kopgroep van betrokken wethouders faciliteert het proces en zij faciliteert de bestuurlijk afstemming in de regio.

Wegen

Beleidskader

- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Kaderbrief 2022- 2026 .

In 2017 is het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2025) vastgesteld. Vanuit analyse in het ombuigingsproces komt naar voren dat dit beheerplan nog steeds actueel is. Het Civiel Technisch Beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en omvat naast de wegen, ook de onderdelen civiele kunstwerken, openbare verlichting, baggeren havens, de VRI's en het straatmeubilair. Hierdoor wordt integraliteit bereikt tussen de verschillende onderdelen (zoals de aansturing in de uitvoering). Het beheerplan maakt inzichtelijk hoe, waar, wanneer en tegen welke kosten de verschillende civiel technische beheeronderdelen in Papendrecht worden beheerd en onderhouden om de kwaliteit en functie in stand te houden.

Het uitgangspunt is om de leefomgeving voor de inwoners van Papendrecht aantrekkelijk te houden of te verbeteren. Bij grootschalige projecten worden de bewoners uitgenodigd om actief mee te doen, en mee te denken. Voor de vervanging aan de wegen vindt hierin intensieve afstemming plaats met het Gemeentelijk Rioleringsplan en het Groenbeheerplan 2017-2021.

De begroting voorziet in de toename van noodzakelijk grootschalig onderhoud van de wegen. Deze toename is vastgesteld in het Civiel Technisch Beheerplan, en omvat het gedeeltelijk ophogen van de verharding, en het grootschalig herstraten van rijbanen, parkeerplaatsen, voet - en fietspaden. Door het naar beneden bijstellen van het kwaliteitsbeeld is het mogelijk om deze toename op peil te houden. Dit bijstelling is opgenomen in de kaderbrief 2022- 2026 en is vastgesteld door de gemeenteraad .

De leidraad voor het inrichten van wegen zijn de principes van Duurzaam Veilig. De technische kwaliteit van de wegen wordt gebaseerd op de landelijke erkende CROW – systematiek. Een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Deze LIOR geeft aan op welke gestandaardiseerde wijze in Papendrecht invulling gegeven wordt aan werkvoorbereiding, uitvoering en onderhoud van de openbare ruimte.

Groen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015-2024
- Programma Groen
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025
- Bomenverordening
- Groenbeheerplan 2017-2021
- Kaderbrief 2022- 2026.
- Gemeentelijke begroting 2022

Het beheer is gericht op het robuuster maken van het Papendrechtse stedelijk ecosysteem. Dat stedelijk ecosysteem is veel breder dan alleen het openbaar groen, want ook het watersysteem, particuliere tuinen, groene daken en (natuurinclusieve) gebouwen zijn hier onderdeel van en dragen bij aan biodiversiteit en tal van ecosysteemdiensten zoals verkoeling, koolstofvastlegging en het langer en meer vasthouden van regenwater.

Het Groenbeleidsplan 2015-2024 vormt samen met de visie uit het Groenblauwe netwerk het kompas voor het beheer, onderhoud en de investeringen in het groen en blauw binnen de gemeente

Papendrecht. In 2017 is het Groenbeheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2026) vastgesteld. Dit beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en het Groenbeleidsplan.

In 2017 is de bomenverordening vastgesteld door de gemeenteraad en de vernieuwde Groene Kaart en het Handboek Groen door het college. De Bomenverordening vormt het kader voor de bescherming van gemeentelijke en particuliere bomen.

Binnen Papendrecht wordt gekeken naar het onderling verbinden en verder ontwikkelen van de bestaande groenstructuren tot een samenhangend netwerk voor groen, recreatie en flora & fauna. Deze doorontwikkeling zet zich in 2022 door in combinatie met de reconstructie N3 (versterken biodiversiteit langs de N3) en het doorontwikkelen van de parkzone ten zuiden van de A15.

Het collegeactieprogramma (programma groen) stelt tot doel:

- diverser en aantrekkelijker groen;
- meer groen;
- ecologisch groen.

Dit vertaalt zich in de ambitie als gemeente een aantrekkelijke plaats te zijn voor mens, dier en natuur. Een natuurinclusief Papendrecht, nu en in de toekomst. We hebben oog voor het ecologisch systeem waar wij onderdeel van zijn en bewegen toe naar een robuust stedelijk ecosysteem. Dat wil zeggen dat we de gemeente Papendrecht zo inrichten dat er ruimte is voor een grote verscheidenheid aan dieren, planten en leefgebieden. Vanuit het programma wordt inmiddels ook aangestuurd op meer gebouw gebonden groen en natuurinclusiviteit van bouw- en reconstructieprojecten.

Aan deze doelstellingen wordt binnen projecten en door middel van natuurvriendelijk beheer invulling gegeven. Er wordt daarbij ook gestuurd op het meer toepassen van inheemse beplanting en er wordt geëxperimenteerd met het rekening houden met de eisen van doelsoorten om zo te komen tot een ecologisch goede inrichting.

Openbare verlichting

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Vervangingsplan Openbare Verlichting 2018-2028.
- Kaderbrief 2022- 2026.

De openbare verlichting vervult een belangrijke functie op het gebied van sociale veiligheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Bij nieuwbouw en projectmatige vervanging wordt LED- verlichting aangebracht. Dit vanwege het lage energieverbruik door lage vermogens van de lichtbronnen. De Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR 13201) is hierin het richtsnoer.

Openbare verlichting is een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk t/m 2026). In het beheerplan is gelijktijdig de technische notitie openbare verlichting opgesteld. Deze notitie geeft meer inzicht in op de verlichtingstechniek en LED (en daarmee energiebesparing), en past binnen de kaders van het Uitvoeringsplan IBOR. Daarnaast geeft deze notitie het inzicht en richting voor de openbare verlichting in Papendrecht.

De vervanging van armaturen en lichtmasten wordt met een investeringskrediet bekostigd. Het meerjarige vervangingsplan openbare verlichting geeft aan op welke locaties in de komende jaren vervangingen noodzakelijk zijn aan de openbare verlichting. De meerjarenplanning voorziet in de komende jaren een toename van de vervanging van de armaturen binnen de gemeente. In aanvulling op de meerjarenplanning heeft nader onderzoek plaatsgevonden voor aanvullende energiebesparende mogelijkheden binnen de openbare verlichting. Deze gegevens zijn opgenomen in de routekaart CO2 neutrale gemeentelijke organisatie.

Samenwerking bij openbare verlichting

De gemeente Papendrecht heeft samen met vijf andere gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een Gemeenschappelijke Regeling (met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur ingericht voor het dagelijks beheer, databeheer en directievoering / toezicht op het onderhoudsbestek voor de openbare verlichting. Door één gezamenlijke aannemer worden de

werkzaamheden vanuit een onderhoudsbestek aan de openbare verlichting uitgevoerd. De projectmatige vervanging en het beheer binnen de gemeente wordt door Papendrecht aangestuurd en begeleid.

Civiele constructies

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (met doorloop naar 2026).
- Kaderbrief 2022-2026.
- Gemeentelijke begroting 2022

Civiele kunstwerken, zoals bruggen, vis- en loopsteigers, tunnels, viaducten, geluidsschermen en damwanden, zijn belangrijke elementen binnen de openbare ruimte. Het zijn onvermijdelijke verbindingen in de hoofd- en verkeersstructuren in de wijken, verbindingen in grote waterstructuren, afscherpende constructies en recreatieve elementen in de wijken. Naast functionaliteit is constructieve veiligheid een belangrijk aspect bij het beheer en onderhoud van de civiele kunstwerken. In 2022 vindt gedeeltelijke vervanging plaats van de duiker bij de Veerweg/Wieklaan plaats vanuit het investeringskrediet civiel kunstwerken. Aan deze constructie heeft constructief onderzoek en periodieke deformatiemetingen plaatsgevonden.

Speelplaatsen

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Kaderbrief 2022- 2026.
- Gemeentelijke begroting 2022.

Papendrecht telt een groot aantal speelplekken. In de komende jaren zijn meer dan in het verleden speeltoestellen aan vervanging toe. We zien een groeiende vraag naar andere speelmogelijkheden. Het gaat steeds minder om de toestellen zelf, maar veel meer om de speelaanleidingen in de buitenruimte. In verkeersveilige buurten en met meer mogelijkheden voor 'Natuurlijk Spelen'. Samen met inwoners zoeken we naar nieuwe creatieve mogelijkheden en blijven we zorgen voor een goed bespeelbare leefomgeving.

De veiligheid van de openbare speelvoorzieningen is geborgd. Onveilige speelelementen worden hersteld, vervangen of verwijderd. Als herstel niet meer mogelijk is, wordt een speeltoestel of weggehaald of vervangen. Daarbij volgen we de eisen in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177. Bij vernieuwing van speelplaatsen maken we gebruik van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen.

Sportvelden

Beleidskader

- Meerjarenplan Sportvelden 2019-2038
- Afwegingskader aanleg en renovatie velden 2021
- Kaderbrief 2022- 2026.
- Gemeentelijke begroting 2022.

In 2019 is de meerjarenplan Sportvelden 2019-2038 door het college vastgesteld en in de begroting verwerkt. In aanvulling hierop is in juli 2021 door de gemeenteraad het Afwegingskader aanleg en renovatie velden vastgesteld. Op basis van de meerjarenplanning vindt de renovatie aan de verschillende sportvelden plaats op basis van kwaliteit. Voor wensen voor aanpassingen van de beschikbare capaciteit van de buiten sportaccommodaties is het afwegingskader opgesteld als richting gevend document.

Met de verenigingen vindt afstemming plaats over groot onderhoud en vervanging van de sportvelden, waarbij de nieuwe constructie zo goed mogelijk wordt afgestemd op het gewenste gebruik. Het meerjarenplan is hierin het vertrekpunt.

Baggeren

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Beheer- en onderhoudsplan Vijvers en watergangen 2020-2033.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Kaderbrief 2022- 2026.

Door bladval en aangroei van baggerslib, groeien de watergangen langzaam dicht. Door te baggeren worden de watergangen op diepte gehouden, samen met de aanwezige drainages is hierdoor regulering van het grondwaterstand mogelijk. Het beheer- en onderhoudsplan vijvers en watergangen geeft inzicht in de trajecten die projectmatig gebaggerd wordt, zo nodig gecombineerd met het vervangen van de beschoeiing.

Parkeergarages

Beleidskader

- Voorzieningen Parkeergarages
- Notitie Parkeerbeleid
- Nota Hoofdlijnen Parkeerbeleid Centrum
- Parkeergarages De Meent en De Overtoom –Technisch beheerplan 2018-2023
- Kaderbrief 2022- 2026.
- Gemeentelijke begroting 2022.

In het Centrumgebied van Papendrecht vindt een regulering van het parkeren plaats om de leefbaarheid in het Centrum te ondersteunen. Papendrecht exploiteert voor het kort parkeren twee parkeergarages (De Meent en Overtoom). In de nota 'Hoofdlijnen Parkeerbeleid Centrum' is het gemeentelijke beleid beschreven. Voor de parkeergarages zijn de tarieven en de kaders voor beheer en exploitatie vastgelegd. De notitie Parkeerbeleid is in 2016 opgesteld en is een aanvulling op dit beleid, waarmee beoogd wordt het gebruik van de parkeergarage voor het parkeren te bevorderen.

In 2018 zijn de technische beheerplannen van de parkeergarages De Meent en De Overtoom door het college vastgesteld. Hiermee wordt een integraal beeld gegeven van het beheer de komende planperiode 2018-2023.

Vastgoed

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is verdeeld in de volgende categorieën;

- maatschappelijk vastgoed: t.b.v. het realiseren van gemeentelijke/maatschappelijke doelen;
- strategisch vastgoed: panden verworven voor een strategisch doel zoals herontwikkeling of gebruik voor toekomstige maatschappelijke doeleinden;
- niet strategische strategisch vastgoed: verkopen wanneer mogelijk;
- (dijk)woningen: historisch ontstaan bezit en verkoop wanneer mogelijk;
- scholen: onderhoud van deze panden door instellingen, het eigendom komt terug bij einde gebruik.

Continu wordt geactualiseerd op het feitelijk gebruik en eveneens wordt het (toekomst)perspectief van de panden geactualiseerd. De raad wordt daarbij jaarlijks geïnformeerd over de omvang van de vastgoedportefeuille en de toekomstvisie van deze actualisatie. Het doel voor de komende jaren is om de portefeuille terug te brengen tot een portefeuille met enkel maatschappelijk en actueel strategisch eigendom. Daarom zullen ook in 2022 weer enkele panden worden afstoten. Bij verhuur van de panden is één van de uitgangspunten kostendekkend te verhuren, hiervoor worden exploitatiebegrotingen opgesteld. Periodiek vindt analyse plaats op de exploitatiebegroting van het betreffende pand.

Het (jaarlijks) onderhoud van het vastgoed wordt begroot en uitgevoerd aan de hand van Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP). Alle (vervangings)investeringen worden daarbij zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. In 2022 wordt gestart met het verduurzamen van de vastgoedportefeuille op basis van verduurzamingsplannen die per object worden uitgevoerd.

Statustijst gemeentelijk vastgoed - september 2021

Adres:	Gebruiker:	Categorie
Sportaccommodaties		
Burg. Keizerweg 110	Sportcentrum	maatschappelijk
P. Zeemanlaan 39-41	Gymzaal De Koov	maatschappelijk
Parkweg 9	Gebouw ijsclub	maatschappelijk
Stellingmolen 182	Gymzaal Molenvliet	maatschappelijk
Cultuurpanden		
Adres:	Gebruiker:	Categorie
Den Briel	Commerciële plint Den Briel	maatschappelijk
Markt 2	Voormalige bibliotheek	niet-strategisch (verkocht)
P.C. Hooftlaan 180	Voormalige kunsttieleen	niet-strategisch
Van der Palmstraat 2	Theater De Willem	maatschappelijk
Eigen gebruik		
Adm. De Ruyterweg 39 (poortgebouw)	Gemeente, begraafplaats beheer	maatschappelijk
Markt 22	Gemeentehuis	maatschappelijk
Willem Dreeslaan 4	Gemeentewerf	maatschappelijk
Huren		
Coornhertstraat 2	Bedrijfsloods	eigen gebruik
Overig		
A. Schweitzerstraat 115	Gemiva	maatschappelijk
Adm. De Ruyterweg 1	Kinderboerderij	maatschappelijk
Boeieraak 1-3	Support, Reveles, Havia	maatschappelijk
Brederodelaan 9-11	Roltrappen	maatschappelijk
De Waalburcht	Parkeergarage	maatschappelijk
Douwes Dekkerlaan 3-5	Snelteststraat voor ondernemers	sloop, tijdelijk maatschappelijk
Duivenstraat 68	Kinderdagverblijf Papendrecht	maatschappelijk
Duivenstraat 70	Oranie Nassau School	maatschappelijk
Duivenstraat 70	Rode Kruis	maatschappelijk
Goudenregenstraat 15-17	Kinderopvang Papendrecht en	maatschappelijk
J. Vermeerstraat 1	Gemiva	maatschappelijk
Jachthavenweg 3	Jachthaven	maatschappelijk
Markt 2b	Portiersunit fietsenstalling	maatschappelijk
Noordhoeksewiel 1	Drechtwerk	maatschappelijk
Overtoom 76	Parkeergarage	maatschappelijk
P.J. Troelstrastraat 100	Peuterspeelzaal / balletschool	maatschappelijk
Pieter Zeemanlaan 37a	De Koovker	maatschappelijk
Poldermolen 8	Politie	maatschappelijk
Rembrandtlaan 206	Muziekvereniging Excelsior	maatschappelijk
Rembrandtlaan 401 tot 81	Pompgemaal	maatschappelijk
Schoorweg 4	Dagopvang ouderen	maatschappelijk
Schoorweg 6-6a	Bounce dansstudio en RTV Papendrecht	maatschappelijk
Stellingmolen 174, 176, en 184	Sterk Papendrecht, Yulius en diverse	maatschappelijk
Vondellaan 158	VU en Jeu de boules vereniging	maatschappelijk
Weteringsingel 8	Parkeergarage	maatschappelijk
Willem Dreeslaan 4	Gemeentewerf	maatschappelijk
Zuidkil 51	Peuterspeelzaal Kajuit	maatschappelijk
Zuidkil 55	Kinderdagverblijf Trossen Los	maatschappelijk
Zuidkil 59	Wijkverwarming (in school)	strategisch
Duindoornhof 1-7	Samenwerkingsverband passend	niet-strategisch
Veerpromenade 11	Leegstand	niet-strategisch
Veerpromenade 13	Restaurant Jut & Jul	niet-strategisch
Veerpromenade 3	Restaurant Pape City	niet-strategisch
Veerpromenade 5	Schoonheidssalon	niet-strategisch
Veerpromenade 7	Yoga Centrum	niet-strategisch
Veerpromenade 9	Alpha kapsalon	niet-strategisch
B.K. weg 17, 13-15	2x Woningen	niet-strategisch (sloop)
Bosch 83	Anti kraak	niet-strategisch (in verkoop)
Bosch 85/87	Anti kraak	niet-strategisch (in verkoop)
Den Briel	Parkeergarage	niet-strategisch (verkoop icm woningen elders)
Kraaihoek 18	Huurwoning	woningen (verkoop na einde gebruik)
Oosteind 24	Huurwoning	woningen (verkoop na einde gebruik)
Visschersbuurt 110	Huurwoning met schuur	woningen (verkoop na einde gebruik)
Randweg 2, 6 en 8	3 sanitaire units	t.b.v. woningen

Regionale samenwerking

Voor de samenwerking geldt dat we in Papendrecht lokaal doen wat lokaal kan. In deze complexe samenleving kunnen we echter niet alles alleen. Daarom wordt samengewerkt in de Drechtsteden en in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden waar dat meerwaarde geeft.

In de regio Drechtsteden vindt vanuit Papendrecht samenwerking en kennisuitwisseling plaats. Voor de openbare ruimte gaat het hierbij op zowel uitvoeringsniveau (o.a. samenwerking met uitvoeringbestekken) tot op beheersmatig niveau, zoals de energie transitie en de implementatie van een gezamenlijk beheersysteem. Voor de klimaatadaptatie wordt samengewerkt als onderdeel van de regionale groeiagenda. Op operationeel/ inhoudelijk niveau wordt efficiënt samengewerkt op inhoud door gezamenlijk uitvoeringsbestekken voor te bereiden, aan te besteden en uit te laten voeren. Voorbeelden hiervan zijn het bestek beschoeiingen, leveren bomen en beplanting, en samenwerking met betrekking tot de flora & fauna.

Ook in de regio Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden wordt samengewerkt. Zowel op het gebied van riolering en zuivering) als op het gebied van openbare verlichting (BOVL). In regionaal verband wordt samengewerkt in A5H verband en tevens in Drechtsteden verband met partners als provincie, waterschap, omgevingsdienst, veiligheidsregio, GGD en andere partners.

Voor de regionale klimaatadaptatie wordt samengewerkt in de RAS A5H. Vanuit de klimaatstresstest en klimaatatlas gaat het gesprek gevoerd worden met lokale partners om vervolgens regionale thema's te benoemen. Met de klimaatstresstest wordt inzichtelijk gemaakt waar de knelpunten zijn als gevolg van klimaatverandering. Papendrecht is in de regio een zelfstandig poldergebied en wordt als zodanig als een individueel gemeentelijk oppervlak beschouwd met een specifiek Papendrechtse klimaatstresstest.

Financiering van werken

De BBV schrijft voor dat vervangingswerken met maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. Dit betekent dat de volgende werken in de openbare ruimte met investeringskredieten gefinancierd worden:

- Riolering
- Asfaltwegen
- Geluidsschermen
- Civiele kunstwerken
- Openbare verlichting
- Speelplaatsen
- Sportvelden

Voor groot onderhoud waarbij sprake is van in standhouden van kapitaalgoederen zonder verlening van levensduur, schrijft de BBV voor dat een voorziening gevormd kan worden om de kosten te equaliseren over de looptijd van een onderhoudscyclus. Groot onderhoudswerkzaamheden waar een voorziening voor gevormd is zijn:

- Waterbuspontons, met een onderhoudscyclus van 5 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 9.000.
- Baggeren havens, met een onderhoudscyclus van 16 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 62.500.
- Baggeren vijvers en watergangen, met een onderhoudscyclus van 12 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 228.000.
- Parkeergarages, met een onderhoudscyclus variërend van 1 tot 60 jaar (conform MJOP) en een jaarlijkse dotatie van € 29.000.

Geplande werkzaamheden jaarschijven 2022 t/m 2024

Met de hieronder genoemde activiteiten en bedragen voor de jaren 2022, 2023 en 2024 wordt bij de reconstructies rekening gehouden met de meerjarenplanning vanuit het Gemeentelijke Rioleringsplan. Omdat o.a. de ontwikkeling van Kraaihoek in de komende jaren een bepalende factor is in deze meerjarenplanning, waarbij het uitvoeringsjaar in samenwerking met Woonkacht 10 plaatsvindt, ontstaan mogelijke bijstelling in de financiën van de projecten in de onderstaande jaarschijven plaats.

Geplande werkzaamheden in 2022

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Boomgaardstraat	€	650.000
Grondmolen	€	1.010.000
Da Costa	€	150.000
Beukmolen	€	600.000
Persleiding Vrijheer v Esslaan	€	25.000
Trasmolen	€	65.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Westeind	€	450.000
TOTAAL	€	450.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van civiel technische objecten:		
DuikerbrugVeerweg-Wieklaan	€	250.000
Vervanging fiets-voetbrug Noordhoekse Wiel boven sportveld	€	35.000
TOTAAL	€	285.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. op de Parkweg, Watermolen, Margriethof, Boeieraak	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 1	€	43.000
TOTAAL	€	43.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie natuurgrasveld Sportpark Slobbengors en bij de Lage Waard	€	75.000
TOTAAL	€	75.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	150.000
TOTAAL	€	150.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggerwerkzaamheden in de Kooijhaven	€	225.000
TOTAAL	€	225.000

Vervanging Waterbushaltes	Geraamde lasten	
Vervanging van de drie waterbushaltes (incl. subsidie Provincie)	€	750.000
TOTAAL	€	750.000

Verduurzaming gemeentelijke panden	Geraamde lasten	
Investering verduurzamen gemeentelijke panden conform MJP	€	345.000
TOTAAL	€	345.000

* is opgenomen in Kaderbrief

Geplande werkzaamheden in 2023

Riolering	Geraamde lasten	
Boomgaardstraat	€	100.000
Grondmolen	€	950.000
Trasmolen	€	380.000
persleiding Vrijheer v Esslaan	€	225.000
De Genesetstraat e.o.	€	75.000
Elzenzoom (fase 1)	€	75.000
Beukmolen	€	695.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Westeind (2e fase)	€	286.000
Oosteind	€	190.000
TOTAAL	€	476.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Kademuur Julianastraat	€	120.000
Gedeeltelijke vervanging VRI kruising BK weg/Platanenlaan	€	200.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. op de Bosweg, De Biezen, Steilsteven, Westkil	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
- baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 5	€	70.000
TOTAAL	€	70.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Natuurgrasveld Sportpark Slobbengors	€	38.000
TOTAAL	€	38.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Parkeergarages	Geraamde lasten	
Vervanging automaten en schakelkast	€	260.000
TOTAAL	€	260.000

Geplande werkzaamheden in 2024

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Grondmolen	€	770.000
Boomgaardstraat	€	875.000
Van der Palmstraat	€	25.000
De Genesetstraat e.o.	€	430.000
Trasmolen	€	330.000
Elzenzoom (fase 1)	€	70.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Noordhoek	€	295.000
Oosteind (2e fase)	€	410.000
Wieklaan	€	30.000
TOTAAL	€	735.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van civiel technische objecten:		
Grondmolen 101-Watermolen	€	36.000
Grondmolen 35-51	€	38.000
Grondmolen 66-68	€	38.000
J.H.A. Schaperstraat-P.J. Oudstraat	€	70.000
Zernikelaan-fietspad N3	€	42.000
Noordhoekse Wiel ten zw van volkstuinten	€	48.000
Noordhoekse Wiel ten noorden van griende	€	33.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	65.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging in o.a. Dijkstraat, Frans Halsstraat, Keizerskroon	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
- Ontvangsplicht uit A-watergangen	€	650.000
TOTAAL	€	650.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie 2 hybridenvelden Slobbengors	€	637.500
TOTAAL	€	637.500

Vervanging damwand Kooijhaven	Geraamde lasten	
Vervanging damwand Kooijhaven	€	2.500.000
TOTAAL	€	2.500.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	2.150.00
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Parkeergarages	Geraamde lasten	
Vervanging sensoren parkeergarages	€	25.000
TOTAAL	€	25.000

Geplande werkzaamheden in 2025

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Kraaihoek 1e fase	€	50.000
Van der Palmstraat	€	900.000
De Genesetstraat e.o.	€	550.000
Relinen riolering	€	50.000
Hoofdstraat	€	50.000
Elzenzoom (fase 1)	€	900.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Bosch	€	290.000
Noordkil (tussen rotondes)	€	90.000
Tiendweg-oost	€	95.000
TOTAAL	€	475.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van civiel technische objecten:		
B.K.weg-Zonedauw	€	48.000
Standerdmolen-Wieklaan	€	52.000
Spinbolmolen-Achterdijk	€	25.000
Gedeeltelijke vervanging o.b.v. inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	175.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. G. van Prinstererstr, Onderslag, Veerweg	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 4 (west)	€	132.000
TOTAAL	€	132.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Renovatie hybrideveld Drechtstreek	€	362.000
TOTAAL	€	362.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	215.000
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggeren Jachthaven (voorbereiding)	€	25.000
TOTAAL	€	25.000

Geplande werkzaamheden in 2026

Riolering	Geraamde lasten	
Integrale vervanging riolering:		
Kraaihoek 1e fase	€	1.005.000
Hoofdstraat	€	75.000
De Genesetstraat e.o.	€	145.000
Elzenzoom (fase 1)	€	645.000
Van der Palmstraat	€	590.000
PJM Aalbersestraat	€	40.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde lasten	
Vervanging asfaltconstructie:		
Kraaihoek	€	70.000
Rembrandtlaan (rotonde-west)	€	35.000
Kamerlingh Onneslaan	€	35.000
Onderslag	€	45.000
Willem Dreeslaan (incl rotonde Kennedylaan)	€	55.000
Cypressenlaan	€	110.000
Hoogendijk	€	25.000
Veerweg / Weteringsingel	€	200.000
Vrijheer van Esiaan (fietspad)	€	20.000
Westkil (fietspad)	€	25.000
TOTAAL	€	620.000

Civiele kunstwerken	Geraamde lasten	
Vervanging van civiel technische objecten:		
Toortsdreef-park Wilgendonk	€	180.000
Totaal	€	180.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde lasten	
Planmatige vervanging o.a. Randwijk, Rembrandtlaan en Stellingmolen	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde lasten	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 4 (west)	€	195.000
	€	195.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Speeltoestellen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde lasten	
Vervanging kunstgras voetbalveld Sportpark Oostpolder	€	20.000
TOTAAL	€	20.000

Vervanging Heesters	Geraamde lasten	
Vervanging heesters	€	215.000
TOTAAL	€	215.000

Vervanging pompen riolering	Geraamde lasten	
Vervanging pompen	€	100.000
TOTAAL	€	100.000

Vervanging straatmeubilair	Geraamde lasten	
Vervanging straatmeubilair	€	35.000
TOTAAL	€	35.000

Baggeren Havens	Geraamde lasten	
Baggeren Jachthaven (uitvoering)	€	225.000
TOTAAL	€	225.000

3. Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpolitiek, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of uitgezet (vnl. Schatkist). Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Papendrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen de treasury- en de controlfunctie.

Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

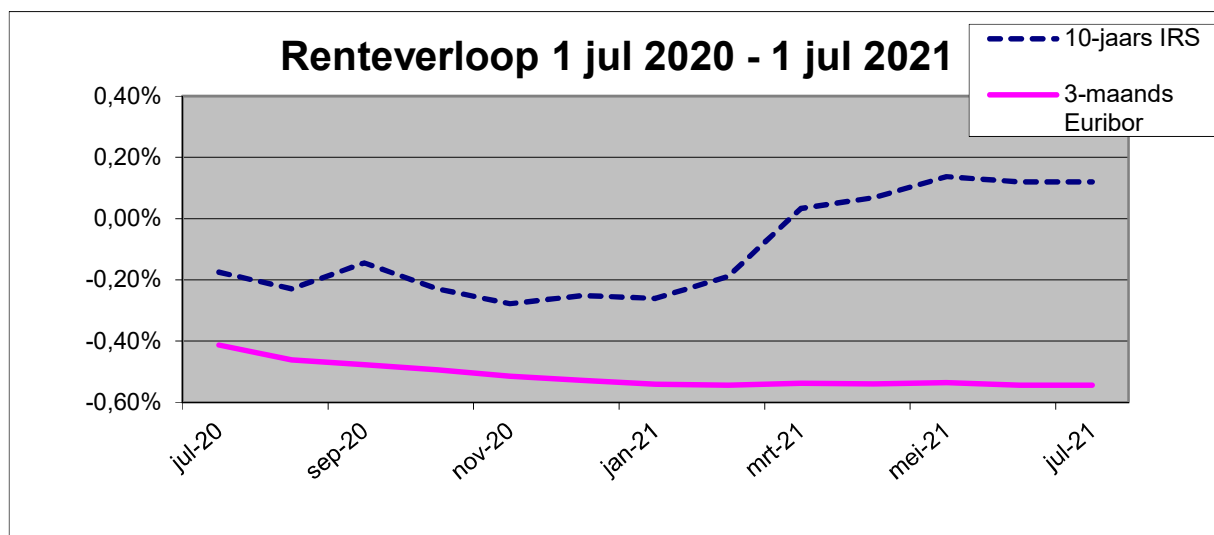
Rente ontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De maatregelen van de ECB in de afgelopen periode zullen volgens de markt ook in 2022 nog een negatieve rente voor kortlopende leningen te zien geven.

De kapitaalmarktrentes vertoonden in het voorjaar van 2021 een relatief sterk opgaande lijn. Dit werd vooral veroorzaakt door de verwachting dat heropening van de economie zal leiden tot een aanzienlijk herstel van de economische groei. De rente voor 10-jarige staatsleningen is daardoor medio juli 2021 gestegen naar een niveau van 0,12%.

Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2021 circa 0,20% (20 basispunten).

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Financieringspositie

Interne rente

De BBV-notitie rente verplicht in de financieringsparagraaf inzicht te geven in de rentelasten, de aan taakvelden, grondexploitaties toe te rekenen rente en het renteresultaat. In onderstaande tabel is dit samengevat. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 1%.

Renteschema

		2022
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering	€ 1.095
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering	€ -
b.	De externe rentebaten	-/- € 599
<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>		€ 496
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € -164
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -257
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ <u>€ 597</u>
		€ 176
<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>		€ 672
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -
d2.	Rente over voorzieningen	€ -
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		€ 672
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.099
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € -427
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 672
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 1.099
Verschil (absoluut)		€ -427
Verschil (procentueel)		-63,5%

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2022 kan de kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2022					
Begrotingstotaal	€	93.000			
Relevant percentage		8,5%			
Kasgeldlimiet	€	7.905			
			1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€	5.000	€	2.000	€
Kasgeldlimiet	€	7.905	€	7.905	€
Overschrijding kasgeldlimiet	-		-		-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€	2.905	€	5.905	€

(bedragen x € 1.000)

De gemeente Papendrecht verwacht in 2022 binnen de normen van de kasgeldlimiet (max. drie kwartalen overschrijding) te opereren.

De meest actuele liquiditeitenplanning geeft aan dat geen nieuwe langlopende leningen benodigd zijn. Indien incidenteel behoefte is aan kortlopende financiering, dan worden daarvoor 1-maands kasgeldleningen gebruikt. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rente typische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in de navolgende tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar. Uit deze tabel blijkt dat de renterisiconorm van de gemeente Papendrecht voor 2022 circa € 16,8 miljoen bedraagt, zijnde 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm					
Renterisico's	2022	2023	2024	2025	
Renteherzieningen	€	-	€	-	€
Aflossingen	€	4.209	€	4.190	€
Renterisico	€	4.209	€	4.190	€
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal	€	93.000	€	88.000	€
Percentage cf. regeling		20%		20%	
Renterisiconorm	€	18.600	€	17.600	€
Toetsing renterisico aan norm:					
Renterisico	€	4.209			
Renterisiconorm	€	18.600			
Ruimte onder de norm	€	14.391-			

(bedragen x € 1.000)

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Papendrecht binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstekte geldleningen en beleggingen) of uit verstekte garanties.

Verstekte geldleningen

De gemeente heeft per 1 januari 2022 voor een totaalbedrag van circa € 18,5 miljoen aan leningen verstrekt. Dit kan als volgt worden gespecificeerd naar risicocategorie:

Categorie	Verwachte stand per			% verdeling ultimo 2022
	1-1-2022	31-12-2022		
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -		0,0%
Overheidsbanken	€ -	€ -		0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW				0,0%
Semi-overheidsinstellingen	€ 378	€ 378		2,2%
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -		0,0%
Overige toegestane instellingen volgens				
Treasurystatuut	€ 18.095	€ 17.173		97,8%
Niet-toegestane instellingen volgens				
Treasurystatuut	€ -	€ -		0,0%
Totaal	€ 18.473	€ 17.551		100,0%

(bedragen x € 1.000)

De per jaar ultimo vermelde bedragen betreffen:

- Semi-overheidsinstellingen: Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)
- Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut:
  - o Rivas (€ 7,9 miljoen)
  - o Fabriek Slobbengors CV (€ 1,4 miljoen)
  - o Hoofdkantoor Slobbengors CV (€ 7,7 miljoen)
  - o Kinderboerderij (€ 37.500)
  - o Intens BV (€ 123.000)
  - o Voetbalvereniging Papendrecht (€ 2.200).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2022
		1-1-2022	31-12-2022	
Directe borstelingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 9.520	€ 9.463	12,1%
Achtereenvolgende positie in waarborgfondsen (bijv. WSW)	Laag	€ 70.344	€ 68.702	87,9%
Totaal		€ 79.864	€ 78.165	100,0%

(bedragen x € 1.000)

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2,0 procent van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt, dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren door het Rijk van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Na een overlegtraject met alle betrokken partijen is besloten om het drempelbedrag per 1 juli 2021 te verhogen.

Het drempelbedrag is aangepast op onderstaande punten:

- een verhoging van de ondergrens van € 250.000 naar € 1 miljoen euro;
- een verhoging van het percentage begrotingstotaal t/m € 500 miljoen euro van 0,75% naar 2%.

Berekening drempelbedrag SKB 2022		
Begrotingstotaal	€	93.000
Relevant percentage		2,00%
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.860

(bedragen x € 1.000)

Informatievoorziening

Enkele keren per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit de gemeente of vanuit het SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

4. Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkkerrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerende-zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid
- Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)
- Overige lokale heffingen
- Kwijtscheldingen

Ontwikkelingen en rijksbeleid

Herziening gemeentelijk belastinggebied

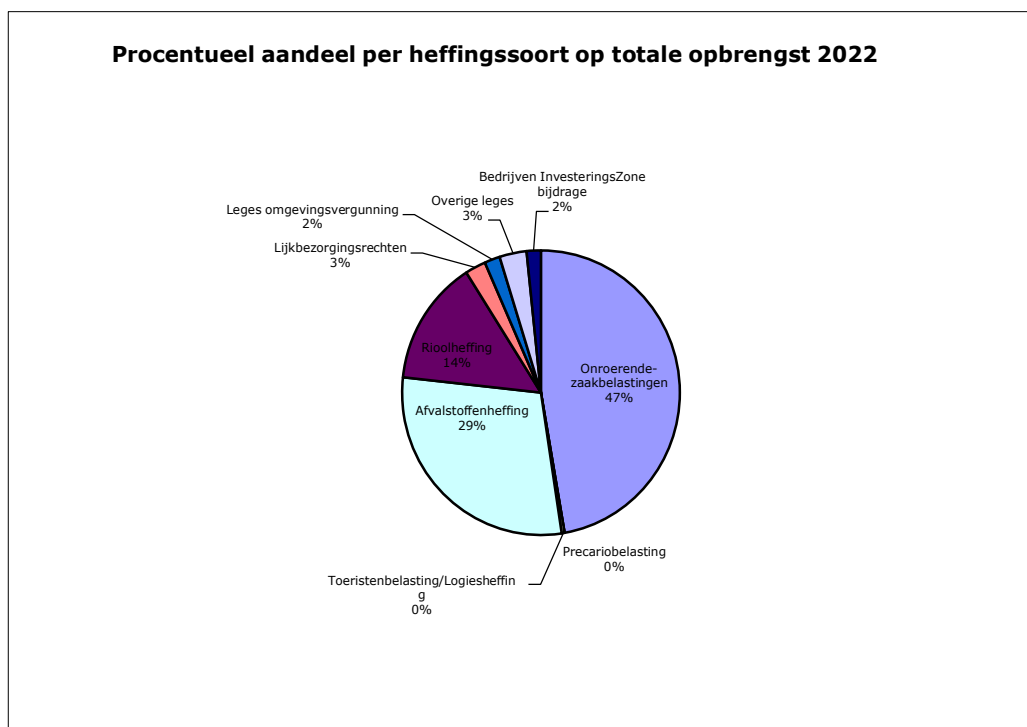
Al enige tijd wordt in deze paragraaf lokale heffingen in zowel de begroting als jaarrekening aandacht besteed aan de herziening cq. verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Hierover zijn ten opzichte van de begroting 2021 op dit moment geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten (x € 1.000)

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden heffingen, met de geraamde opbrengst voor 2022 en 2021, evenals de verantwoorde opbrengsten over 2020. Wij merken op dat de verschillen tussen 2022 ten opzichte van 2021 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

Heffingssoort	Begroting			
	Rekening 2020	na wijz. 2021	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021
Algemene dekkingsmiddelen (ongebonden heffingen)				
Onroerende-zaakbelastingen	6.011	6.143	8.001	1.858
Precariobelasting	1.000	1.000	0	-1.000
Toeristenbelasting/Logiesheffing	28	36	56	20
Subtotaal	7.039	7.179	8.057	878
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	4.093	4.563	4.922	359
Rioolheffing	2.116	2.377	2.411	34
Lijkbezorgingsrechten	439	408	408	0
Leges omgevingsvergunning	635	588	310	-278
Overige leges	385	609	532	-77
Bedrijven InvesteringsZone bijdrage	287	280	280	0
Subtotaal	7.955	8.825	8.863	38
TOTAAL	14.994	16.004	16.920	916

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwendeel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in euro's

weergegeven over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing de voor dat jaar geldende tarieven opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage. In de kolom 2022 zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen verwerkt.

	2018	2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ-waarde	203.000	217.000	236.000	255.000	278.000
OZB-eigenaar	255,98	260,61	266,21	271,57	349,40
Afvalstoffenheffing	249,00	282,00	296,00	327,00	355,00
Rioolheffing eigenaar	136,00	138,00	141,00	158,00	161,00
Ontwikkeling lastendruk	641	681	703	757	865
% stijging tov vorig jaar		6,2%	3,3%	7,6%	14,4%

Er is uitvoering gegeven aan de business case lokale lasten om de lokale lasten met 15% te verhogen. Dit is iets lager uitgevallen omdat in de berekening bij de kaderbrief 2022 van een iets hogere stijging van de afvalstoffenheffing en rioolrechten is uitgegaan. Aangezien de kaderbrief 2022 leidend is valt het percentage lokale lastenstijging iets lager uit.

Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie verschillende belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende zaken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2022 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2021. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2021 naar 1 januari 2022 is voor woningen berekend op 9% en voor niet-woningen op – 0,5%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2022 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

Papendrecht

	2018	2019	2020	2021	2022
Eigenaar woning	0,1261	0,1201	0,1128	0,1065	0,1257
Eigenaar niet-woning	0,2167	0,2167	0,2418	0,2327	0,3038
Gebruiker niet-woning	0,1790	0,1777	0,1878	0,1816	0,2255

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	afvalstoffenheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	3.900	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	220	
Netto kosten taakveld			€ 3.680
Overige toe te rekenen kosten:	€	563	
Overhead incl. (omslag)rente	€	53	
BTW +	€	661	
Totale overige kosten			€ 1.277
Totale kosten (a)			€ 4.957
Opbrengst heffingen (b)	€	4.952	
Dekking (b/a*100)			100%

	2018	2019	2020	2021	2022
Tarief	249,00	282,00	296,00	327,00	355,00
Stijging		13,3%	5,0%	10,5%	8,6%

Rioolheffing

Met ingang van 2010 is het rioolrecht ex artikel 229 van de Gemeentewet vervangen door de rioolheffing ex artikel 228a van diezelfde wet. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Hiermee hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om naast de kosten van zorgplicht voor het afvalwater ook de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	rioolheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	1.865	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	519	
Netto kosten taakveld			€ 1.346
Overige toe te rekenen kosten:	€	465	
Overhead incl. (omslag)rente	€	161	
BTW +	€	441	
Totale overige kosten			€ 1.067
Totale kosten (a)			€ 2.413
Opbrengst heffingen (b)	€	2.411	
Dekking (b/a*100)			100%

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

	2018	2019	2020	2021	2022
Rioolheffing eigendom	136,00	138,00	141,00	158,00	161,00
Stijging		1,5%	2,2%	12,1%	1,9%

Papendrecht heft van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend.

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2021 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2021 in Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1).

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	tarief OZB	OZB eigenaar	Rioolheffing eig/gebr	Afvalstoffen heffing	Totaal	Rangnr. meerp.huish.
Dordrecht	226.000	0,1020	231	202	301	734	53
Sliedrecht	239.000	0,0823	196	254	293	743	64
Papendrecht	258.000	0,1065	274	158	327	759	92
Alblasserdam	251.000	0,1084	272	159	358	789	127
Hardinxveld-G'dam	268.000	0,1172	314	237	309	860	229
Hendrik-Ido-Ambacht	307.000	0,1053	323	188	351	862	232
Zwijndrecht*	236.000	0,1052	248	302	386	914	298
Landelijk gemiddelde	309.000	0,1043	305	201	305	811	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

Benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold de zogenoemde 'macronorm'. Dit was een afspraak tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid over de maximale stijging van de landelijke opbrengst onroerende-zaakbelastingen (OZB).

Deze macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten samen en stamde uit 2007.

In 2014 is uit onderzoek gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is, omdat de norm niet heeft bijgedragen aan de gematigde lastenontwikkeling, daar de besluitvorming over tarieven in gemeenten in de eerste plaats geënt is op lokale afwegingen.

Sinds die tijd is de vergelijking van de lokale lasten, OZB, afvalstoffen- en rioolheffing, tussen gemeenten volgens het Rijk beter mogelijk geworden. Onder meer door de jaarlijkse Atlas van de lokale lasten van het COELO en de wettelijke verplichting om in de gemeentebegroting de ontwikkelingen toe te lichten.

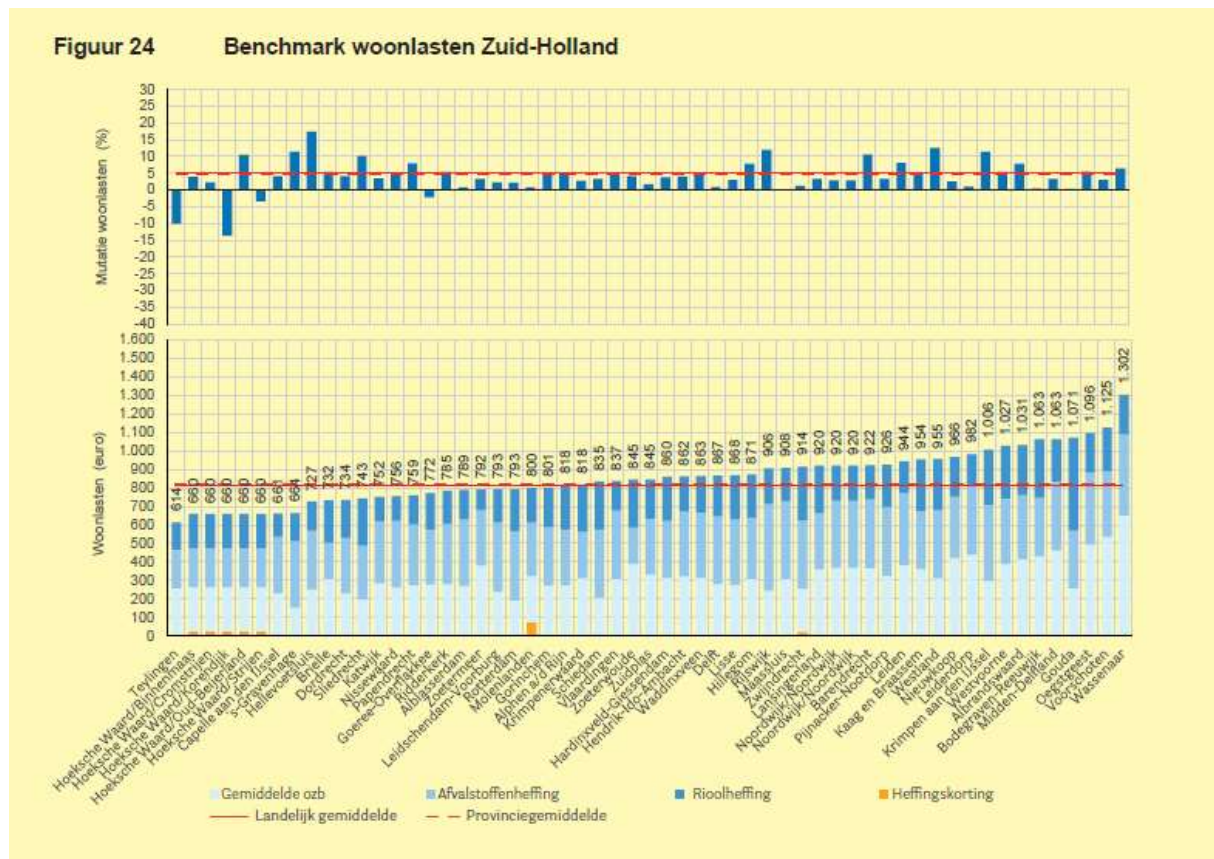
Vanaf 2021 is de macronorm vervangen door de jaarlijkse benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken.

De benchmark beoogt door middel van meer vergelijking, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

In deze benchmark voor 2021, opgenomen in de [Coelo atlas 2021](#) vanaf pagina 137, wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels de (grafische) vergelijking voor Zuid-Holland op pagina 141 worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk gemaakt.

Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente voor 2021 en de tariefswijzigingen per gemeente ten opzichte van 2020.

De figuren bieden de mogelijkheid om de gemeenten op verschillende punten te vergelijken. De positie op de x-as (hoe ver naar rechts staat de gemeente?) geeft informatie over de hoogte van de gemeentelijke woonlasten in vergelijking met die van de andere gemeenten in de provincie. De horizontale rode lijnen laten zien in hoeverre de gemeentelijke woonlasten en de mutatie afwijken van het gemiddelde in Nederland (doorgetrokken rode lijn) en de provincie (gestippelde rode lijn). Het gemiddelde voor Nederland bedraagt € 811 en voor Zuid-Holland is dit € 824. Het stijgingspercentage ten opzichte van 2020 bedraagt landelijk 5,1% en voor Zuid-Holland 5%.

Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

In de beantwoording van kamervragen over de stijging van de gemeentelijke belastingen in 2021 door De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Kajsa Ollongren, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/02/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-woonbelasting-weer-omhoog-uitschieters-tot-27>, geeft ze aan dat evaluatie van de benchmark gepland staat voor 2025. Ook zal gekeken worden naar de relatie tussen de afschaffing van de macronorm en de ontwikkeling van de lokale woonlasten.

Overige lokale heffingen

- BIZ (Bedrijven InvesteringsZones)

Zowel ondernemers als gemeenten hebben belang bij investeringen in de bedrijfsomgeving. Voor het bedrijfsleven is de kwaliteit en veiligheid van de bedrijfsomgeving een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een onderneming voor klanten. Voor de lokale overheid is een veilige en leefbare openbare ruimte van belang om bedrijven (werkgelegenheid) en bezoekers aan te trekken. Een leefbare bedrijfsomgeving heeft invloed op de leefbaarheid van het omliggende gebied; burgers willen een veilige en leefbare omgeving om in te werken, te wonen en te winkelen. Het collectieve belang van de ondernemers valt op deze punten samen met het algemene belang van een kwalitatief hoogwaardige bedrijfsomgeving. Gezamenlijke investeringen liggen voor de hand omdat dit synergievoordelen oplevert en het effect van de investeringen groter wordt.

Gemeenten hebben met de Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ) de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen (de bedrijveninvesteringszone (BIZ)) waarbinnen een bestemmingsbelasting (de BIZ-bijdrage) mag worden geheven ter financiering van door een meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De voorzieningen dienen zowel het gezamenlijk belang van de ondernemers als het algemeen belang. De BIZ kan echter niet worden ingezet voor de financiering van concrete verantwoordelijkheden die de wetgeving exclusief aan de gemeente opdraagt. De BIZ is alleen bedoeld om een hogere kwaliteit aan voorzieningen tot stand te brengen die de gemeente op grond van een optimale verdeling van de beschikbare middelen zelf niet kan en hoeft te realiseren.

Papendrecht kent sinds 2018 deze heffing voor Centrum Papendrecht. Het doel van deze BIZ is om de concurrentiekracht van het winkelgebied te vergroten.

Deze bijdrage wordt geheven van eigenaren en gebruikers van onroerende zaken in het centrum, zijnde de niet-woningen. Gebruikers van de panden betalen een vast bedrag, eigenaren betalen een percentage van de WOZ-waarde.

Kostendekkendheid

Berekening kostendekkendheid 2021	lijkbezorgingsrechten		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	283	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	283
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	100	
BTW +			
Totale overige kosten		€	100
Totale kosten (a)		€	383
Opbrengst heffingen (b)	€	408	
Dekking (b/a*100)			107%

In het geval van de lijkbezorgingsrechten wordt er geëgaliseerd. De storting in de reserve is niet in bovenstaand schema opgenomen. Bij der jaarrekening 2020 is deze reserve gevormd. De mutatie voor de begroting zal plaatsvinden als eerste wijziging op de begroting.

Berekening kostendekkendheid 2021	Omgevingsvergunning		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	441	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	441
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	592	
BTW +			
Totale overige kosten		€	592
Totale kosten (a)		€	1.033
Opbrengst heffingen (b)	€	310	
Dekking (b/a*100)			30%

In het geval van de omgevingsvergunningen wordt er geëgaliseerd. De onttrekking uit de reserve is niet in bovenstaand schema opgenomen.

Overige leges

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	254	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	254
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	969	
BTW +			
Totale overige kosten		€	969
Totale kosten (a)		€	1.223
Opbrengst heffingen (b)	€	532	
Dekking (b/a*100)			43%

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Er vindt ook een vermogenstoets plaats. Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Er kan kwijtschelding worden verleend voor:

Papendrecht

- Afvalstoffenheffing

Naar verwachting wordt in 2022 voor de volgende bedragen kwijtschelding verleend:

x € 1.000	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Afvalstoffenheffing	199	190	210

5. Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Papendrecht is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid zoals dat onder andere in de Structuurvisie, Dijkvisie, Visie op het Groen- Blauwe Netwerk en diverse andere regionale en lokale sectorale visies wordt benoemd. Papendrecht kent sinds de actualisatie van haar beleid een actief situationeel grondbeleid om de doelstellingen uit deze visies te realiseren. In de praktijk is sturing via grond in Papendrecht beperkt. Vrijwel de gehele gemeente is volgebouwd en er is nog slechts één, relatief kleine, uitleglocatie in ontwikkeling. De gemeente heeft, in vergelijking met andere gemeenten, relatief weinig grond in eigendom en er wordt nauwelijks actief aangekocht. Een randvoorwaarde bij het grondbeleid is namelijk, dat er geen onaanvaardbaar maatschappelijk en/of economisch risico gelopen wordt. In praktijk wordt hierdoor met verwerving terughoudend omgegaan.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in Papendrecht zijn sinds een aantal jaar omgeslagen van (grote) uitleggebieden naar om herontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Dat betekent automatisch dat er veel meer spelers zijn met een grotere diversiteit aan belangen. Ontwikkelingen zijn daardoor complexer, duren langer, vragen meer (ambtelijke) inzet en de uitkomsten kennen een hogere mate van onzekerheid.

De woningmarkt kenmerkt zich momenteel als een zodanig sterke vraagmarkt, dat een risico bestaat op terugval. Dit neemt niet weg dat de belangstelling bij ontwikkelaars, beleggers en aannemers om in Papendrecht te bouwen voorsnog onverminderd groot is. Er zijn echter een beperkt aantal locaties beschikbaar waar dit op relatief korte termijn en gemakkelijk kan.

De beperkte hoeveelheid grond in eigendom maakt dat de financiële risico's in omvang beperkt zijn. Deze financiële risico's in grondexploitaties zijn bij de twee lopende complexen Centrum en het Land van Matena aanwezig.

Werkwijze

De afgelopen jaren zijn de taken bij het voeren van de grondexploitatie over meerdere personen verdeeld. De uitvoering en control zijn van elkaar gescheiden. Voor alle projecten worden aparte dossiers opgesteld, waarin alle relevante financiële gegevens, taxaties, ramingen en onderliggende contracten verzameld zijn. Deze werkwijze zal in 2022 voortgezet worden.

Afronding projecten

In 2022 is de situatie dat aan 2 grondexploitatieprojecten gewerkt wordt; Land van Matena en het Centrum. De laatst genoemde is in de eindfase en kan volgens de laatste inzichten in 2023 afgerond en afgesloten worden.

Voor het complex Land van Matena geldt dat dit in de afbouwfase is winstgevend en kan volgens planning eveneens in 2023 afgerond worden

Het meerjarenperspectief geeft dan ook aan dat na 2023 voorsnog geen grondexploitatie complexen in uitvoering zijn.

Nieuwe Ontwikkelingen

Een aantal ruimtelijke (her)ontwikkelingen kunnen leiden tot actieve grondexploitatie complexen.

Het betreffen de locatie aan de Poldermolen (voormalig politiebureau / brandweerkazerne), Douwes Dekkerlaan en de locatie van de voormalige kunsttuleen aan de PC Hoofllaan.

Andere ontwikkelingen zijn op dit moment te prematuur om deze conclusie te kunnen trekken.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De exploitatieberekeningen worden jaarlijks bij de jaarstukken herzien. Enerzijds wordt daarbij teruggeblikt op de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen, anderzijds wordt vooruitgekeken. Door middel van (her)taxaties worden de ingeschatte opbrengsten opnieuw gewaardeerd en de ramingen voor de nog uit te voeren werkzaamheden worden geactualiseerd. Zo nodig worden de fasering en de looptijd van het project aangepast en de parameters voor rente en inflatie opnieuw beoordeeld. Voor de berekening van de financieringslasten wordt vanaf 2021 uitgegaan van een rentepercentage van 0,7% bij zowel een positieve boekwaarde (inkomsten groter dan de uitgaven) als bij een negatieve boekwaarde (uitgaven groter dan inkomsten). De geraamde kosten voor latere jaren zijn gecorrigeerd met 2% kostenstijging.

Niet in exploitatie genomen gronden

Strategische grondaankopen zijn opgenomen bij de materiële vaste activa

In exploitatie genomen gronden

Voor complexen waar een tekort wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd. Omdat het complex Centrum verliesgevend is, is hiervoor een voorziening gevormd om het verlies op te vangen.

Winstneming

Winsten op grondexploitaties worden tussentijds genomen of bij afsluiting van een complex. Dit is, afhankelijk van de grootte van het complex, per deelgebied of voor het hele complex. Bij winstneming wordt het behaalde resultaat verrekend met de risicoreserve grondexploitaties. Winstneming geschiedt volgens de voorschriften van het BBV volgens de poc (naar rato van realisatie) methode.

Risicoreserve grondexploitatie

De risicoreserve grondexploitaties vormt het weerstandsvermogen voor grondexploitaties en is bedoeld om financiële risico's op te kunnen vangen en tekorten op lopende grondexploitaties af te dekken. Komt de risicoreserve boven of onder het gewenste niveau, dan zal dit in lijn met het gemeentelijk beleid worden geëgaliseerd.

Risicobepaling grondexploitaties

In lijn met de nota grondbeleid worden risico's in de grondexploitatie per complex geïnventariseerd. Van deze risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een bepaald risico zich voordoet. Uitgangspunt bij het bijstellen van exploitatieberekening is, dat risico's waarvan de kans dat het zich voordoet groter dan of gelijk is aan 50% volledig worden verwerkt in de exploitatieopzet van betreffend complex. Risico's worden situationeel beoordeeld, en afhankelijk van het ingeschatte risico, voorzien van een wegingsfactor. Voor deze wegingsfactor wordt 10%, 20%, 30% en 40% gehanteerd. Het totaal gewogen risico (risicobedrag x kans) is berekend op € 0,4 miljoen.

Meerjarenbegroting 2019 – 2023

Budgetten van de grondexploitatie zijn onderdeel van de gemeentebegroting. In onderstaande tabel uit het MPG 21 is een specificatie opgenomen per kostensoort van de verwacht uitgaven en inkomsten. Actualisatie van de begrotingscijfers vindt steeds plaats bij herziening van het MPG als onderdeel van het jaarrekening proces.

Kostensoort	exploitatie- opzet 1-1-2021	boekwaarde 31-12-2010	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Rentekosten	15.722.367	15.209.529	196.387	164.474	160.254	-8.278
Plankosten en VTU	14.259.233	13.918.603	160.660	113.550	66.420	0
Verwervingen	28.591.085	28.591.085	0	0	0	0
Sloop	1.003.476	1.003.476	0	0	0	0
Milieukosten	2.237.134	2.237.134	0	0	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	30.252.259	25.243.010	2.108.444	879.326	2.021.479	0
Tijdelijk beheer	442.879	312.879	35.000	35.000	35.000	25.000
Overige	74.909	74.909	0	0	0	0
Winstneming	4.422.991	4.422.991	0	0	0	0
kostenstijging	163.454	0	22.927	30.990	107.742	1.794
Totaal uitgaven	97.169.785	91.013.615	2.523.418	1.223.340	2.390.896	18.516
Woningbouw	38.026.942	30.504.157	6.654.608	868.177	0	0
Bedrijventerrein	1.828.876	1.401.119	427.757	0	0	0
Kantoren	1.964.690	1.964.690	0	0	0	0
Winkels en horeca	4.783.769	3.853.769	0	930.000	0	0
Voorzieningen	9.686.637	9.686.637	0	0	0	0
Bijdragen	14.866.737	14.866.737	0	0	0	0
Rente en exploitatiebaten	681.225	681.225	0	0	0	0
Opbrengstenstijging	28.039	0	0	28.039	0	0
Totaal inkomsten	71.866.915	62.958.334	7.082.366	1.826.216	0	0
Totaal Saldo	25.302.869	28.055.281	-4.558.948	-602.876	2.390.896	18.516

6. Verbonden partijen

Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente ervaart een duidelijke meerwaarde van samenwerking met deze partijen. Met behoud van eigen karakter en identiteit zal continuering van regionale samenwerking plaatsvinden. Hoewel de gemeente de taken niet meer zelf uitvoert, blijft zij hiervoor wel verantwoordelijk.

Uitgangspunt is dat verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid. Waar verbonden partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de speerpunten uit het collegeakkoord wordt hier extra op toegezien. Uiteraard wordt hierbij wel gekeken naar de mate van invloed. Waar de gemeente relatief weinig invloed heeft wordt minder gestuurd. Hierdoor kan de (ambtelijke) capaciteit gericht worden ingezet op verbonden partijen waar invloed groter is. De gewenste sturing per verbonden partij is geïnventariseerd en in deze paragraaf opgenomen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het financiële belang bestaat uit de middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij, dan wel uit een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het bestuurlijk belang verwijst naar hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden:

Gemeenschappelijke regelingen

1. GR Drechtsteden
2. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
3. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
5. GR Sociale werkvoorziening Drechtwerk
6. GR Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede
7. GR Gevudo

Vennootschappen en Coöperaties

8. Stedin groep NV
9. Bank Nederlandse Gemeenten NV
10. Oasen NV
11. Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
13. Recreatie en Cultuur holding BV

Deze paragraaf geeft inzicht in de betrokkenheid van de gemeente Papendrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke en financiële belangen blijft inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen gewenst. Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

De gevolgen van de coronacrisis zijn voor de verbonden partijen nog onzeker en hiermee zijn de financiële consequenties nog niet goed in te schatten.

Risicoprofiel

Per verbonden partij wordt volgens de stoplichtenmethode in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekende en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. Ook algemene omstandigheden, bijvoorbeeld 'jonge' regeling, worden meegewogen. De wijze van risicobepaling is gebaseerd op basis van de Nota Verbonden Partijen 2017. Indien het bestuurlijk en/of financieel risico beperkt is, is het stoplicht groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het stoplicht oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn dan is het stoplicht rood. De risico's van de verbonden partijen zijn (nader) toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. De tabel geeft ook inzicht in de overige verbonden partijen en het in het boekjaar ontvangen dividend.

Overzicht verbonden partijen (bedragen x €1.000)	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Rekening 2020	Begroting 2021 **	Begroting 2022	Risicoprofiel en sturing
Gemeenschappelijke regelingen						
1. Drechtsteden	0,2,3,6,7,8	DB/AB	24.862	25.762	27.200	Actief
2. Dienst Gezondh & Jeugd Zuid-Holland Zuid *	4,6,7	AB	9.744	10.364	9.027	Actief
3. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	7	AB	550	561	568	Passief
4. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	1	AB	1.961	2.142	2.302	Actief
5. Sociale werkvoorziening Drechtwerk	6	AB	407	358	338	Actief
6. Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede	2	AB	53	81	64	Maatwerk
7. Gevudo - garantstellingsprovisie HVC (baat)	0	AB	-86	-87	-84	Passief
Totaal			37.491	39.181	39.415	
	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Geïnvesteed vermogen	Dividend 2021 ****	Dividend 2022	Kleur Stoplicht
Vennootschappen en Coöperaties						
8. Stedin ***	0	AVA	983	75	75	Maatwerk
9. Bank Nederlandse Gemeenten	0	AVA	15	8	8	Passief
10. Oasen	0	AVA	13	0	0	Passief
11. ROM-D Holding	0,3,8	AVA	150	0	0	Passief
ROM-D CV Kil III	0,3,8	AVA	194	0	0	Passief
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer	0,3	AVA	18	0	0	Passief
13. Recreatie en Cultuur holding	5	AVA	450	0	0	Maatwerk
Totaal			1.823	83	83	

* Jaar 2022 scenario 1 exc bijdrage Jeugdteams

** Gewijzigde begroting 2021

*** Exc 5.381 pref aandelen ad €2,6 miljoen **** Verslagjaar 2020

Gezien de diversiteit van de verschillende onderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) wordt in onderstaande tabel een nadere detaillering van de bijdrage per dienst weergegeven.

Dienst (bedragen * €1.000)	Bijdrage Totale		Bijdrage Totale bijdrage	
	Papendrecht 2021*	bijdrage GRD	Papendrecht 2022	GRD
Bureau Drechtsteden	312	2.816	291	2.636
Regiogriffie	37	344	38	349
Sociale Dienst Drechtsteden**	20.860	263.194	22.341	273.648
Servicecentrum Drechtsteden	3.981	38.808	3.954	39.831
Gemeentebelastingen Drechtsteden	596	7.498	600	7.447
Algemene dekkingsmiddelen	-24	-215	-24	-215
Totaal	25.762	312.445	27.200	323.696

* Gewijzigde begroting 2021

** Ex To zo

1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	
Vestigingsplaats	Dordrecht/Sliedrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Drechtsteden, Griffie, Servicecentrum Drechtsteden(SCD)/ Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD), Sociale Dienst Drechtsteden (SDD): Dordrecht; • Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD)/Onderzoekcentrum Drechtsteden: Sliedrecht
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: <ol style="list-style-type: none"> a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme) b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, beheer basisregistraties en verkeersveiligheid) c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur) d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering f. Sociaal-geografisch onderzoek g. De uitvoering van de belastingheffing en -invordering. 3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor: <ol style="list-style-type: none"> a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van regionale belangen op het terrein van: economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme), fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur), sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur), bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering, sociaal-geografisch onderzoek, uitvoering van de belastingheffing en -invordering.
Financieel belang	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van het onderdeel en de activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.

1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden																						
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door wethouder P.L. Paans in het Drechtstedenbestuur. Daarnaast heeft elke fractie van de gemeenteraad een lid aangewezen, die namens de gemeente Papendrecht zitting heeft in de Drechtraad.																					
Deelnemende partijen	Ablasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 1.412.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.345.000</td> <td>€ 1.148.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 56.038.000</td> <td>€ 44.878.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>€ 0 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 40.000.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 1.412.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 2.345.000	€ 1.148.000	Vreemd vermogen	€ 56.038.000	€ 44.878.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 40.000.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 1.412.000																					
	31-12-2020	31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 2.345.000	€ 1.148.000																				
Vreemd vermogen	€ 56.038.000	€ 44.878.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 40.000.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	<ul style="list-style-type: none"> 0. Bestuur en Ondersteuning 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 3. Economie 6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 																					
Achtergrondinformatie	<p>Gemeenten hebben het principebesluit genomen tot omvorming van de GR Drechtsteden. De GRD-dochters Bureau Drechtsteden, Ingenieursbureau, Servicecentrum, Onderzoekcentrum en Gemeentebelastingen worden daarbij onderdeel van de gemeente Dordrecht, als service-organisatie. De Sociale dienst blijft binnen de GRD, die wordt omgevormd tot een college-regeling waarbij het Algemeen Bestuur bestaat uit collegeleden van de deelnemende gemeenten, en het Dagelijks Bestuur wordt gekozen uit het Algemeen Bestuur.</p> <p>In het sociaal domein dragen de Drechtstedengemeenten jaarlijks € 250 miljoen euro af aan de Sociale Dienst Drechtsteden. De gemeenten willen deze uitgaven onderling zo goed mogelijk verdelen. In september 2020 bleek uit een nieuw Financieel Kader dat de rekenmethodes hiervoor ('kostenverdeelsleutels') te complex, te onduidelijk en/of niet meer up-to-date zijn. Sommige zijn zelfs helemaal niet meer te actualiseren. Daarom werd de opdracht gegeven om betere sleutels te ontwikkelen. Deze nieuwe verdeelsystematiek zal in 2023 ingaan.</p> <p>De kostenbegroting van de sociale dienst is gebaseerd op een aantal onzekere aannames over de groei van de vraag naar voorzieningen. Het gaat om open-eindregelingen waarvan de ontwikkeling zich niet precies laat voorspellen.</p>																					
Kleur stoplicht	Rood																					
Sturingsarrangement	Actief																					
Website	www.drechtsteden.nl (vergaderstukken van de Drechtraad zijn op de site raadpleegbaar).																					

2. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Serviceorganisatie Jeugd (SOJ), Regionale Ambulancevoorziening.																					
Doel	<p>Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs en jeugd.</p>																					
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van volksgezondheid, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, veilig thuis, onderwijs en welzijn.																					
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 128.000</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.113.000</td> <td>€ 4.772.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 44.708.000</td> <td>€ 36.492.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 350.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.085.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 43.316.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 128.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 3.113.000	€ 4.772.000	Vreemd vermogen	€ 44.708.000	€ 36.492.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 350.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 2.085.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 43.316.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 128.000																					
	31-12-2020	31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 3.113.000	€ 4.772.000																				
Vreemd vermogen	€ 44.708.000	€ 36.492.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 350.000 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 2.085.000	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 43.316.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	4. Onderwijs 6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu																					
Achtergrondinformatie	<p>De gemeenschappelijke regeling zorgt dat een groot aantal wettelijke taken worden uitgevoerd, zoals de GGD-taken, Veilig thuis, Bureau Leerplicht en Jeugdhulp. Van deze taken houdt de kostenontwikkeling op het terrein van jeugdhulp de begroting van gemeenten, net als voorgaande jaren, onder druk. In het regionale beleid zijn maatregelen opgenomen die moeten leiden tot het terugdringen van de jeugdhulputgaven.</p> <p>Naar aanleiding van de uitspraak van de Commissie van Wijzen is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren. Tegelijk committeren gemeenten en het Rijk</p>																					

	2. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Kleur stoplicht Sturingsarrangement Website	<p>zich nu al aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt.</p> <p>Rood</p> <p>Actief</p> <p>www.dienstgezondheidjeugd.nl</p>

3. Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																					
Openbaar belang	Veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.																					
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																					
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur door wethouder A.M.J.M. Janssen vertegenwoordigd.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 618.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.509.000</td> <td>€ 3.485.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 12.363.000</td> <td>€ 2.153.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 401.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.708.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 12.836.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 618.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 3.509.000	€ 3.485.000	Vreemd vermogen	€ 12.363.000	€ 2.153.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 401.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 4.708.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 12.836.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 618.000																					
	31-12-2020	31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 3.509.000	€ 3.485.000																				
Vreemd vermogen	€ 12.363.000	€ 2.153.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 401.000 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 4.708.000	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 12.836.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu																					
Achtergrondinformatie	<p>Vanuit opdrachtgeverschap vindt actieve sturing plaats op het uitvoeringsprogramma van de Omgevingsdienst, waarin de lokale prioriteiten en aandachtspunten van handhaving worden opgenomen.</p> <p>Een aantal actuele ontwikkelingen dient nog verder (financieel) uitgewerkt te worden en is niet opgenomen in de begroting van de verbonden partij. Dit betreft ondermeer ontwikkelingen op het gebied van de Energieagenda, overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten, uitvoering van de Wet basisregistratie ondergrond en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen.</p>																					
Kleur stoplicht	Groen																					
Sturingsarrangement	Passief																					
Website	www.ozhz.nl																					

4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht. • Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). 																					
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.																					
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.																					
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van onderdeel en activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Burgemeester A.M.M. Jetten vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 5.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">31-12-2020 31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 6.311.000</td> <td>€ 8.272.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 62.292.000</td> <td>€ 59.786.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>-/- € 934.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.861.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 82.339.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 5.000				31-12-2020 31-12-2019	Eigen vermogen	€ 6.311.000	€ 8.272.000	Vreemd vermogen	€ 62.292.000	€ 59.786.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 934.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 3.861.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 82.339.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 5.000																					
		31-12-2020 31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 6.311.000	€ 8.272.000																				
Vreemd vermogen	€ 62.292.000	€ 59.786.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	-/- € 934.000 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 3.861.000	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 82.339.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	1. Veiligheid																					
Achtergrondinformatie	In de begroting 2022 is een structurele taakstelling van € 1,0 miljoen opgenomen als gevolg van kostenontwikkelingen. Voor het jaar 2022 geldt de in het algemeen bestuur van december 2019 gemaakte afspraak dat de jaarrekening uiteindelijk sluitend wordt gemaakt met een onttrekking uit de reserve Vijfheerenlanden. De verdere invulling van deze taakstelling zal gevolgd worden.																					
Kleur stoplicht	Oranje																					
Sturingsarrangement	Actief																					
Website	www.vrzhz.nl (vergaderstukken van het algemeen bestuur zijn op de site raadpleegbaar).																					

5. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.																					
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.																					
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar.																					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 3.150.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.196.000</td> <td>€ 1.041.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 26.202.000</td> <td>€ 27.912.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 0 na bestemming</td> <td>€ 0 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 28.105.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 3.150.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 3.196.000	€ 1.041.000	Vreemd vermogen	€ 26.202.000	€ 27.912.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 28.105.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 3.150.000																					
	31-12-2020	31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 3.196.000	€ 1.041.000																				
Vreemd vermogen	€ 26.202.000	€ 27.912.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 28.105.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	6. Sociaal Domein																					
Achtergrondinformatie	Er wordt nu intensiever gebruik gemaakt van de mogelijkheid om andere doelgroepen bij Drechtwerk in te laten stromen en via begeleiding te helpen aan trajecten naar werk. Daarmee komt een belangrijke doelstelling, het optimaal benutten van de bestaande infrastructuur van Drechtwerk, dichterbij. Dit zal ook gevolgen hebben voor de toekomstige begroting van Drechtwerk, dat zal op het moment van de update worden verwerkt in de begroting(en). Deze zal vanaf 2022 niet alleen gebaseerd zijn op het kleiner wordend aantal mensen met een sw indicatie, maar ook door de bijdrage van de andere doelgroepen. Ook zal in 2022 de bestuurlijke samenwerking met de SDD moeten worden afgerond.																					
Kleur stoplicht	Rood																					
Sturingsarrangement	Actief																					
Website	www.drechtwerk.nl																					

6. Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede																						
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Doel	Doel is het behartigen van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten op het gebied van het in stand houden van de openbare verlichting van de gemeenten.																					
Openbaar belang	Het in stand houden van de openbare verlichting.																					
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag dat wordt berekend op basis van het aantal lichtobjecten, dat zich op het grondgebied van de gemeente bevindt.																					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder C. de Ruijter.																					
Deelnemende partijen	Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Vijfheerenlanden.																					
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>-/-€ 127.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 14.000</td> <td>€ 141.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 272.000</td> <td>€ 161.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td>€ 65.000 na bestemming</td> <td>€ 65.000 voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 14.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 272.000</td> <td>ultimo 2022</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	-/-€ 127.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 14.000	€ 141.000	Vreemd vermogen	€ 272.000	€ 161.000	Begrotingsresultaat 2022	€ 65.000 na bestemming	€ 65.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 14.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 272.000	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	-/-€ 127.000																					
	31-12-2020	31-12-2019																				
Eigen vermogen	€ 14.000	€ 141.000																				
Vreemd vermogen	€ 272.000	€ 161.000																				
Begrotingsresultaat 2022	€ 65.000 na bestemming	€ 65.000 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 14.000	ultimo 2022																				
Vreemd vermogen	€ 272.000	ultimo 2022																				
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat																					
Achtergrondinformatie	<p>In zowel 2020 als 2021 is sprake van een (dreigend) negatief exploitatie resultaat. Voor 2020 is middels een raadsinformatiebrief aan de gemeenten gevraagd het ontstane tekort te compenseren. Voor 2021 is een herziene begroting ingediend, met daarin het voorstel om de kosten per lichtobject te verhogen naar € 12,75. Daarmee wordt een dreigend tekort afgewend. In de toelichting op de herziene begroting wordt verklaard waardoor het tekort veroorzaakt wordt en op welke wijze dit kan worden afgewend.</p> <p>In de begroting 2022 is te zien dat Bureau OVL in 2022 weer in rustiger vaarwater terecht komt en zich kan zal focussen op haar kerntaken, namelijk beheer en onderhoud van de openbare verlichting voor de aangesloten gemeentes.</p> <p>De verdere ontwikkelingen worden vanuit de gemeente gevolgd.</p>																					
Kleur stoplicht	Oranje																					
Sturingsarrangement	Maatwerk																					
Website	www.bureau-ovl.nl																					

7. Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)																												
Vestigingsplaats	Dordrecht																											
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																											
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.																											
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.																											
Financieel belang	Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%). Gevudo heeft met ingang van 2015 haar gemeenschappelijke regeling aangepast, zij is nu een 'houdstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.																											
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder A.M.J.M. Janssen.																											
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.																											
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 0</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">31-12-2020</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 30.000</td> <td style="text-align: right;">€ 30.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td style="text-align: right;">€ 536.000</td> </tr> <tr> <td>Begrotingsresultaat 2022</td> <td style="text-align: center;">na bestemming</td> <td style="text-align: center;">€ 0</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">na bestemming</td> <td style="text-align: center;">voor bestemming</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 30.000</td> <td style="text-align: right;">ultimo 2022</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td style="text-align: right;">ultimo 2022</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 0				31-12-2020			31-12-2019	Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 536.000	Begrotingsresultaat 2022	na bestemming	€ 0		na bestemming	voor bestemming	Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2022	Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2022
Jaarresultaat 2020	€ 0																											
		31-12-2020																										
		31-12-2019																										
Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000																										
Vreemd vermogen	€ 0	€ 536.000																										
Begrotingsresultaat 2022	na bestemming	€ 0																										
	na bestemming	voor bestemming																										
Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2022																										
Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2022																										
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 7. Volksgezondheid en Milieu																											
Achtergrondinformatie	-																											
Kleur stoplicht	Groen																											
Sturingsarrangement	Passief																											
Website	N.v.t.																											

8. Stedin Groep													
Vestigingsplaats	Rotterdam												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap												
Doel	Stedin Groep zorgt voor een energienet in met name de Randstad aan particuliere en zakelijke klanten.												
Openbaar belang	Energievoorziening												
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.												
Deelnemende partijen	https://www.stedingroep.nl/aandeelhouders												
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 42.000.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.390.000.000</td> <td>€ 2.949.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 5.182.000.000</td> <td>€ 4.841.000.000</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 42.000.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 2.390.000.000	€ 2.949.000.000	Vreemd vermogen	€ 5.182.000.000	€ 4.841.000.000
Jaarresultaat 2020	€ 42.000.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 2.390.000.000	€ 2.949.000.000											
Vreemd vermogen	€ 5.182.000.000	€ 4.841.000.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	<p>Stedin staat voor grote investeringen in de verbetering van het netwerk. De groei aan investeringen is het gevolg van de energietransitie.</p> <p>Per begin januari 2019 zijn Stedin en de aandeelhouderscommissie (AHC), waar Papendrecht onderdeel van uitmaakt, in overleg getreden over een kapitaalbehoefte (groot € 200 mln.) en de eventuele mogelijkheid dat de aandeelhouders zullen voorzien in deze kapitaalbehoefte door middel van een kapitaalstorting.</p> <p>Op de uitgifte van de preferente aandelen Stedin heeft de gemeente 5.381 aandelen toegewezen gekregen. De verdere ontwikkelingen zullen vanuit de gemeente gevolgd worden.</p>												
Kleur stoplicht	Oranje												
Sturingsarrangement	Maatwerk												
Website	https://www.stedin.net/												

9. Bank Nederlandse Gemeenten NV													
Vestigingsplaats	Den Haag												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap												
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector												
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.												
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 6.318 aandelen. Het totaal aantal geplaatste aandelen bedraagt 55.690.720 aandelen.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans.												
Deelnemende partijen	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.												
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 221.000.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 5.097.000.000</td> <td>€ 4.887.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 155.262.000.000</td> <td>€ 144.802.000.000</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 221.000.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€ 4.887.000.000	Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€ 144.802.000.000
Jaarresultaat 2020	€ 221.000.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€ 4.887.000.000											
Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€ 144.802.000.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	-												
Kleur stoplicht	Groen												
Sturingsarrangement	Passief												
Website	www.bng.nl												

10.	Oasen NV												
Vestigingsplaats	Gouda												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap												
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater												
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening												
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 29 van de 748 aandelen (3,9%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 455 per aandeel. Er zijn 748 aandelen geplaatst bij de gemeenten in het verzorgingsgebied van Oasen NV. Dit komt ongeveer neer op ongeveer 1 aandeel per 1.000 inwoners. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhoudende gemeenten.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door wethouder A.M.J.M. Janssen.												
Deelnemende partijen	https://www.oasen.nl/over-oasen/bedrijfsstructuur/aandeelhouders												
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 4.554.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 116.741.000</td> <td>€ 112.187.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 178.860.000</td> <td>€ 168.537.000</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 4.554.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 116.741.000	€ 112.187.000	Vreemd vermogen	€ 178.860.000	€ 168.537.000
Jaarresultaat 2020	€ 4.554.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 116.741.000	€ 112.187.000											
Vreemd vermogen	€ 178.860.000	€ 168.537.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	-												
Kleur stoplicht	Groen												
Sturingsarrangement	Passief												
Website	www.oasen.nl												

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden																								
Vestigingsplaats	Dordrecht																								
Rechtsvorm	Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Papendrecht direct in de: <ul style="list-style-type: none"> - naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); - commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kil III CV). 																								
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.																								
Openbaar belang	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: uitgifte van kavels, ontwikkeling van bedrijventerreinen, revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en promotie van de regio Drechtsteden, als vestigingslocatie voor bedrijven.																								
Financieel belang	De gemeente Papendrecht heeft een kapitaalbreng in <ul style="list-style-type: none"> - ROM-D Holding van € 150.000. - ROM-D Dordtse Kil III € 194.000. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal: € 344.000. Deze inbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente heeft binnen de ROM-D Holding N.V. een aandeel van 3% en in de ROM-D Kil III een aandeel van 2%.																								
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.																								
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.																								
Kerncijfers	<p>ROM-D NV</p> <table border="1" data-bbox="539 1198 1398 1330"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 38.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.157.000</td> <td>€ 4.118.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 2.150.000</td> <td>€ 2.162.000</td> </tr> </table> <p>ROM-D CV</p> <table border="1" data-bbox="539 1391 1398 1523"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 446.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 9.903.000</td> <td>€ 9.457.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 8.951.000</td> <td>€ 8.987.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 38.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 4.157.000	€ 4.118.000	Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.162.000	Jaarresultaat 2020	€ 446.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 9.903.000	€ 9.457.000	Vreemd vermogen	€ 8.951.000	€ 8.987.000
Jaarresultaat 2020	€ 38.000																								
	31-12-2020	31-12-2019																							
Eigen vermogen	€ 4.157.000	€ 4.118.000																							
Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.162.000																							
Jaarresultaat 2020	€ 446.000																								
	31-12-2020	31-12-2019																							
Eigen vermogen	€ 9.903.000	€ 9.457.000																							
Vreemd vermogen	€ 8.951.000	€ 8.987.000																							
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing																								
Achtergrondinformatie	Na de evaluatie van het ruimtelijke economisch instrumentarium, waaronder de ROM-D, is de ambitie uitgesproken om de juridische structuur te vereenvoudigen. Dit wordt opgepakt met de uittreding van de BNG en de voorgenomen uittreding van de gemeente Rotterdam. ROM-D heroriënteert in de breedste zin van het woord op haar takenpakket.																								
Kleur stoplicht	Groen																								
Sturingsarrangement	Passief																								
Website	www.rom-d.nl																								

12.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV												
Vestigingsplaats	Papendrecht												
Rechtsvorm	Besloten vennootschap												
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die participeert als beherend vennootschap in een commanditaire vennootschap ter exploitatie van een fabriek en een kantoor gelegen op het terrein Slobbengors.												
Openbaar belang	Borging werkgelegenheid.												
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 18.000.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door een extern bestuurder.												
Deelnemende partijen	Papendrecht												
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2020</td> <td>€ 1.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 16.000</td> <td>€ 17.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 1.000</td> <td>€ 1.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 1.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 16.000	€ 17.000	Vreemd vermogen	€ 1.000	€ 1.000
Jaarresultaat 2020	€ 1.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 16.000	€ 17.000											
Vreemd vermogen	€ 1.000	€ 1.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie												
Achtergrondinformatie	De impact van de coronacrisis op de civiele luchtvaart is groot, ook voor Fokker. Er zijn geen signalen van huurachterstanden. De ontwikkelingen worden gevolgd. De jaarrekening dient nog vastgesteld te worden.												
Kleur stoplicht	Groen												
Sturingsarrangement	Passief												
Website	-												

13. Recreatie en Cultuur holding BV													
Vestigingsplaats	Papendrecht												
Rechtsvorm	Besloten vennootschap												
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die de exploitatie van Theater De Willem en de binnensportaccommodaties verzorgt.												
Openbaar belang	Borging voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.												
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalinbreng van in totaal € 450.000.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder C. de Ruijter.												
Deelnemende partijen	Papendrecht												
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaarresultaat 2020</th> <th>€ 29.000</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2020</td> <td>31-12-2019</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 501.000</td> <td>€ 472.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 963.000</td> <td>€ 1.182.000</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarresultaat 2020	€ 29.000			31-12-2020	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 501.000	€ 472.000	Vreemd vermogen	€ 963.000	€ 1.182.000
Jaarresultaat 2020	€ 29.000												
	31-12-2020	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 501.000	€ 472.000											
Vreemd vermogen	€ 963.000	€ 1.182.000											
Relatie met programma	5. Sport, Cultuur en recreatie												
Achtergrondinformatie	<p>De holding exploiteert het theater en binnensportaccommodaties van Papendrecht.</p> <p>De gemeente heeft het aandeel van het zwembad in het verlies over het boekjaar 2020 voor een bedrag van € 186.000 gecompenseerd. In het kader van de Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden is van het Ministerie van VWS een uitkering van dezelfde grootte ontvangen. De jaarrekening 2020 dient nog vastgesteld te worden.</p> <p>Over 2021 zal de gemeente bij het Ministerie van VWS eenzelfde aanvraag indienen.</p>												
Kleur stoplicht	Oranje												
Sturingsarrangement	Maatwerk												
Website	www.sportpapendrecht.nl www.theaterdewillem.nl												

7. Bedrijfsvoering

Ontwikkeling organisatie en ontwikkeling HRM

Proces

In 2022 wordt voortgeborduurd op de eerder ingezette professionele ondersteuning aan teamleiders. Belangrijk onderdeel daarvan is met behulp van het bestaande HRM-instrumentarium ondersteuning te verlenen aan de verdere uitvoering van het organisatieontwikkelingsproces. Dit wordt onder andere geconcretiseerd in het nieuw leven inblazen van strategische personeelsplanning met het doel meerjarig zicht te krijgen op de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbehoefte. Het plan dient als basis om wensen en knelpunten te vertalen in (individuele) ontwikkel- en opleidingslijnen. Daarnaast vindt (collectief en op individueel niveau) praktische ondersteuning plaats door de P-adviseurs gericht op een juiste toepassing van het HRM-instrumentarium. Het in 2021 opgeleverde nieuwe HRM-systeem vraagt ook in 2022 aandacht. Naast de afronding van maatregelen die gerekend kunnen worden tot 'de basis op orde' zal ook ingezet op de verdere ontwikkeling van het systeem als een integraal personeels- en managementinformatiesysteem (HRM). Tijdens de coronacrisis is ervaring opgedaan met andere manieren van werken. Gekeken gaat worden of vanuit die ervaring bedrijfsvoeringsprocessen efficiënter ingericht kunnen worden. De mogelijkheden van hybride/ flexibel werken kunnen verruimd en beter ondersteund worden, zowel vanuit een organisatiebelang maar ook vanuit goed werkgeverschap.

Personeel

Medewerkers moeten steeds meer de samenwerking zoeken met de samenleving, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Daarnaast verlangen inwoners ook kwaliteit van beleid en dienstverlening. Dit alles vraagt van medewerkers een andere inzetbaarheid, andere competenties en een andere manier van werken.

Als werkgever willen we een spiegel zijn van wat van een participatiemaatschappij wordt verwacht. Dit betekent dat ook in het HRM-beleid flexibiliteit, verantwoordelijkheid, ruimte maar ook respect en integer handelen belangrijke waarden zijn. Dit moet blijvend leiden tot zelfstandige, goed gekwalificeerde en tevreden medewerkers die flexibel en duurzaam inzetbaar zijn.

Onder andere door herijking van de gesprekkencyclus (en de daarbij te hanteren modellen) zal dit een accent gaan krijgen in de wijze van sturing van werkwijze/gedrag van medewerkers.

ARBO-dienstverlening

Het (regionale) contract met de huidige arbodienst, ARBO-unie Nederland, kent een einddatum op 1 april 2022. Het nieuwe aanbestedingstraject is gestart. Uit eerste oriëntaties is duidelijk geworden dat sprake is van een aanbiedersmarkt met mogelijk hogere kosten. Daarnaast wordt, mede door tekort aan bedrijfsartsen, ingezet op een taakdelegatiemodel in plaats van een medisch model. Dit heeft in 2022 consequenties voor de wijze waarop wij uitvoering geven aan de ARBO-dienstverlening (met de kans dat ook sprake is van een nieuwe dienstverlener).

Cao en wetgeving

De huidige cao kent een looptijd tot eind 2020. De onderhandelingen over een nieuwe CAO zitten (medio 2021) muurvast. In de inzetbrieven zijn naast de salarisinzet ook wederzijdse voorstellen opgenomen over bijvoorbeeld een vitaliteitsbeleid en harmonisatie van verlof. Nu niet eerder dan in het vierde kwartaal 2021 een definitief Cao-akkoord voorzien wordt, zal de uitvoering mogelijk pas in 2022 kunnen plaatsvinden.

Flexibele organisatie

De organisatie kan niet zonder inhuur van specifieke deskundigheid en extra capaciteit om alle taken op het gewenste moment uit te voeren. Om toekomstbestendig te zijn, maar ook vanuit een goede

uitvoering van de nieuwe wetgeving, is wel een passend evenwicht van de capaciteitsinzet van eigen medewerkers en externe inhuur van belang. Ook daar kan SPP een bijdrage aan leveren.

Transitie servicegemeente

Per 1 januari 2022 zal sprake zijn van een vernieuwde regionale samenwerking met onder andere de vorming van de Servicegemeente Dordrecht. Dat betekent dat de HRM-dienstverlening via de servicegemeente gaat plaatsvinden. Taken en mensen vanuit de huidige serviceonderdelen gaan één-op- één over ("as is"). Vanuit dat uitgangspunt is wel sprake van hernieuwde aandachtspunten zoals de samenwerking met de gemeenten, de aansturing en de afspraken over de dienstverlening. Mogelijk dat ook technische aanpassingen nodig zijn in onder andere procesbeschrijvingen en rechtspositieregelingen.

Juridische kwaliteitszorg

De Wet digitale overheid treedt op zijn vroegst medio 2022 in werking. Deze wet richt zich op het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer verplicht te stellen. Ook biedt deze wet regels aan over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de (semi)overheid. In dit kader wordt ook de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wet MEBV) voorbereid, op grond waarvan de inwoners alle formele verzoeken aan de overheid digitaal kunnen indienen. De inwerkingtreding is uitgesteld, maar de voorbereiding van de lokale implementatie gaat door.

De Wet elektronische publicaties (Wet EP) is op 1-7-2021 gedeeltelijk in werking getreden. Per 1-7-2022 treedt het tweede deel in werking. Hiervoor dient een inhaalslag gemaakt te worden met de digitale bekendmaking van alle bestaande beleidsregels, zodat inwoners deze allemaal op www.overheid.nl kunnen vinden. Ook zal per die datum de verplichting gelden dat alle stukken die ter inzage liggen digitaal raadpleegbaar moeten zijn. Verder blijft de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (waaronder de informatieveiligheid) onverminderd grote aandacht vragen, waarbij de nadruk ligt op bewustwording en uitvoering van risicoanalyses.

Volgens planning zal per 1 januari 2022 de transitie van de regionale samenwerking in de Drechtsteden volbracht zijn. Naar verwachting zal de nieuwe situatie ook komend jaar de nodige aandacht van het taakveld vragen. Dit geldt ook voor de gemeenteraadsverkiezingen, die gepland staan voor maart 2022.

Maatregelen

1a.	Implementatie Wet MEBV, vergroten toegang producten website	
1b.	Inventarisatie en publicatie beleidsregels (Wet EP)	
1c.	Digitalisering ter inzage legging (Wet EP)	
1d.	Risicoanalyses uitvoeren in het kader van AVG	
1e.	Juridische werkzaamheden verkiezingen	

Bezwaarschriften, klachten en Wob/Woo

De afgelopen jaren is de inzet van mediationvaardigheden bij afhandeling van bezwaarschriften en klachten gemeengoed geworden. Toch blijft altijd een deel over dat op formele wijze wordt afgedaan, dat zien we vooral bij het toenemende aantal burenkwesties. Het aantal verzoeken op grond van Wet openbaarheid van bestuur is de afgelopen periode sterk verminderd. De verwachting is dat in 2023 de Wet open overheid (Woo) van kracht wordt, die de Wet openbaarheid van bestuur vervangt (Wob). Deze nieuwe wet heeft tot doel om het handelen van overheden transparanter te maken. De wet stelt regels op over toegankelijkheid en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De kern van de wet is dat overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken.

Daarbij gaat het in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie. De implementatie van deze wet zal de nodige tijd vergen.

De planning is om in 2021 een regionale commissie bezwaarschriften op te richten en de raad te verzoeken regelgeving hieromtrent vast te stellen. Per 2022 zal deze commissie gaan functioneren en de nieuwe werkwijze zal worden gemonitord.

Maatregelen

1a.	Implementatie Woo (lokaal en regionaal oppakken)	
1b.	Werkwijze regionale commissie bezwaarschriften monitoren	

Integriteit

De gemeente is wettelijk verplicht tot het voeren van een integriteitbeleid. Reeds in 2015 is een totaalpakket aan regionale integriteitregelingen vastgesteld. Hiermee is een basis gelegd voor het voeren van een gemeenschappelijk integriteitbeleid binnen de organisaties in het netwerk op grond van gedeelde normen en waarden. Voor 2022 staat de transitie in de Drechtsteden centraal, waarbij ook dit regionale beleid zal moeten worden aangepast. De integriteit coördinator van de gemeente Papendrecht heeft hier ook een rol in. De intentie is wel een nauwe samenwerking behouden met de verschillende Drechtstedengemeenten.

Gemeente Papendrecht voert integriteitbeleid met aandacht voor zowel de ambtelijke organisatie als politieke organen. Voor 2022 staat het onderhouden van het moreel beraad op de agenda, daarmee wordt meer bewustwording gecreëerd van mogelijke dilemma's en wordt moresprudentie gemaakt: het duiden van grijs naar zwart of wit: 'zo doen we dat hier'. In verband met de organisatieontwikkeling en een groot aantal nieuwe teamleiders staat voor 2022 een integriteitprogramma (met onder meer de training morele oordeelsvorming en een risicoanalyse kwetsbare posities) op het programma (door Corona niet in 2021). Bij het inwerkprogramma van raadsleden (als gevolg van de verkiezingen) besteden we aandacht aan integriteit.

Maatregelen

1a.	Geven van Training Morele Oordeelsvorming aan teamleiders en nieuwe medewerkers	
1b.	Risicoanalyse organisatie teamleiders	
1c.	Moreel beraad medewerkers agenderen	

Vertrouwenspersoon

De gemeente Papendrecht heeft twee (gecertificeerde)vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit. In navolging van het regionale integriteitbeleid wordt hier ook ingezet op regionale samenwerking. De vertrouwenspersonen hebben zitting in een intervisiegroep in de regio en kunnen elkaar in bijzondere gevallen ook vervangen. Medewerkers die grensoverschrijdend gedrag ervaren, kunnen deze vertrouwenspersonen op vertrouwelijke basis benaderen voor een luisterend oor, advies en bijstand. De vertrouwenspersoon is er in de eerste plaats voor opvang en begeleiding van medewerkers die ongewenst gedrag (hebben) ervaren. Daarnaast zijn zij binnen de organisatie ook van betekenis voor de voorlichting over grensoverschrijdend gedrag en voor gevraagd en ongevraagd advies aan het management over het stellen en handhaven van gedragsnormen.

De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht en een intern verschoningsrecht. Hij is alleen verantwoording schuldig aan het hoogste gezag van de organisatie en legt geen inhoudelijke verantwoording af aangaande individuele gevallen.

Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging omvat niet alleen techniek, maar ook mens en organisatie. Het gaat om de beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van gegevens of dit nu digitaal of analoog is. Het gaat om de waarde van kennis.

Het belang van (cyber)secure gedrag is actueler dan ooit. Door COVID-19 is een groot deel van Nederland van de ene op de andere dag anders gaan werken, veel vanuit huis, waar ook anderen verblijven. Cybercriminelen laten zich niet weerhouden en zitten niet stil.

Bij samenwerken met derden (in participatietrajecten), het mandateren of delegeren van taken is bewustzijn hoe om te gaan met de informatiestromen en eigendom van gegevens noodzakelijk.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een betrouwbare, integere en veilige informatievoorziening. Zorgvuldig omgaan met de gegevens van inwoners en organisaties is ook in wetgeving vastgelegd. Het is van belang dat in de organisatie een open en veilige cultuur aanwezig is zodat een ieder risico's proactief kan melden bij de juiste personen en adequaat kan worden gereageerd op dreigende risico's.

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normatiek.

Het in 2020 aangenomen regionaal strategisch informatiebeveiligingsbeleid wordt geëvalueerd en verder aangevuld met tactisch en operationeel beleid. De nadruk wordt gelegd op de volgende 10 onderdelen:

1. Risicomanagement
2. Kennis & Bewustzijn
3. Compliance management
4. Klantbeleving
5. Innovatiemanagement
6. Leveranciers en contractmanagement
7. Informatiemanagement
8. Incidenten / Crisis management
9. Advisering
10. Security Governance

Informatiebeveiliging is niet een eenmalig iets maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Voor het verantwoordingsjaar 2021 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe landelijke tooling voor ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). De huidige landelijke tooling kent te weinig flexibiliteit voor de inrichting van de interne verantwoording en het risicomanagement.

De zelfevaluatie 2021 dient voor 31 december 2021 te zijn afgerond. De verticale en horizontale verantwoording 2021 zullen conform de planning respectievelijk voor 1 mei 2022 en voor 15 juli 2022 worden aangeboden.

Maatregelen

1a.	Verantwoording informatiebeveiliging 2021	
1b.	Risicoanalyses maken van de (nieuwe) processen en systemen	
1c.	Implementeren en evalueren van de verplichte BIO-normen	
1d.	Bewustzijn creëren	
1e.	Risk appetite vastleggen	

ICT

In 2021 is gewerkt aan de positionering van het strategisch informatiebeleid middels het informatiebeleidsplan 2021 – 2024. Vaststelling van dit plan in het voorjaar van 2021 betekent dat in 2022 kan worden gewerkt aan realisatie van de in het plan benoemde doelstellingen. Dit alles binnen de mogelijkheden die Papendrecht heeft qua capaciteit, tijd en middelen. Een groot deel van de ambities worden gerealiseerd door regionale projecten die vanuit het Service Center Drechtsteden worden uitgevoerd. Participatie vanuit Papendrecht in deze projecten is daarom ook in 2022 van groot belang. Aanvullend hierop zal in 2022 worden bekeken welke gevolgen de adviezen uit het Berenschot rapport 2021 hebben voor de benodigde formatie van informatievoorzieningsfuncties in Papendrecht. In deze afweging is de ambitie van Papendrecht van doorslaggevend belang.

Het jaar 2022 staat met name in het teken van het vergroten van het datagebruik. Niet als middel op zich maar vooral als aanvulling en ter ondersteuning van besluitvorming, advies en monitoren van de effectiviteit van beleid. Onlosmakelijk hieraan verbonden is de menselijke kant van het gebruik en de toepassing van data. Aandacht hiervoor middels diverse actieve leer- of discussievormen is onontbeerlijk voor het succes.

Op het gebied van de geo-informatievoorziening staat het jaar 2022 enerzijds in het teken van wettelijke verplichtingen, met name de doorontwikkeling van de geo basisregistraties naar een samenhangende objectenregistratie (SOR), anderzijds in het verder benutten van de Geo-informatie. De geo-informatievoorziening wordt hierbij ingezet om analyses te kunnen uitvoeren, dashboards te publiceren en de eerste toepassingen in 3D.

Uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar juli 2022 betekent dat er meer tijd is om een zorgvuldige uitrol van de ondersteunende software te faciliteren. Tijd die hard nodig is om kennis op te doen van de nieuwe systemen en te oefenen met toepassing van de nieuwe wetgeving.

Ook in 2022 zullen we de digitalisering van de dienstverlening voortzetten. Dit naast de "traditionele" dienstverlening aan de balie die de inwoners van de gemeente gewend zijn om de minder digitaal vaardige inwoners van dienst te zijn.

Het komende jaar zal ook in het teken staan van de implementatie van de digitale werkplek. Een werkplek die samenwerking beter ondersteunt en daarnaast ook toekomstbestendig is in het post-corona tijdperk.

Informatieveiligheid en privacy zijn thema's die blijvende aandacht vereisen en als randvoorwaardelijk kunnen worden gezien voor toekomstige ontwikkelingen. Vroegtijdig vaststellen van risico's bij wijzigingen in processen en systemen moet een vast onderdeel zijn van ons handelen. Aandacht voor deze zaken zal om deze reden ook weer een vast onderdeel van de jaaragenda zijn.

FINANCIËLE BEGROTING 2022

Inhoud

FINANCIËLE BEGROTING 2022	134
Inleiding op de financiële begroting	136
Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting	138
Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves	141
Specificatie Overhead	143
Opgenomen stelposten	143
Stand en verloop van de reserves	145
Financiële positie	146
Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves	148
Structureel begrotingsresultaat	148
Stand en verloop van de voorzieningen	149
Leningenportefeuille	149
Geprognosticeerde balans	152
EMU-saldo	153
Indicatoren en streefwaarden	154
Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld	155

Inleiding op de financiële begroting

De Programmabegroting 2022-2025 is opgesteld conform het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om in 2022 weer in aanmerking te komen voor Provinciaal repressief toezicht (toezicht achteraf) gelden de volgende criteria:

- De begroting, inclusief nieuw beleid, dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. Hieraan wordt voldaan als ieder jaar de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de ramingen realistisch zijn. Indien het begrotingsjaar 2022 niet structureel en reëel in evenwicht is, dient aannemelijk te zijn dat dit evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2025) tot stand zal worden gebracht.
- De vastgestelde jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, ingediend te zijn bij de provincie Zuid-Holland.

Algemeen

In de begroting 2022 zijn de uitgangspunten van de kaderbrief 2022-2026 verwerkt. Dit is inclusief de voorgenomen ombuigingsvoorstellen, loon- en prijsstijgingen en actualisatie van de verbonden partijen. Bij de berekening van de uitkering vanuit het gemeentefonds is uitgegaan van de stand van de meicirculaire 2021. Voor loon- en prijsstijgingen is gerekend met inflatiepercentages van 1,3 voor loonontwikkeling en 1,4 voor prijsstijgingen (exploitatie). Voor de verbonden partijen is uitgegaan van 2.

Begrotingsresultaat

Voor 2022 en 2023 worden positieve resultaten verwacht € 1.619.000 respectievelijk € 30.000, wat omslaat in tekorten voor de jaren 2024-2025, olopend van € 1.563.000 in 2024 tot € 2.949.000 in 2025. Deze saldi zijn inclusief de bij de Kaderbrief voorgestelde ombuigingen, een tweetal aangenomen moties en eliminatie van de incidentele baten en lasten.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Stand primaire begroting 2021	-1.709.000	-3.134.000	-4.532.000	-5.739.000
<u>Financiële ontwikkelingen</u>				
<i>Kaderbrief 2022-2026</i>	-863.000	-213.000	-566.000	-643.000
<i>Overige ontwikkelingen</i>	-239.000	134.000	-117.000	-237.000
<i>Ombuigingen 2021-2024</i>	3.416.000	3.710.000	3.942.000	3.905.000
Saldo begroting	605.000	497.000	-1.273.000	-2.714.000
<i>Incidentele baten</i>	4.605.000	567.000	390.000	235.000
<i>Incidentele lasten</i>	5.619.000	100.000	100.000	-
Structureel begrotingsresultaat	1.619.000	30.000	-1.563.000	-2.949.000

Het structureel begrotingsresultaat is het resultaat dat door de Provincie wordt gehanteerd voor bepaling van het toezichtregime 2022.

Naar een sluitende meerjarenbegroting 2023 - 2025

De begrotingsjaren 2022 en 2023 zijn sluitend. Ombuigen van het tekort in 2024 en 2025 vraagt aanvullende maatregelen op reeds voorgestelde ombuigingen. Deze (extra) bezuinigingsopgave kan de gemeente niet met alleen aanpassing van lokaal beleid opvangen. Samen met andere gemeenten en verbonden partijen moeten nogmaals keuzes worden gemaakt. Het kabinet deelt het belang van medeoverheden om te komen tot structurele oplossingen op het gebied van bestuurlijke en financiële verhoudingen, zodat medeoverheden voldoende middelen en bevoegdheden hebben om hun taken uit te voeren en in staat zijn een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven. Mogelijk dat dit op termijn positief bijdraagt aan het meerjaren begrotingsaldo.

U bent meerdere keren geïnformeerd over het bestuurlijk proces ombuigingen. Zowel tijdens de behandeling van de Kaderbrief 2022 als in raadsinformatiebrieven is daar aandacht aan besteed. Het is goed om de aanleiding en achtergrond van die ombuigingsmogelijkheden te delen. Het college heeft de afgelopen maanden, zowel ingegeven door ombuigingen als coronamaatregelen, een koers

uitgezet voor de richting van Papendrecht voor de komende jaren. Deze koers, waarin een aantal bouwstenen voor de toekomst van Papendrecht is verwoord, is met u gedeeld.

Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting

In onderstaand overzicht zijn de wijzigingen na de Kaderbrief opgenomen.

	2022	2023	2024	2025
Saldo meerjarenbegroting 2021	-1.709.000	-3.134.000	-4.532.000	-5.739.000
Bijstelling Kaderbrief 2022	-863.000	-213.000	-566.000	-643.000
Stand na Kaderbrief	-2.572.000	-3.347.000	-5.098.000	-6.382.000
Mutaties na kaderbrief				
Extra middelen Jeugd	1.581.000	497.000	377.000	227.000
Resultaat urentoerekening	49.000	17.000	-21.000	-21.000
Resultaat kapitaallasten	125.000	138.000	137.000	97.000
Algemene uitkering	271.000	49.000	-47.000	-13.000
Aanpassingen budgetten	-213.000	-216.000	-212.000	-176.000
Resultaat loonkosten	-371.000	-371.000	-371.000	-371.000
Mutaties reserves	-1.500.000	-	-	-
GR Sociaal Drechtsteden	-180.000	20.000	20.000	20.000
Totaal wijzigingen na Kaderbrief	-239.000	134.000	-117.000	-237.000
Stand resultaat na wijzigingen	-2.811.000	-3.213.000	-5.215.000	-6.619.000
Ombuigingen incl. moties	3.416.000	3.710.000	3.942.000	3.905.000
Stand resultaat na ombuigingen	605.000	497.000	-1.273.000	-2.714.000

Toelichting

Algemeen

Vanuit de begroting 2021 zijn de jaarschijven 2022-2024 overgebracht naar begrotingsjaar 2022 en aangevuld met de cijfers uit de Kaderbrief 2022. Ook is een jaarschijf 2025 toegevoegd.

Bij de Kaderbrief zijn nieuwe ontwikkelingen in beeld gebracht, aangevuld met de financiële gevolgen van actualisaties als bijstelling van het investeringsprogramma (kapitaallasten), urentoerekening (naar taakvelden, kredieten en Grondexploitatie), onderhoudsbudgetten, bijdragen verbonden partijen en het opnemen van stelposten voor loon-en prijsstijgingen.

Na de Kaderbrief 2022 hebben zich ook nog mutaties voorgedaan. De financiële consequenties hiervan zijn opgenomen in de begrotingscijfers en zijn aanvullend toegelicht.

In de Kaderbrief 2022-2026 zijn de volgende posten opgenomen.

Financiële ontwikkeling	2022	2023	2024	2025
Begroting VRZHZ 2022	€ 18.000	€ 19.000	€ 20.000	€ 21.000
Begroting OZHZ	€ -	€ -	€ -	€ -
Concept begroting 2022 DG&J	€ -	€ -	€ -	€ -
Concept begroting 2022 Soj	€ -248.000	€ -124.000	€ -124.000	€ -124.000
Concept begroting 2022 Drechtwerk	€ 70.000	€ 70.000	€ 82.000	€ 65.000
Concept begroting 2022 GRD (excl. SDD)	€ -288.000	€ 88.000	€ 78.000	€ 88.000
ICT verandert	€ -	€ 162.000	€ 162.000	€ 162.000
Begroting 2022 SDD	€ -198.000	€ -522.000	€ -668.000	€ -780.000
Algemene uitkering - t/m mrt. Circulaire 2021	€ 108.000	€ 184.000	€ 254.000	€ 289.000
Onderwijs en Arbeidsmarkt	€ -35.000	€ -35.000	€ -35.000	€ -35.000
Projectkosten huisvesting VO	€ -100.000	€ -	€ -	€ -
Stichting Vrienden Noordhoekse Weidemolen	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Inflatiecorrectie OZB	€ -	€ -	€ -	€ -
Personen met Verward gedrag	€ -65.000	€ -70.000	€ -	€ -
Dekking algemene reserve	€ 65.000	€ 70.000	€ -	€ -
Recreatie en cultuurholding (RCH)	€ -	€ -	€ -	€ -
Indexatie huur RCH	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Herziening baggeren	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Invasieve excoten	€ -30.000	€ -30.000	€ -16.500	€ -16.500
Onderhoud beeldende kunst	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Verlaging storting onderhoud waterbuspontons	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000
Areaaluitbreiding	€ -25.000	€ -50.000	€ -137.500	€ -137.500
Rentemutatie GREX	€ 15.000	€ 180.000	€ -8.000	€ -
Actualisatie mobiliteitsplan	€ -40.000	€ -	€ -	€ -
Innovatief Personenvervoer Over Water	€ -10.000	€ -10.000	€ -	€ -
Acquisitie organisatie Deal!	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Kapitaallasten investeringsprogramma (fysiek)	€ -6.000	€ -50.000	€ -78.000	€ -80.000
Rattenbestrijding	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Dekking riolering	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Indexatie subsidies	€ -	€ -	€ -	€ -
Prijsstijgingen algemeen 2026	€ -	€ -	€ -	€ -
Loonontwikkeling	€ -	€ -	€ -	€ -
Zorgregisseur	€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Dividend Stedin	PM	PM	PM	PM
Totaal	€ -864.000	€ -213.000	€ -566.000	€ -643.000
Structurele dekking toekomstige investeringen	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000
Totaal financiële claim begrotingssaldo	€ -1.464.000	€ -813.000	€ -1.166.000	€ -1.243.000

+ = voordelig; -/ = nadelig

Bovenstaande posten zijn toegelicht in de Kaderbrief 2022.

Toelichting mutaties na de Kaderbrief

Extra middelen Jeugd

De genoemde reeks is het resultaat (per saldo) van enerzijds de Rijksmiddelen die worden ontvangen naar aanleiding van de uitspraak van de Commissie van Wijzen en de Jeugdhulp-afspraken tussen Rijk en VNG en anderzijds de opgenomen verhoogde bijdragen aan de Serviceorganisatie jeugd (Soj) conform de 1ste Bestuursrapportage 2021 van de SOJ.

Resultaat urentoerekening

Conform de voorschriften uit het BBV moeten loonkosten zo goed mogelijk worden toegerekend aan taakvelden. Loonkosten die niet kunnen worden doorberekend maken deel uit van de kosten Overhead. Naast toerekening aan taakvelden is het toegestaan uren direct toe te rekenen aan investeringen, projecten en Grondexploitatie. De nieuwe toerekeningen leiden tot genoemde resultaten ten opzichte van de huidige ramingen.

Resultaat kapitaallasten

Kapitaallasten worden gevormd door rente en afschrijving op investeringen. Jaarlijks worden deze geactualiseerd als gevolg van (des) investeringen. Het verschil wordt gevormd uit enerzijds in de tijd verschoven investeringen, vervallen investeringen (bijvoorbeeld als gevolg van verkoop) en nieuwe lasten als gevolg van wijzigingen uit de Kaderbrief en eerste concernrapportage.

Algemene uitkering

Dit betreft een bijgesteld bedrag op basis van de Meicirculaire 2021, die ten tijde van de Kaderbrief nog niet ontvangen was. De berekening daarin was nog gebaseerd op de uitkomsten van de Maartcirculaire 2021.

Aanpassingen budgetten

Bij analyse van de verschillen is gebleken dat sommige posten soms (nog) niet goed stonden en/of ten onrechte zijn opgenomen. Soms vergeten mee te nemen in eerdere rapportages of het betreffen nieuwe inzichten en ontwikkelingen ten opzichte van de Kaderbrief. Bijstelling is gewenst voor een juist en volledig inzicht.

Resultaat loonkosten

Op basis van formatie- en bezettingsoverzichten worden overzichten opgesteld van de loonkosten. Ten opzichte van de oude raming stijgen de lasten met € 371.000. Dit is ontstaan als gevolg van stijgende pensioenlasten.

Mutatie reserve

Onderdeel van de Jeugdhulp-afspraken tussen Rijk en VNG is een hervormingsagenda jeugd. Om meerjarig uitvoering te kunnen geven aan de noodzakelijke hervormingen wordt een bedrag van € 1,5 miljoen in de reserve taakmutaties Rijkstromen gestort.

GR sociaal Drechtsteden

In de Kaderbrief 2022-2026 is als risico opgenomen dat maximaal 4 fte extra formatie nodig is vanwege de omvorming van de huidige GR Drechtsteden naar een nieuwe GR Sociaal Drechtsteden. Doordat de lokale werkzaamheden toenemen vanwege lokale besluitvorming hebben wij in de begroting structureel € 90.000 vrijgemaakt om dit op te vangen en aanvullend voor 2022 eenzelfde bedrag incidenteel om de processen goed in te richten en een goed beeld te krijgen wat structureel nodig is. In de loop van 2022 zullen we meer duidelijkheid krijgen wat er structureel nodig is en we zullen dit dan betrekken bij de kaderbrief 2023. Vanwege een aanpassing in de volume ontwikkeling van het SDD vanaf 2023 is het mogelijk het structurele bedrag om te vormen naar klein financieel voordeel van € 20.000.

Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves

Het Rijk heeft voor de verdeling van het gemeentefonds en het volgen van deze verdeling standaard informatie van gemeenten nodig. Hiervoor zijn o.a. de programma's ingedeeld in taakvelden.

Bedragen x €1.000	Realisatie 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten
Programma									
Bestuur en ondersteuning	3.402	327	-3.075	3.386	344	-3.042	3.847	342	-3.505
Veiligheid	2.728	237	-2.491	2.596	134	-2.462	2.929	0	-2.929
Verkeer, vervoer en waterstaat	4.823	772	-4.051	5.589	728	-4.861	5.288	727	-4.561
Economie	4.945	3.933	-1.012	1.511	1.335	-176	1.241	2.188	947
Onderwijs	2.389	321	-2.068	2.919	691	-2.228	2.966	756	-2.210
Sport, cultuur en recreatie	8.470	1.153	-7.317	7.650	966	-6.684	7.703	1.046	-6.657
Sociaal domein	35.852	12.142	-23.710	33.210	8.548	-24.662	35.778	9.071	-26.707
Volksgesondheid en milieu	8.784	7.818	-966	8.334	8.277	-57	8.759	8.807	48
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	17.106	17.422	316	14.343	13.019	-1.324	6.776	3.995	-2.781
Subtotaal Programma's	88.499	44.125	-44.374	79.538	34.042	-45.496	75.287	26.932	-48.355
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	338	7.061	6.723	248	7.184	6.936	245	8.056	7.811
Algemene uitkeringen	0	48.590	48.590	0	48.810	48.810	131	52.845	52.714
Overige baten en lasten	142	94	-48	1.441	278	-1.163	1.842	18	-1.824
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	480	55.745	55.265	1.689	56.272	54.583	2.218	60.919	58.701
Treasury	5.603	28.619	23.016	-1.180	251	1.431	-1.190	249	1.439
Overhead	10.926	524	-10.402	11.326	387	-10.939	11.232	200	-11.032
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	100	0	-100	50	0	-50
Totaal baten en lasten exclusief mutatie reserves	105.508	129.013	23.505	91.473	90.952	-521	87.597	88.300	703
Toevoeging of ontrekking reserves									
Bestuur en ondersteuning	28.444	7.371	-21.073	0	783	783	0	3.517	3.517
Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie	0	128	128	0	128	128	3.000	469	-2.531
Sociaal domein	0	81	81	0	201	201	1.500	150	-1.350
Volksgesondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	45	20	-25	40	27	-13	0	265	265
Subtotaal mutaties reserves	28.489	7.600	-20.889	40	1.139	1.099	4.500	4.401	-99
Totale baten en lasten	133.997	136.613	2.616	91.513	92.091	578	92.097	92.701	604
Resultaat		Overschot	2.616		Overschot	578		Overschot	604

Bedragen x €1.000	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten	Lasten	Baten	Saldo Baten -/- Lasten
Programma									
Bestuur en ondersteuning	3.801	312	-3.489	3.772	312	-3.460	3.764	312	-3.452
Veiligheid	3.057	0	-3.057	3.047	0	-3.047	3.045	0	-3.045
Verkeer, vervoer en waterstaat	5.294	727	-4.567	5.352	727	-4.625	5.509	727	-4.782
Economie	1.552	1.207	-345	1.229	1.187	-42	1.223	1.165	-58
Onderwijs	2.156	56	-2.100	2.169	56	-2.113	2.218	56	-2.162
Sport, cultuur en recreatie	7.642	1.046	-6.596	7.697	1.046	-6.651	7.803	1.046	-6.757
Sociaal domein	36.103	9.011	-27.092	36.356	8.951	-27.405	36.711	8.891	-27.820
Volksgezondheid en milieu	8.883	8.902	19	9.037	9.002	-35	9.085	9.034	-51
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.641	4.101	-1.540	3.669	1.798	-1.871	3.652	1.781	-1.871
Subtotaal Programma's	74.129	25.362	-48.767	72.328	23.079	-49.249	73.010	23.012	-49.998
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	245	8.071	7.826	245	8.161	7.916	245	8.161	7.916
Algemene uitkeringen	145	52.566	52.421	161	53.201	53.040	178	54.086	53.908
Overige baten en lasten	2.970	118	-2.852	4.419	218	-4.201	5.706	318	-5.388
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	3.360	60.755	57.395	4.825	61.580	56.755	6.129	62.565	56.436
Treasury	-1.230	426	1.656	-1.078	426	1.504	-1.135	426	1.561
Overhead	11.041	240	-10.801	11.357	240	-11.117	11.633	240	-11.393
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	50	0	-50	50	0	-50	50	0	-50
Totaal baten en lasten exclusief mutatie reserves	87.350	86.783	-567	87.482	85.325	-2.157	89.687	86.243	-3.444
Toevoeging of onttrekking reserves									
Bestuur en ondersteuning	0	237	237	0	167	167	0	62	62
Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie	0	469	469	0	469	469	0	469	469
Sociaal domein	0	100	100	0	50	50	0	50	50
Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	0	257	257	0	200	200	0	150	150
Subtotaal mutaties reserves	0	1.063	1.063	0	886	886	0	731	731
Totale baten en lasten	87.350	87.846	496	87.482	86.211	-1.271	89.687	86.974	-2.713
Resultaat		Overschot	496		Tekort	1.271		Tekort	2.713

Specificatie Overhead

Begroting 2022		
Omschrijving		(x € 1.000)
Personeel	€	5.940
Informatievoorziening	€	168
Organisatie	€	100
Financiën	€	578
Automatisering	€	2.546
Communicatie	€	296
Huisvesting	€	754
Overigen	€	650
Totaal	€	11.032

Hierboven staat een specificatie van het taakveld overhead. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

Automatisering is inclusief de bijdragen ICT verandert!

Opgenomen stelposten

Specificatie stelposten (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Nieuw beleid	100	100	100	100
Volumeontwikkeling sociaal domein	1.156	1.774	2.220	2.670
Taakmutaties algemene uitkering	131	145	161	178
Indexatie subsdies	0	0	60	60
Indexatie verbonden partijen	61	829	1.577	2.443
Extra middelen Jeugdhulp	0	-1.990	-1.870	-1.720
Indexatie algemeen	0	-8	192	183
Stelpost Soj woonplaatsbeginsel	-251	-251	-251	-251
Onvoorzien	50	50	50	50
CAO en ABP	42	331	581	845
Structurele ruimte investeringen	600	600	600	600
Ombuigingen en moties	0	-50	-55	-75
Totaal lasten	1.889	1.530	3.365	5.083

Nieuw beleid

Jaarlijks wordt een bedrag geraamd voor ontwikkeling van nieuw beleid.

Volumeontwikkeling sociaal domein

Voor volume ontwikkelingen binnen de SDD en Soj worden jaarlijks bedragen opgenomen. De huidige reeks is gebaseerd op de opgenomen verwachtingen in de begroting 2022 van respectievelijk de GRD en de Soj. Aanvullend is bij de Soj rekening gehouden met de stijging van de lasten volgens de eerste bestuursrapportage 2021.

GR Sociaal

Betreft uitvoeringskosten van de omvorming naar GR sociaal per 1-1-2022. Zie ook ontwikkelingen na kaderbrief 2022.

Taakmutaties algemene uitkering

Vanuit het Rijk worden middelen ontvangen voor uitvoering van specifieke taken. En hoewel het algemene middelen betreffen, is er wel een inspanningsverwachting van het Rijk. Een aantal van deze taken worden op termijn pas uitgevoerd en/of door derden (SDD) en is nog niet bekend wanneer, en voor welk bedrag, deze ontvangen gelden worden uitgevraagd. Tot die tijd worden deze opgenomen taakmutatiegelden opgenomen als stelpost.

Indexatie subsidies

Deze stelpost betreft geraamde indexatie van de subsidiebundel.

Indexatie verbonden partijen

Deze stelpost betreft geraamde indexatie percentages voor de verbonden partijen.

Extra middelen jeugdhulp

Hieronder zijn opgenomen de ontvangen extra gelden voor Jeugdhulp. De provincie Zuid Holland heeft echter aangegeven om vanuit het voorzichtigheidsprincipe de gelden vanaf 2023 voor maximaal 75% mee te nemen in de ramingen. In deze post zijn ook al de eerder toegekende middelen ter grootte van € 550.000 in opgenomen.

Indexatie algemeen

Onder deze post worden verwachte prijsstijgingen opgenomen voor de exploitatiebudgetten van de gemeente. De prognose van het CBS (prijsindexcijfer) geldt hierbij als uitgangspunt.

Stelpost woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Omdat vaak moeilijk te bepalen is welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen. Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht.

Onvoorzien

Jaarlijks wordt € 50.000 geraamd voor de post Onvoorzien. Voor niet-geraamde uitgaven kan ten laste van de post een aanvraag worden ingediend.

Cao en ABP

Dit betreft verwachte (structurele) effecten van een nieuwe cao en hogere ABP-premies.

Structurele ruimte investeringen

Om financiële ruimte te creëren om ook in de toekomst noodzakelijke investeringen te waarborgen en uit te kunnen voeren is een jaarlijks bedrag opgenomen van € 600.000.

Ombuigingen en moties

Betreft de invulling van de ombuiging BC cultuurplatform en uitvoering motie bibliotheek.

Stand en verloop van de reserves

De gemeente kent een algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve dient als dekkingsbron in het geval zicht bepaalde risico's voordoen. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden.

In onderstaand overzicht is het verloop van de diverse gemeentelijke reserves opgenomen.

Stand en verloop van de reserves 2022-2026							
(bedrag * € 1.000)	Saldo ultimo 31-12-21	Vermeer- dering 2022	Vermind- dering 2022	Saldo ultimo 31-12-22	Saldo ultimo 31-12-23	Saldo ultimo 31-12-24	Saldo ultimo 31-12-25
A. Algemene reserve							
Algemene reserve	54.348	-	3.340	51.008	50.833	50.728	50.728
Risicoreserve grondexploitatie	400	-	-	400	400	400	400
Totaal Algemene reserve	54.748	-	3.340	51.408	51.233	51.128	51.128
B. Overige bestemmingsreserves							
Reserve stedelijke vernieuwing	40	-	27	13	6	6	6
Reserve bedrijfsvoering	285	-	27	258	231	204	177
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning	1.352	-	238	1.114	864	664	514
Egalisatiereserve rijksstromen taakmutaties	535	1.500	150	1.885	1.785	1.735	1.685
Bestemmingsreserve duurzame inzetbaarheid	745	-	150	595	560	525	490
Bestemmingsreserve kapitaallasten	3.374	3.000	469	5.905	5.436	4.940	4.471
bestemmingsreserve coronacrisis	1.809	-	-	1.809	1.809	1.809	1.809
Totaal Bestemmingsreserves	8.140	4.500	1.061	11.579	10.691	9.883	9.152
C. Bestemmingsreserves voor egalisatie tarieven							
Egalisatiereserve begraafplaats	81	-	-	81	81	81	81
Totaal Egalisatiereserves tarieven	81	-	-	81	81	81	81
TOTAAL RESERVES	62.969	4.500	4.401	63.068	62.005	61.092	60.361

Algemene reserve

De algemene reserves is een vrije reserves die noodzakelijk zijn om te kunnen beschikken over een financiële buffer.

Overige bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn door de raad voor een bepaald doel geormerkte gelden.

Bestemmingsreserves voor egalisatie tarieven

Om grote fluctuaties in de tarieven te voorkomen als gevolg van wisselende opbrengsten wordt gebruik gemaakt van egalisatie reserves. Hierbij wordt een gemiddelde opbrengst geraamd, waarbij afwijkingen worden gestort of worden onttrokken aan de reserve.

Financiële positie

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Onttrekkingen uit reserves				
Algemene reserve	3.340	175	105	-
Reserve stedelijke vernieuwing	27	7	-	-
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning	238	250	200	150
Egalisatiereserve rijksstromen taakmutaties	150	100	50	50
Bestemmingsreserve duurzame inzetbaarheid	150	35	35	35
Taakvelden				
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	700	-	-	-
Totaal incidentele baten	4.605	567	390	235
Incidentele lasten (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Toevoegingen aan reserves				
Egalisatie rijksstromen taakmutaties	1.500	-	-	-
Bestemmingsreserve kapitaallasten	3.000	-	-	-
Taakvelden				
Bestuur	25	-	-	-
Verkeer en vervoer	40	-	-	-
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	884	100	100	-
Wonen en bouwen	170	-	-	-
Totaal incidentele lasten	5.619	100	100	0
Saldo incidentele baten en lasten	-1.014	467	290	235

BATEN

Algemene reserve

Dekking kapitaallasten

In 2022 wordt vanuit de ombuigingsvoorstellen een bedrag van € 3 miljoen onttrokken aan de algemene reserve en gestort in de reserve dekking kapitaallasten (zie ook onder lasten). Dit om toekomstige lasten uit nieuwe investeringen te (kunnen) dekken.

Implementatie omgevingswet

Voor de uitvoering van het implementatie traject van de omgevingswet zijn budgetten beschikbaar gesteld. De budgetten worden gedekt door onttrekkingen uit de algemene reserve.

Personen met verward gedrag

In de kaderbrief 2022 is voor de jaren 2022 en 2023 een onttrekking uit de algemene reserve opgenomen ter dekking van de kosten met betrekking tot passende nazorg.

Reserve Stedelijke vernieuwing

Het budget voor de regeling beeldbepalende panden wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve. Volgens huidig inzicht loopt de reserve in 2023 af.

Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning

Om te komen tot het niveau van de leges omgevingsvergunningen na implementatie van de nieuwe Omgevingswet vindt geleidelijke afbouw van de inkomsten plaats ten laste van deze reserve.

Egalisatiereserve Rijksstromen taakmutaties

Vanuit de zogenaamde decentralisatiegelden zijn van het Rijk gelden ontvangen die gestort zijn in deze egalisatiereserve.

Bestemmingsreserve Duurzame inzetbaarheid

Deze bestemmingsreserve is gevormd om in de toekomst de kosten van maatwerk en flexibele oplossingen te kunnen dekken om medewerkers goed en duurzaam inzetbaar te houden in diverse levensfasen. Dit gebeurt onder meer door inzet van trainees.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Vanaf 2019 verdeelt de Rijksoverheid het geld anders over de gemeente. De huidige periode loopt tot en met 2022 en is neutraal in de begroting opgenomen.

LASTEN

Egalisatiereserve Rijksstromen taakmutaties

Het betreft hier een storting van € 1,5 mln. vanuit de extra middelen jeugdhulp om gedurende vier jaar uitvoering te kunnen geven aan de noodzakelijke hervormingen op het gebied van de jeugdhulp vanuit de Jeugdhulp-afspraken tussen Rijk en VNG.

Bestemmingsreserve kapitaallasten

Bij de ombuigingen is besloten om € 3 mln. te storten in de bestemmingsreserve kapitaallasten.

Bestuur

In het verkiezingsjaar 2022 een introductiebudget voor nieuwe raadsleden opgenomen.
Verkiezingsjaar introductie raadsleden

Verkeer en vervoer

Het betreft hier budget voor actualisatie van het mobiliteitsplan.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toekomstvisie opstellen VO-scholen.

Voor het opstellen en verdere uitwerking van de toekomstvisie VO zijn budgetten beschikbaar gesteld.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2019 verdeelt de Rijksoverheid het geld anders over de gemeente. De huidige periode loopt tot en met 2022 en is neutraal in de begroting opgenomen.

Wonen en bouwen

Voor de uitvoering van het implementatietraject van de omgevingswet zijn budgetten beschikbaar gesteld. De budgetten worden gedekt door onttrekkingen uit de algemene reserve.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves

Naast incidentele baten en lasten is ook inzicht gewenst in de structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves. In onderstaand overzicht zijn deze gespecificeerd.

Voor een toelichting wordt verwezen de toelichting bij het hiervoor opgenomen overzicht Stand en verloop van de reserves 2022 – 2025.

Structurele reserve mutaties (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Totaal structurele toevoegingen aan reserve (lasten)	0	0	0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten	469	469	469	469
Reserve bedrijfsvoering	27	27	27	27
Totaal structurele onttrekking uit reserve (baten)	496	496	496	496
Saldo structurele reserve mutaties	496	496	496	496

Structureel begrotingsresultaat

Dit is het begrotingsresultaat gecorrigeerd met incidentele baten en lasten. Een toelichting op deze posten is opgenomen onder Financiële positie.

Structureel begrotingsresultaat (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022	605	497	-1.273	-2.714	-3.948
Incidentele lasten	5.619	100	100	0	0
Incidentele baten	4.605	567	390	235	185
Structureel begrotingssaldo 2021	1.619	30	-1.563	-2.949	-4.133

Stand en verloop van de voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor toekomstige verplichtingen. Voorzieningen worden dan ook beschouwd als vreemd vermogen. Dit in tegenstelling tot reserves die als eigen vermogen worden gekwalificeerd. De voorzieningen van de gemeente zijn te verdelen in voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's, egalisatievoorzieningen en voorzieningen van derden verkregen gelden die specifiek besteed moeten worden.

Stand en verloop van de voorzieningen 2022-2025					
	Saldo per 31-dec-21	Saldo per 31-dec-22	Saldo per 31-dec-23	Saldo per 31-dec-24	Saldo per 31-dec-25
A. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
VZ pensioenen wethouders	5.760	5.860	5.960	6.060	6.160
VZ gemeentehuis	50	75	100	125	150
VZ personele verplichtingen	131	131	131	131	131
VZ liquidatie GR Logopedische Dienst KS	120	120	120	120	120
VZ verplichting woningen Markt Woonkracht10	50	50	50	50	50
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.111	6.236	6.361	6.486	6.611
B. Egalisatievoorzieningen					
VZ onderhoud parkeergarage De Meent en Overtoom	555	571	590	590	455
VZ pontons waterbus	237	246	255	264	273
VZ baggeren vijvers en watergangen	363	591	819	1.047	1.275
VZ baggeren havens	225	62	125	187	225
Totaal egalisatievoorzieningen	1.380	1.470	1.789	2.088	2.228
C. Van derden verkregen middelen met specifieke besteding					
VZ onderhoud ecozone polder Nieuwland	100	96	92	87	83
VZ calculatieverschillen afval	3	3	28	94	206
VZ calculatieverschillen riolering	4.879	4.362	3.814	3.253	2.726
VZ woningomzetting	0	0	0	0	0
Totaal van derden verkregen middelen met specifiek besteding	4.982	4.461	3.934	3.434	3.015
TOTAAL VOORZIENINGEN	12.473	12.167	12.084	12.008	11.854

Leningenportefeuille

Voor de financiering van de gemeentelijke uitgaven worden leningen afgesloten. Afhankelijk van de aard van de financiering vallen deze uiteen in kortlopende leningen (< 1 jaar) en langlopende leningen (> 1 jaar). In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is voorgeschreven welk gedeelte met kort geld mag, en welk gedeelte met lang geld moet worden gefinancierd. Hiervoor is de hoogte van de kasgeldlimiet bepalend. Deze limiet wordt berekend op basis van een percentage (8,5 %) van het begrotingstotaal. Gestreefd wordt naar een optimale combinatie van leningen die leidt tot de laagste rentekosten.

De totale leningenportefeuille per 1 januari 2022 bedraagt € 64,1 miljoen. In onderstaand overzicht wordt het geraamde verloop van de leningen over de jaren 2022-2025 weergegeven.

Leningenportefeuille (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo begin boekjaar	64.055	59.847	55.657	51.800
Nieuw aan te trekken leningen	0	0	0	0
Aflossing	4.208	4.190	3.857	3.857
Saldo einde boekjaar	59.847	55.657	51.800	47.943

Investeringsprogramma 2022-2025

Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de geplande investeringen voor de komende jaren. In verband met de heroverwegingen worden investeringen niet alleen (opnieuw) intensief bekeken op nut en noodzaak, maar ook op het tijdstip van vervanging. Het merendeel van de investeringen betreft vervangingsinvesteringen. Als vervanging kan worden uitgesteld, wordt deze doorgeschoven. Het kan natuurlijk ook voorkomen dat een actief eerder vervangen moet worden dan gepland. Bij investeringen wordt bekeken of samenwerking met anderen mogelijk is. Na beoordeling op bovenstaande zaken is in onderstaande, gecomprimeerde tabel per categorie investering weergegeven welke investeringen voor de komende jaren staan gepland.

Investeringsprogramma (* € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Civiele kunstwerken	285	370	370	228
Asfaltwerken	450	476	734	476
Veerdam bestrating en beplanning	-	-	-	500
Vervangen straatmeubilair	35	35	35	35
Vervangen bomen en heesters	-	-	215	215
Vervangen speeltoestellen	60	60	60	60
Vervangen speelplaatsen	55	50	50	50
Totaal maatschappelijk nut investeringen	885	991	1.464	1.564
OVL vervangingsplan armaturen	90	90	155	155
Parkeergarage De Meent, vloer	256	-	-	-
Vervangen automaten parkeergarages		260		
Sensoren parkeergarages			25	
Waterbuspontons	750			
Vervanging damwand Kooijhaven	-	-	2.500	-
Vervangen pompen Sportcentrum	-	-	70	-
Vervangen installaties Sportcentrum	-	-	-	45
Sportveld (gras) Slobbengors	38	-	-	-
Sportveld (gras) Lage Waard	38	-	-	-
Sportveld (gras) Slobbengors	-	37	-	-
Sportveld (hybride 1) Slobbengors	-	-	319	-
Sportveld (hybride 2) Slobbengors	-	-	319	-
Sportveld (hybride 1) Oostpolder				362
Verduurzaming Zuidkil 55	300			
Verduurzaming J. Vermeerstraat 1	45			
Trekkenwand theater	150	-	-	-
Geluidstest theater	30	-	-	-
Vervangen installaties theater	-	-	110	-
Vervanging AV-systeem raadzaal	200	-	-	-
Bestuurlijke devices	60	-	-	60
Vervanging pompen riolering	150	100	100	100
Reconstructies riool	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal economische nut investeringen	4.607	2.987	6.098	3.222
Totaal investeringen	5.492	3.978	7.562	4.786

Werkwijze grote projecten

Naar aanleiding van Rekenkameronderzoeken is afgesproken dat bij de begroting een advies wordt afgegeven aangaande "passende" betrokkenheid van de raad bij grote projecten. Mede op basis van dit advies kan de raad bepalen welke projecten zij "relevant" acht. Deze projecten zullen vervolgens pas in uitvoering worden genomen nadat de raad in staat is gesteld vooraf kaders te stellen.

Voor bepaling van grote projecten is een afwegingskader vastgesteld en worden projecten beoordeeld op financiële en maatschappelijke impact en complexiteit.

Er zijn op dit moment geen nieuwe grote projecten te melden, waarbij de raad nog niet betrokken is.

Geprognosticeerde balans

	Realisatie	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa						
(im) Materiële vaste activa	123.000	131.000	131.000	130.000	134.000	134.000
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	5.000	5.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Financiële vaste activa: Leningen	19.000	18.000	17.000	16.000	15.000	14.000
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-	-	-
Totaal Vaste Activa	147.000	154.000	156.000	154.000	157.000	156.000
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	2.000	2.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen <1 jaar	15.000	2.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Overlopende activa	7.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Vlottende Activa	24.000	5.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal Activa	171.000	159.000	159.000	157.000	160.000	159.000
Passiva						
Eigen vermogen	65.000	63.000	63.000	62.000	61.000	60.000
Voorzieningen	13.000	13.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Vaste schuld	69.000	64.000	60.000	56.000	52.000	48.000
Totaal Vaste Passiva	147.000	140.000	135.000	130.000	125.000	120.000
Vlottende schuld	16.000	9.000	14.000	17.000	25.000	29.000
Overlopende passiva	8.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Vlottende Passiva	24.000	19.000	24.000	27.000	35.000	39.000
Totaal Passiva	171.000	159.000	159.000	157.000	160.000	159.000

EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Een goede informatievoorziening voor het Rijk is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo.

In navolgend overzicht wordt deze informatie voor wat betreft Papendrecht gepresenteerd.

Omschrijving	2021	2022	2023
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2021, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2022	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2022
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-521	883	-587
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	8.452	0	-1.000
3. Mutatie voorzieningen	-339	0	0
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-77	-1.000	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-9.234	1.883	413

Indicatoren en streefwaarden

	Omschrijving	Eenheid	Bron	Indicator	Jaartal
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	4,98	2022
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	4,60	2022
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 552,24	2022
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	8,85%	2022
5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	12,59%	2022

Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestuur en ondersteuning</i>						
Lasten	51.516	15.940	21.262	17.519	17.653	17.727
Bestuur	2.551	2.351	2.800	2.737	2.748	2.740
Burgerzaken	851	1.035	1.047	1.064	1.024	1.024
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
Overhead	10.926	11.326	11.232	11.041	11.357	11.633
Treasury	5.603	-1.180	-1.190	-1.230	-1.078	-1.135
OZB woningen	129	59	59	59	59	59
OZB niet-woningen	204	189	186	186	186	186
Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	5	0	0	0	0	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	131	145	161	178
Overige baten en lasten	142	1.541	1.892	3.020	4.469	5.756
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	28.489	40	4.500	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.616	579	605	497	-1.273	-2.714
Baten	92.815	58.393	66.111	62.796	63.444	64.274
Bestuur	2	0	0	0	0	0
Burgerzaken	325	344	342	312	312	312
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
Overhead	524	387	200	240	240	240
Treasury	28.619	251	249	426	426	426
OZB woningen	3.865	3.916	5.106	5.121	5.176	5.176
OZB niet-woningen	2.146	2.228	2.896	2.896	2.931	2.931
Parkeerbelasting	50	40	54	54	54	54
Belastingen overig	1.000	1.000	0	0	0	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	48.590	48.810	52.845	52.566	53.201	54.086
Overige baten en lasten	94	278	18	118	218	318
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	7.600	1.139	4.401	1.063	886	731
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo	41.299	42.453	44.849	45.277	45.791	46.547

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Veiligheid</i>						
Lasten	2.728	2.596	2.929	3.057	3.047	3.045
Crisisbeheersing en brandweer	2.135	2.362	2.408	2.537	2.526	2.525
Openbare orde en veiligheid	593	234	521	520	521	520
Baten	237	134	0	0	0	0
Crisisbeheersing en brandweer	228	134	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	9	0	0	0	0	0
Saldo	-2.491	-2.462	-2.929	-3.057	-3.047	-3.045

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>						
Lasten	4.823	5.589	5.288	5.294	5.352	5.509
Verkeer en vervoer	3.702	4.375	4.110	4.106	4.142	4.169
Parkeren	840	946	927	915	938	943
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen	112	106	113	109	108	233
Openbaar vervoer	169	162	138	164	164	164
Baten	772	728	727	727	727	727
Verkeer en vervoer	108	4	4	4	4	4
Parkeren	520	581	580	580	580	580
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen	144	143	143	143	143	143
Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.051	-4.861	-4.561	-4.567	-4.625	-4.782

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Economie</i>						
Lasten	4.945	1.511	1.241	1.552	1.229	1.223
Economische ontwikkeling	3.599	1.193	888	882	876	870
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.041	26	61	378	61	61
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	305	292	292	292	292	292
Economische promotie	0	0	0	0	0	0
Baten	3.933	1.335	2.188	1.207	1.187	1.165
Economische ontwikkeling	2.637	976	849	828	808	786
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	940	0	960	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	328	323	323	323	323	323
Economische promotie	28	36	56	56	56	56
Saldo	-1.012	-176	947	-345	-42	-58

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Onderwijs</i>						
Lasten	2.389	2.919	2.966	2.156	2.169	2.218
Openbaar basisonderwijs	188	191	183	183	183	183
Onderwijshuisvesting	1.087	1.135	1.103	1.078	1.091	1.240
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.114	1.593	1.680	895	895	795
Baten	321	691	756	56	56	56
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	23	18	18	18	18	18
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	298	673	738	38	38	38
Saldo	-2.068	-2.228	-2.210	-2.100	-2.113	-2.162

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>						
Lasten	8.470	7.650	7.703	7.642	7.697	7.803
Sportbeleid en activering	216	316	299	232	232	232
Sportaccommodaties	2.485	2.356	2.529	2.535	2.535	2.610
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.394	1.410	1.383	1.401	1.408	1.422
Musea	25	24	24	24	24	24
Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
Media	1.207	659	573	538	508	508
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.143	2.885	2.895	2.912	2.990	3.007
Baten	1.153	966	1.046	1.046	1.046	1.046
Sportbeleid en activering	4	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties	785	747	812	812	812	812
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	129	95	101	101	101	101
Musea	0	0	0	0	0	0
Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	235	124	133	133	133	133
Saldo	-7.317	-6.684	-6.657	-6.596	-6.651	-6.757

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Sociaal domein</i>						
Lasten	35.852	33.210	35.778	36.103	36.356	36.711
Samenkracht en burgerparticipatie	2.604	2.747	2.668	2.686	2.565	2.560
Wijkteams	1.749	1.841	1.729	1.644	1.644	1.644
Inkomensregelingen	12.650	10.073	10.681	10.781	10.769	10.729
Begeleide participatie	2.254	2.117	1.963	1.957	1.935	1.889
Arbeidsparticipatie	1.418	1.707	1.975	1.979	1.980	1.962
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	513	527	611	656	701	757
Maatwerkdienstverlening 18+	6.933	7.176	8.053	8.464	8.891	9.299
Maatwerkdienstverlening 18-	6.297	5.483	6.609	6.441	6.445	6.445
Geëscaleerde zorg 18+	294	398	386	392	323	323
Geëscaleerde zorg 18-	1.140	1.141	1.103	1.103	1.103	1.103
Baten	12.142	8.548	9.071	9.011	8.951	8.891
Samenkracht en burgerparticipatie	859	380	373	373	373	373
Wijkteams	0	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	10.304	7.628	8.058	8.058	8.058	8.058
Begeleide participatie	42	40	40	40	40	40
Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	1	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	936	500	600	540	480	420
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Saldo	-23.710	-24.662	-26.707	-27.092	-27.405	-27.820

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Volksgezondheid en milieu</i>						
Lasten	8.784	8.334	8.759	8.883	9.037	9.085
Volksgezondheid	1.338	1.507	1.456	1.446	1.442	1.439
Riolering	1.801	1.893	2.041	2.165	2.271	2.290
Afval	4.303	3.592	3.973	3.998	4.053	4.085
Milieubeheer	984	1.074	1.006	1.006	1.006	1.006
Begraafplaatsen en crematoria	358	268	283	268	265	265
Baten	7.818	8.277	8.807	8.902	9.002	9.034
Volksgezondheid	320	308	297	286	274	263
Riolering	2.475	2.780	2.930	3.006	3.064	3.075
Afval	4.475	4.781	5.172	5.202	5.256	5.288
Milieubeheer	108	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	440	408	408	408	408	408
Saldo	-966	-57	48	19	-35	-51

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>						
Lasten	17.106	14.343	6.776	5.641	3.669	3.652
Ruimtelijke ordening	369	312	282	282	282	282
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	13.076	10.970	3.206	2.242	270	254
Wonen en bouwen	3.661	3.061	3.288	3.117	3.117	3.116
Baten	17.422	13.019	3.995	4.101	1.798	1.781
Ruimtelijke ordening	47	51	51	51	51	51
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	13.936	10.757	2.064	2.320	17	0
Wonen en bouwen	3.439	2.211	1.880	1.730	1.730	1.730
Saldo	316	-1.324	-2.781	-1.540	-1.871	-1.871